

Jaarstukken 2023

Inhoud

Voorwoord	4
Jaarverslag	6
De Programma's	11
Programma: 1. Dienstverlening, Veiligheid en Bestuur	12
Programma: 2. Fysieke Leefomgeving	18
Programma: 3. Sociaal domein	32
Overzicht Overhead	40
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/Onvoorzien	43
Paragrafen	46
1. Bedrijfsvoering	47
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	51
3. Lokale lasten en heffingen	58
4. Verbonden partijen	63
5. Kapitaalgoederen	72
6. Financiering	76
7. Grondbeleid	79
8. Openbaarheidsparagraaf	82
Jaarrekening	83
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	84
Balans per 31 december 2023	85
Rechtmatigheid	106
Wet normering topinkomens (WNT)	107
Incidentele baten en lasten	109
Single information, single audit	113
Taakvelden	127
Restantkredieten	129

Voorwoord

Bunnikse draagkracht

In 2023 werd gemeente Bunnik opnieuw uitgeroepen tot beste plek om te wonen in de provincie Utrecht. Een vanzelfsprekendheid? Nee. Dit is te danken aan de inzet van alle inwoners, ondernemers, het maatschappelijk middenveld, ambtenaren, bestuur en gemeenteraad. Hoewel we als gemeente klein zijn, is onze draagkracht groot. Ook het afgelopen jaar hebben we hard gewerkt om ervoor te zorgen dat Bunnik een fijne plek is en blijft, voor iedereen.

Wonen

Er is in het afgelopen jaar hard gewerkt om bij te dragen aan het oplossen van de woningnood. Na positieve besluitvorming zijn de werkzaamheden voor het realiseren van 48 flexwoningen in het najaar van 2023 gestart. Daarnaast hebben we begin van het jaar de bouwstenen voor de gebiedsvisie van het stationsgebied vastgesteld. Een mooie stap naar een nieuw stationsgebied, waar wonen, werken, mobiliteit en groen samenkomen. De complexiteit van een dergelijke ontwikkeling kwam ook aan bod in het ronde tafel gesprek tijdens het bezoek dat de Commissaris van de Koning aflegde in juni.

Met het vaststellen van het masterplan en het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst voor de Kersenweide zijn er belangrijke stappen gezet voor de realisatie van 1200 woningen. Samen met de diverse ontwikkelende partijen zijn afspraken gemaakt om een nieuwe wijk te realiseren met Bunnikse kwaliteit, met speciale aandacht voor duurzaamheid en (financiële) toegankelijkheid. Deze majeure ontwikkeling zal de komende jaren een belangrijk speerpunt blijven voor de gemeente Bunnik om meer mensen een fijne leefomgeving te bieden in onze groene regio.

Veiligheid en duurzaamheid

Terugkijkend op afgelopen jaar hebben we belangrijke en koers bepalende besluiten genomen. Denk bijvoorbeeld aan het op- en vaststellen van het Integraal Veiligheidsplan. Samen met regiogemeenten, politie en Openbaar Ministerie werken we aan het tegengaan van criminaliteit en overlast. Met het vaststellen van het programma Bunnik Klimaat Neutraal 2040 hebben we bepaald hoe we stap voor stap onze ambitie willen bereiken om als gemeente in 2040 klimaatneutraal te zijn.

Vluchtelingenopvang

Afgelopen jaar zijn we geconfronteerd met schrijnende situaties in Ter Apel. Er is landelijk een groot tekort aan opvangplaatsen voor vluchtelingen. De nood is hoog en daarom willen we als gemeente graag verantwoordelijkheid nemen. Dit jaar hebben we de mogelijkheid voor een kleinschalige vluchtelingenopvanglocatie uitgewerkt in twee panden aan de Regulierenring. We zijn trots dat we, ondanks de aanwezige zorgen en kritiek, konden rekenen op draagvlak in de samenleving en een constructieve houding van de raad. Hieruit is nogmaals gebleken hoe groot onze draagkracht is.

Onzekerheid

2023 was ook het jaar van tegenstellingen – van klimaatactivisten en boerenprotesten. Groepen mensen lijken steeds meer tegenover elkaar te staan, waarbij meningsverschillen over maatschappelijke kwesties steeds groter lijken te worden. Zorgen rondom bestaanszekerheid, migratie, wonen, stikstof en natuur hebben de verkiezingen van 2023 gedomineerd.

De uitslagen van zowel de Provinciale als de Tweede Kamer verkiezingen hebben tot een grote verschuiving in het politieke landschap gezorgd. Het effect dat dit heeft op beleidsontwikkelingen en onze gemeentefinanciën is nog onzeker. Ondertussen komt het zogenoemde ravijnjaar van 2026 steeds dichterbij. Door sterk toenemende lasten zal het ook in 2025 mogelijk al een

uitdaging zijn om een sluitende begroting te realiseren. De verwachting is dat vanaf 2026 een structureel negatief saldo ontstaat van ongeveer € 1.5 miljoen tot € 2.5 miljoen. In 2024 worden de duurzame oplossingen om te komen tot een sluitende begroting onderzocht.

Jaarrekening

Voor u liggen de jaarstukken van 2023. Naast de bovengenoemde voorbeelden hebben we aan veel onderwerpen onze aandacht besteed. In de jaarstukken leest u wat de gemeente het afgelopen jaar heeft gedaan en legt het college verantwoording af aan de raad over de financiën en het gevoerde beleid in 2023. We sluiten 2023 af met een positief resultaat van € 2.622.900. Dit grote incidentele resultaat staat in scherp contrast met het negatieve structurele beeld. Het behaalde resultaat in 2023 heeft een sterk incidenteel karakter op basis van 2 begrotingsposten van tezamen ruim 2 miljoen euro. Het biedt de mogelijkheid voor het versterken van de gewenste reservepositie, bijvoorbeeld in relatie tot de risico's als gevolg van de realisatie van de Kersenweide, maar biedt door het incidentele karakter geen oplossingsrichting voor het realiseren van een structureel sluitende begroting op lange termijn.

Jaarverslag

Het jaarverslag

Deze jaarstukken bestaan enerzijds uit het jaarverslag (de tekstuele verantwoording) en anderzijds de financiële verantwoording zoals balans, rekening van baten en lasten, paragrafen en toelichtende staten over het afgelopen begrotingsjaar. Naast de verantwoording over het jaar 2023 wordt op enkele onderdelen ingegaan op de huidige (economische) situatie en verwachtingen.

Indeling jaarverslag

In het kader van de verantwoording wordt zoveel mogelijk antwoord gegeven op de volgende drie vragen:

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

De eerste twee onderdelen zijn te zien als het beleidsmatig jaarverslag. Het laatste onderdeel is de financiële verantwoording.

Per programma worden beleidsontwikkelingen 2023 en actiepunten uit het collegeprogramma, zoals verwoord in het collegeprogramma 2022-2026, benoemd. Daarna wordt ingegaan op de acties die zijn ondernomen om dat beleid uit te voeren. Vervolgens worden overige beleidsontwikkelingen uit 2023 vermeld.

Tenslotte wordt een overzicht gegeven van de bij de begroting geraamde bedragen en de werkelijke lasten en baten. De kolom "begroot voor wijziging" is de Programmabegroting inclusief de Nota van Actualisatie. In de kolom "begroting na wijziging" zijn de begrotingscijfers vermeld inclusief de 1^e en 2^e Bestuursrapportage en enkele begrotingswijzigingen die voortvloeiden uit afzonderlijke besluiten van de gemeenteraad. Bij afwijkingen groter dan € 25.000 op productniveau tussen de raming en de werkelijke lasten/baten wordt in hoofdlijnen een toelichting gegeven hoe die afwijking is ontstaan.

Naast bovenstaande verantwoording is een aantal paragrafen voorgeschreven, te weten:

1. Bedrijfsvoering
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Lokale lasten en heffingen
4. Verbonden partijen
5. Kapitaalgoederen
6. Financiering
7. Grondbeleid
8. Openbaarheidsparagraaf

Vanuit de BBV voorschriften is voorgeschreven dat er verplichte beleidsindicatoren in de begroting opgenomen moeten worden. Deze zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. Hier is ook de verdere onderbouwing van de indicatoren te vinden. De gegevens die er staan zijn de laatst bekende gegevens (peildatum 1 maart).

Financieel resultaat

Het financieel resultaat van de jaarrekening bedraagt € 2.622.900 positief. Dit is inclusief winstnemingen voor uit de grondexploitaties. Dit betekent dat de normale bedrijfsvoering sluit met een positief resultaat van € 2.747.800 inclusief stortingen en onttrekkingen aan reserves (d.w.z. resultaat na bestemming).

Analyse van het financieel resultaat in hoofdlijnen

In de analyseparagraaf worden de belangrijkste oorzaken die leiden tot het positieve resultaat van € 2.622.900 aangegeven. De belangrijkste oorzaken > € 50.000 worden vermeld. Deze zijn voornamelijk incidenteel van aard.

De belangrijkste oorzaken van het resultaat zijn:

progr.	Verklaring resultaat :		V/N	I/S
1	Uitvoeringsstrategie	€ 73.300	V	I
1	Oekraïne	€ 1.353.000	V	I
1	Bedrijfsvoering	€ -476.500	N	I
2	Dagelijks onderhoud wegen	€ 97.200	V	I
2	Energie openbare verlichting	€ -55.600	N	S
2	Riolering BCF	€ 659.287	V	I
2	Toeristenbelasting	€ 51.700	V	I
3	Informele zorg	€ 56.900	V	I
3	Participatie, minimaregelingen en inburgering	€ 51.800	V	I
3	Jeugdzorg	€ -165.400	N	S
OH	Salarissen	€ 661.600	V	I
OH	Verlofsaldi	€ -98.100	N	I
OH	Arbeidsmarktkrapte	€ 189.700	V	I
Oh	Gemeentehuis	€ -84.600	N	S
OH	Werkplekken	€ 55.600	V	I
OH	Vrijval voorz personeel	€ 59.600	V	I
AD	Rente geldlening	€ 196.900	V	I
AD	Algemene uitkering	€ 152.500	V	S
Overig	Overig	€ -31.091	V	I
	Saldo jaarrekening normale bedrijfsvoering	€ 2.747.796	V	I
	Lagere Winstneming Burgje en verliesneming Flexwoningen	€ -124.894	N	I
	Resultaat rekening 2023	€ 2.622.902	V	I

Toelichtingen belangrijkste oorzaken > € 100.000

Voor de toelichtingen < € 100.000 wordt verwezen naar de toelichtingen op de betreffende programma's.

Oekraïne € 1.353.000 Voordeel

Het totale voordeel op de bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne komt in 2023 uit omstreeks € 1,3 miljoen. Per capaciteitsplek ontvangt de gemeente per dag dat deze beschikbaar is een vergoeding vanuit het Rijk. Hoewel de vergoeding per dag lager is dan in 2022 heeft de gemeente gedurende 2023 meer capaciteit verzorgd waardoor de ontvangsten vanuit het Rijk fors hoger uitvallen. In samenhang met de relatief beperkte kosten voor onze gemeente levert dit net als in 2022 een fors voordeel op. Het is hierbij goed om op te merken dat er in 2022 gekozen is om het overschot op de bekostigingsregeling terug te storten aan het Rijk. Voor dit boekjaar wordt er, mede gezien de financieel lastige jaren die er verwacht worden, voor gekozen om het batig saldo ten gunste van het rekeningresultaat te laten komen. Dit heeft dan ook een forse impact op het totaalresultaat.

Bedrijfsvoering/Salarissen € 185.100 Voordeel

Doordat er in 2023 diverse medewerkers ingezet zijn op projecten (bijvoorbeeld Kersenweide en Oekraïne) wordt er een voordeel (€ 661.600) behaald op de post salarissen. Hier staat tegenover dat op de post inhuur fikse overschrijding heeft plaatsgevonden (€ 476.500).

BTW riolering € 659.300 Voordeel

In verband met hogere investeringen in de Engboogerdbuurt wordt er ook meer btw op deze investeringen in rekening gebracht. Deze btw is conform het Gemeentelijk Riolerings Plan ten laste van de voorziening riolering gebracht. Dit resulteert in een hogere onttrekking dan geraamd waardoor een voordeel in het rekeningresultaat ontstaat. Vanaf boekjaar 2024 is hier rekening mee gehouden in de begroting.

Jeugdzorg € 165.400 Nadeel

Bij de tweede bestuursrapportage 2023 is een overschrijding geconstateerd op de jeugdzorg. Deze ontwikkeling heeft zich verder doorgezet. De overschrijding zit in verschillende onderdelen van de

jeugdzorg. Zo is er bij de ambulante jeugdhulp sprake van complexere hulpvragen en langere duur van de hulptrajecten. Complexere casussen kenmerken zich door het bestaan van meerdere problemen binnen één gezin, bijvoorbeeld rondom echtscheidingen. Ook is er sprake van enkele hulpvragen waarbij een hoge inzet van de jeugdzorg is gevraagd.

Arbeidsmarktcrapte € 189.700 Voordeel

Er is een bedrag van € 300.000 beschikbaar gesteld in het kader van arbeidsmarktcrapte. Dit bedrag is aangewend voor verhoging van kilometervergoeding (€ 30.000) en het mogelijk maken van een fietsregeling voor alle medewerkers. Daarnaast zou het restant van het budget ingezet worden ter dekking van extra kosten voor externe inhuur. Doordat de fietsregeling pas in de loop van het jaar in werking is getreden (Q4) is het aantal medewerkers welke hiervan in 2023 gebruik heeft gemaakt achtergebleven ten opzichte van verwachting. Daarnaast blijkt dat de overschrijding op inhuurkosten volledig te dekken valt binnen het salarisbudget en hiervoor geen dekking vanuit de stelpost arbeidsmarktcrapte benodigd was. Dit leidt tot een voordeel ten opzichte van de begroting.

Rente Geldlening € 196.900 Voordeel

In verband met de financiering van diverse projecten en het aflopen van de huidige geldleningen is in 2023 een geldlening van € 15 miljoen aangetrokken. Deze geldlening heeft rentebaten aangezien deze geldlening nog niet uitgegeven is en rente opbrengsten geeft bij schatkistbankieren. Doordat de rente gestegen is is er een groter voordeel dan geraamd was bij de 2^e bestuursrapportage. Ook is er een rente voordeel aangezien we een deel van de rentelasten van de geldlening via de riolering mogen dekken.

Algemene uitkering € 152.500 Voordeel

De werkelijk ontvangen algemene uitkering is hoger dan begroot; de begroting is gebaseerd op de septembercirculaire en de werkelijke ontvangsten op de decembercirculaire. In de decembercirculaire is geld beschikbaar gesteld zoals voor de invoering van de omgevingswet. Ook worden er over voorgaande jaren bedragen verrekend.

Overige verschillen

Voor de overige verschillen wordt verwezen naar de toelichtingen op de betreffende programma's.

Grondexploitaties/Winstneming

Op basis van bijgestelde grondexploitatieberekeningen is voor het Burgje en de Flexwoningen een verlaging van de winst cq verlies genomen van totaal € 124.800 nadelig. Voor het Burgje is een verlaging van de winstneming van € 111.200, en voor de Flexwoningen een extra verlies van € 13.600.

Resultaat voor en na bestemming

Bij de bepaling van het rekeningresultaat wordt onderscheid gemaakt tussen het rekeningresultaat voor en na bestemming. Bij het resultaat vóór bestemming worden alle mutaties in bestemmingsreserves die van invloed zijn geëlimineerd. Bij het resultaat na bestemming wordt wel rekening gehouden met die mutaties. Voor bestemming komt het saldo op € 779.100 voordelig. De exploitatierekening sluit na bestemming met een voordelig saldo van € 2.622.900 (zie recapitulatie baten en lasten). Hieronder is het verschil van € 1.843.800 toegelicht.

Mutaties reserves verwerkt in het rekeningresultaat 2023 (x €1.000):

Algemene reserves

Toevoegingen aan algemene reserves	133,0	
Onttrekkingen aan algemene reserves	1.710,4	-1.577,5

Bestemmingsreserves

Toevoegingen aan bestemmingsreserves	1.375,8	
Onttrekkingen aan bestemmingsreserves	1.642,1	-266,3
Totaal:		-1.843,8

Budgetoverheveling 2023 naar 2024

Allereerst dient de gemeenteraad nog formeel in te stemmen met de overheveling van budgetten 2023 naar 2024. Bij overheveling gaat het om budgetten die de gemeenteraad in 2023 heeft gevoteerd voor de

uitvoering van activiteiten. Deze activiteiten zijn nog niet of niet volledig uitgevoerd en daardoor resteren nog bepaalde budgetten. Om tot volledige uitvoering van deze activiteiten te komen, zijn de resterende budgetten wel nodig. Hiervoor is toestemming van de gemeenteraad nodig. Het betreft de activiteiten/budgetten zoals in onderstaande tabel zijn aangegeven.

Overhevelingen incidenteel budget 2023 naar 2024	
Quickwins de Meent	€ 50.000

Toelichting op de overhevelingen groter of gelijk aan € 15.000:

Quickwins De Meent

In 2023 zou uit de uitvoeringsstrategie de quickwins maatregelen op De Meent uitgevoerd worden. Om verschillende redenen is dit in 2023 niet gelukt. De eerste is een capaciteitsprobleem geweest op de afdeling. Dit terwijl er vanuit een participatietraject met bewoners toegezegd is dat we deze maatregelen zouden gaan nemen om de dorpskern te versterken. De tweede is een inhoudelijke reden. Er was namelijk onzekerheid over de technische uitvoerbaarheid van het voorstel omdat er saneringen gaan plaatsvinden aan brosse leidingen. Daar heeft een klein intern onderzoek naar plaatsgevonden, dit leverde wat vertraging op. Voorgesteld wordt om het begrote bedrag van € 50.000 over te hevelen naar 2024 om de maatregelen alsnog uit te kunnen voeren.

Voorstel bestemming financieel resultaat

Het voordelige resultaat 2023 van € 2.622.900 is zoals voorgeschreven, separaat op de balans opgenomen als 'Nog te bestemmen resultaat'. Het is een raadsbevoegdheid om te besluiten over de bestemming van dit resultaat. Het college van burgemeester en wethouders zal daarvoor een voorstel doen.

Ontwikkeling algemene reserve

De stand van de algemene reserve per 31 december 2023 bedraagt € 6,4 miljoen (exclusief de buffer ten behoeve van risico's). Dit is exclusief het rekeningresultaat.

Dit betreft het werkelijke saldo per ultimo 2023. In de afgelopen jaren heeft de raad besluiten genomen (waaronder het collegeprogramma) over onttrekkingen uit de algemene reserve in de jaren 2024 en verder. Als rekening wordt gehouden met deze onttrekkingen dan is het verwachte saldo van de algemene reserve lager.

Bij ieder raadsvoorstel waarin een onttrekking uit de algemene reserve wordt voorgesteld, neemt het college een overzicht op van de stand van zaken van de algemene reserve ná het besluit. Vanzelfsprekend is dat overzicht gebaseerd op de kennis en het inzicht op het moment van opstellen van het voorstel.

De Programma's

Programma: 1. Dienstverlening, Veiligheid en Bestuur

Beleidsontwikkelingen

Uitvoering Wet digitale overheid

De Wet digitale overheid wordt gefaseerd ingevoerd. De voorbereidingen om hieraan te voldoen zijn gestart. De implementatie van eHerkenning is in afronding, DigiD wordt al langer aangeboden en zal naar aanleiding van de wet aangepast worden met de juiste betrouwbaarheidsniveaus. Dit zal in 2024 worden afgerond.

Ontwikkeling e-depot RAZU

Met de inrichting van een e-depot biedt het RAZU een oplossing voor het duurzaam toegankelijk beheer van digitale archiefbescheiden van zijn gemeenten en de particuliere archiefvormers in de regio. In 2023 startte het RAZU met een 2-jarige periode waarin de basis voor het e-depot wordt ingericht met inachtneming van de visie Common Ground. De belangrijkste resultaten van 2023 waren de vaststelling van de informatiearchitectuur, de inkoop en ingebruikname van het component voor metadataopslag en de inkoop van het component voor bestandsopslag.

Wet open overheid (Woo)

Voor een toelichting op de Wet op overheid (Woo) wordt verwezen naar paragraaf 8. Openbaarheidsparagraaf.

Samenhangende objectenregistratie (SOR)

Het ministerie van BZK bereidt een programma 'doorontwikkeling in samenhang' voor. Doelstelling daarvan is meer samenhang te creëren in de geo-informatie-infrastructuur. Onderdeel is de doorontwikkeling van enkele bestaande geo-basisregistraties, zoals de Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootchalige topografie (BGT) en een deel van de Waardering onroerende zaken (WOZ), tot een samenhangende objectenregistratie. Deze registratie is vol in ontwikkeling en staat gepland voor 2023-2025.

Regionale samenwerking

De gemeente werkt samen met de regio U10 en de provincie om de gemeentelijke ambities te kunnen realiseren. Het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) vormt de basis van de regionale samenwerking. In dat kader heeft de regio in 2023 verder gewerkt aan het maken van allianties en regionale uitvoeringsafspraken. Met de provincie en buurgemeenten werkt gemeente Bunnik samen om duurzame mobiliteit, bereikbaarheid en het groen en landschap te verbeteren. Verder werkt de gemeente samen met de provincie en het Rijk om de woningbouwopgave te versnellen en worden afspraken gemaakt over de randvoorwaarden die daarvoor nodig zijn.

Informatiebeveiliging

De digitale wereld om ons heen is volop in beweging. Ontwikkelingen volgen elkaar snel op en bieden tal van nieuwe mogelijkheden om de inwoners van de gemeente effectiever te bedienen. Gelijktijdig brengen deze ontwikkelingen nieuwe bedreigingen en uitdagingen met zich mee die gemeenten dwingen tot het nemen van maatregelen om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de informatiesystemen te borgen.

In 2023 is de beweging om de informatieveiligheid verder te verbeteren doorgezet. De technische kwetsbaarheden in de informatiesystemen zijn verder teruggebracht. Daarnaast is een start gemaakt met actualiseren van de beleidskaders en operationele procedures van de verschillende aspecten van informatieveiligheid. Dit krijgt in 2024 een vervolg.

De incidenten die zich hebben voorgedaan zijn tijdig opgelost of gemitigeerd en bedrijfsvoering heeft er geen schade door opgelopen. Bewustzijn en adequaat handelen van medewerkers is hierbij de kritische succesfactor en dit vraagt om doorlopende ontwikkeling.

De Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) en de daaraan gekoppelde audits zijn ook voor dit jaar weer uitgevoerd. Voor de ENSIA ronde 2023 is de verantwoordingsfase tijdig afgerond.

Privacybescherming

Op het gebied van privacybescherming is in 2023 verder gegaan met het treffen van maatregelen om aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) te voldoen. VNG Realisatie heeft criteria

ontwikkeld om de AVG te vertalen naar een kwaliteitscyclus voor gegevensbescherming en privacy voor gemeentelijke processen. Naar aanleiding hiervan is een plan van aanpak privacy opgesteld dat in 2023 ten uitvoer is gebracht. Uitgevoerde activiteiten zijn (o.a.) het opzetten/uitvoeren van een communicatieplan rond privacy, activiteiten ten behoeve van het verhogen van de bewustzijn en het actualiseren van het verwerkings- en toestemmingsregister. Daarnaast is gewerkt aan de verdere verbetering van de processen rond privacy, bijvoorbeeld melding datalekken en aanvragen vergetelheid. Veel van de activiteiten uit het privacy plan hebben een repetitief karakter, immers privacy is een continu aandachtspunt.

In voorkomende gevallen heeft de Privacy Officer de medewerkers bijgestaan bij vragen rond privacy en gegevensbescherming, bijvoorbeeld rond het sluiten van verwerkersovereenkomsten met leveranciers van informatiediensten.

Verder is er in 2023 geregeld overleg geweest met de samenwerkende gemeenten op het gebied van privacy (De Bilt, Bunnik, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist) om ontwikkelingen in de regio te bespreken en kennis te delen. Daarnaast is er met de deelnemers aan de Regionale ICT-Dienst Utrecht een pilot uitgevoerd met een bewustwordingsprogramma op het gebied van privacy en informatieveiligheid, dat er toe heeft geleid dat deze oplossing door alle deelnemers vanaf 2024 zal worden ingevoerd. Er hebben zich geen ernstige datalekken voorgedaan in 2023.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college geeft vanaf begrotingsjaar 2023 zelf een rechtmatigheidsverantwoording af bij de jaarrekening. Deze verantwoording maakt deel uit van deze jaarrekening. Dit heeft gevolgen gehad voor de (interne) verantwoording. Immers, daar waar in het verleden een accountant als onafhankelijke externe partij de controle uitvoerde en een oordeel velde, is dat nu een taak van de ambtelijke organisatie. Dit maakt dat het meer dan ooit van belang is om grip te hebben op interne processen en de financiële huishouding.

Integrale veiligheid

In juni 2023 is het Integraal Veiligheidsplan Zeist, Bunnik, Leusden en Woudenberg 2024-2027 (IVP) door de gemeenteraad vastgesteld met de volgende speerpunten: Georganiseerde ondermijnende (drugs) criminaliteit inclusief mensenhandel, digitale veiligheid en cybercriminaliteit, maatschappelijk onrust en maatschappelijke verbinding en verbinding zorg en veiligheid.

Op basis van dit plan is door de genoemde gemeenten een gezamenlijk uitvoeringsplan voor 2024-2025 uitgewerkt in concrete activiteiten en voorzien van een heldere kwartaalplanning. Zoals in het IVP is aangegeven heeft Bunnik als lokaal speerpunt voor de aanpak woninginbraken gekozen. Met integrale controles, preventieve acties en aandacht in (social)media voor de veiligheidsthema's geven we invulling aan het uitvoeringsplan.

Visie op participatie

De inwoners van Bunnik zijn maatschappelijk betrokken en vragen steeds vaker om opgaves gezamenlijk op te pakken. Ook de gemeente wil dit graag, zoals verwoord in het collegeprogramma. De gemeente trekt steeds vaker samen met inwoners op in verschillende (inwoners)initiatieven, projecten en beleid. Duidelijkheid in rollen, randvoorwaarden en geschikte vormen van participatie zijn daarbij van belang.

Het proces om met raad, college en organisatie gezamenlijk tot een visie te komen is opgestart. Er is een plan uitgewerkt om de visie tot stand te brengen. In 2024 krijgt dit intern en extern een vervolg.

De gemeente heeft de afgelopen jaren nieuwe vormen van participatie, zoals placemaking, online werkgroepen en webinars, bij verschillende opgaven toegepast. Dit is voortgezet. De ervaringen in de praktijk zijn meegenomen bij het uitwerken van een plan van aanpak voor de visie op participatie.

Aantrekkelijk werkgeverschap

Het behouden van het fijne werkklimaat is steeds een aandachtspunt geweest. Op individueel niveau en groepsgevijs is aandacht gegeven aan het welzijn van de mensen. Er zijn arbeidsvoorwaardelijk en in de ontwikkeling van de medewerkers stappen gezet. Het functiewaarderingssysteem HR21 is ingevoerd. Er is een nieuwe fietsregeling vastgesteld, de reiskostenregeling is aantrekkelijker gemaakt en er is een begin gemaakt met een leerlijn voor (beleids)adviseurs.

Overige relevante beleidsontwikkelingen

Verkennen hoe het gemeentehuis qua huisvesting blijft aansluiten op onze laagdrempelige, toegankelijke en informele werkwijze.

In verband met de beperkte capaciteit is dit project in 2023 stilgelegd. Begin 2024 is een offerte gevraagd voor deze verkenning.

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven:

Naam indicator	Eenheid	Uitkomst		
		Bunnik	Landelijk	Jaartal
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	5	8	2022
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	1,1	2,5	2023
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	1,6	4,3	2023
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,4	1,3	2023
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2,8	5,8	2023
*** peildatum 1 maart bron www.waarstaatjegemeente.nl ***				

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen.

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Belastingensamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	Uitvoeringsinstantie voor het heffen en innen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering basisregistratie WOZ.
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Ter uitvoering van de taken van de Wet op de Veiligheidsregio's (WVR). In deze wet en bijbehorende uitvoeringsbesluiten zijn de taken en bevoegdheden van de veiligheidsregio's neergelegd.

Wat heeft het gekost?

Programma 01		Dienstverlening, Veiligheid en Bestuur		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	7.546,9	9.862,8	9.598,8	264,0
Gemeenteraad	572,0	572,2	541,4	30,8
College van B&W	609,5	762,1	661,0	101,2
Samenwerking	102,5	119,1	121,8	2,7-
Bedrijfsvoering	3.883,1	4.449,1	4.925,6	476,5-
Klantcontact	3,2	3,2	4,2	1,0-
Burgerzaken	239,6	293,4	314,6	21,2-
Vergunningverlening	711,5	732,7	707,7	24,9
Begraafplaats	39,6	139,6	146,8	7,2-
Gegevensbeheer	230,0	234,2	210,1	24,1
Beschermende maatregelen	74,5	1.404,7	758,9	645,9
Brandweertzorg	1.081,4	1.152,4	1.206,8	54,3-
Baten	908,2	2.266,5	3.273,1	1.006,6-
Gemeenteraad	0,0	0,0	-	-
College van B&W	18,2	18,2	45,8	27,7-
Samenwerking	0,0	0,0	-	-
Bedrijfsvoering	0,0	0,0	16,0	16,0-
Klantcontact	0,0	0,0	-	-
Burgerzaken	167,3	195,4	226,7	31,3-
Vergunningverlening	707,3	707,3	932,5	225,2-
Begraafplaats	0,0	0,0	-	-
Gegevensbeheer	10,1	10,1	7,9	2,2
Beschermende maatregelen	0,0	1.330,2	2.039,4	709,2-
Brandweertzorg	5,3	5,3	4,8	0,5
Saldo lasten en baten	6.638,7-	7.596,3-	6.325,7-	1.270,6

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Gemeenteraad 30,8 Voordeel

In 2023 is de griffiefunctie door verschillende medewerkers ingevuld. Inmiddels is een vaste griffier in dienst getreden. Per saldo over het gehele jaar een besparing op het salarisbudget van 33.600.

Overig

Totaal

€	33.600	V
€	2.800	N
€	30.800	V

College van B&W 101,2 Voordeel

Voor 2023 is € 100.000 structureel budget beschikbaar gesteld vanuit de Strategische Agenda. Daarnaast is € 60.000 budget beschikbaar gesteld bij de besluitvorming op het *procesvoorstel bouwopgave*. In totaal was er in 2023 een budget beschikbaar van € 160.000. Hiervan is € 37.000 uitgegeven aan de nota grondbeleid en aan de Bunnikse groeiwijzer waarin data-gedreven en pragmatisch onderzocht is wat een grote groeiopgave in de brede zin voor de gemeente Bunnik betekent. In zijn totaliteit een voordeel op dit programma van € 133.000. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 50.000 over te hevelen voor uitvoering quick wins dorpshart De Meent om dit in 2024 verder te kunnen uitvoeren. Zie ook

budgetoverhevelingen.	€	132.300	V
In 2023 heeft het college besloten een donatie te doen aan stichting giro 555 in het kader van de aardbeving slachtoffers in Syrië en Turkije. Dit levert een nadeel op ten opzichte van de begroting.	€	16.000	N
Een budget van € 75.000 was beschikbaar in het kader van "Visie op participatie". Er is € 10.000 besteed om een plan van aanpak uit te werken om de visie tot stand te brengen. Qua budget is sprake van een voordeel. In 2024 wordt het plan intern en extern uitgevoerd.	€	65.200	V
De salarisafspraken die in de CAO-Rijk voor het personeel in de sector rijk zijn gemaakt, krijgen op basis van het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers een-op-een doorwerking naar de bezoldiging van burgemeester, wethouders en toelagen raadsleden. Als gevolg van CAO-aanpassingen in 2023 heeft een overschrijding plaatsgevonden op de begrote bedragen voor salaris- en onkostenvergoedingen van het college.	€	26.800	N
Overig	€	53.500	N
Totaal	€	101.200	V

Bedrijfsvoering 476.5 Nadeel

Op diverse vlakken binnen de organisatie heeft (extra) inhuur moeten plaatsvinden omdat ziektevervanging meer nodig was, sommige vacatures lastig waren in te vullen en er extra inzet benodigd was om wettelijke taken uit te voeren. Het nadeel op bedrijfsvoering valt echter weg tegen het voordeel binnen Overhead (661.000).	€	476.500	N
Totaal	€	476.500	N

Beschermende maatregelen 645.9 Voordeel

Bij de 2 ^e bestuursrapportage 2023 zijn de lasten welke de gemeente Bunnik gaat maken voor de crisisopvang Oekraïne begroot op basis van de vergoeding welke de gemeente Bunnik van het Rijk als voorschot heeft ontvangen (€ 1.330.200). De werkelijke lasten zijn beduidend lager.	€	644.000	V
Overig	€	1.900	V
Totaal	€	645.900	V

Brandweezorg 54.3 Nadeel

In verband met de naderende overdracht van kazernes aan de Veiligheidsregio Utrecht dient het vastgoed te voldoen aan een minimum energielabel. Om te kunnen voldoen aan de eisen is het reeds toekomstig geplande onderhoud van glas en kozijnen naar voren gehaald en eerder uitgevoerd.	€	41.600	N
Overig	€	12.700	N
Totaal	€	54.300	N

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (baten)

College van B&W 27.7 Voordeel

Het betreft een voordeel ten opzichte van begroting met betrekking tot vergoeding en afdracht pensioenpremies. Per saldo geen voordeel omdat de kosten hiervoor gelijk zijn en in het saldo salariskosten zijn opgenomen.	€	20.300	V
Overig	€	7.400	V
Totaal	€	27.700	V

Burgerzaken 31.3 Voordeel

In 2023 ontstaat een voordeel ten opzichte van begroting op het product reisdocumenten. De oorzaak hiervan ligt voor het grootste deel in extra aanvragen voor reisdocumenten in verband met reizen naar het Verenigd Koninkrijk. Daarnaast is in de laatste twee maanden van het jaar al sprake van diverse verleningen reisdocumenten vooruitlopend op de komende piekjaren als gevolg van de verlenging geldigheidstermijn reisdocumenten naar 10 jaar.	€	21.600	V
Overig	€	9.700	V
Totaal	€	31.300	V

Vergunningverlening 225.2 Voordeel

Op de leges omgevingsvergunning ontstaat een voordeel van ruim 249.000 in verband met opgelegde leges voor een zonneveld. Bij aanvang was het lang onduidelijk wat de totale omvang van leges zou worden en wanneer deze verwacht konden worden. Zie ook toelichting algemene dekkingsmiddelen voor de storting in de reserve omgevingsvergunningen.

€ 249.300 V

Op de leges APV en bijzondere wetten ontstaat een nadeel ten opzichte van begroting. Dit nadeel ontstaat voornamelijk doordat leges door uitstel later opgelegd worden dan in 2023.

€

31.200 N

Overig

€ 7.100 V

Totaal

€ 225.200 V

Beschermende maatregelen 709.2 Voordeel

Bij de 2^e bestuursrapportage 2023 zijn de opbrengsten welke de gemeente Bunnik gaat ontvangen voor de crisisopvang Oekraïne begroot op basis van de vergoeding welke de gemeente Bunnik van het Rijk als voorschot heeft ontvangen (€ 1.330.200). Bij de verantwoording blijkt dat het voorschot significant te laag is ingeschat bij de aanvraag hiervan. De gemeente Bunnik heeft nog recht op een aanvullende kostenvergoeding van 709.200.

€ 709.200 V

Totaal

€ 709.200 V

Programma: 2. Fysieke Leefomgeving

Beleidsontwikkelingen

Economische Zaken

Bunnik is een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven. De komende jaren zijn er ontwikkelingen te verwachten rondom bedrijven. Het gaat hierbij onder andere om verduurzaming van bedrijfslocaties, technologische ontwikkelingen, veranderende regelgeving en een groeiende aandacht voor maatschappelijk bewust ondernemen. Voor 2023 was aanvankelijk budget gecreëerd voor formatie voor het beleidsveld Economische Zaken. In een bredere afweging van inzet van middelen is besloten de ambities een jaar later in te vullen en het budget daarvoor elders in te zetten, mede ingegeven door het feit dat er niet gereageerd was op de vacature. Het opstellen van een plan van aanpak voor het opstellen van een visie om te komen tot een nieuw bedrijvenpark en de ambities om de samenwerking met onze ondernemers aan te halen komt derhalve pas in 2024 in uitvoering.

Actualisatie bestuursovereenkomst buitengebied Houten-Bunnik

De bestuursovereenkomst die met provincie Utrecht is gesloten, gericht op mobiliteit, bevat verschillende projecten. Een van de afspraken uit deze bestuursovereenkomst, de oostelijke ontsluiting Houten-Oost – A12, is door de provincie in 2021 teruggetrokken uit de overeenkomst. In 2023 is gewerkt aan een schetsontwerp van de vrij liggende fietsverbinding tussen Houten en Odijk maar de uitvoering laat nog op zich wachten. In 2023 heeft het college een besluit genomen om nu niet meer in te zetten op de spitsknip op de Achterdijk vanwege het ontbrekend nut en noodzaak van deze spitsknip met de huidige verkeersintensiteit.

Met provincie Utrecht en gemeente Houten is afgesproken dat we spitsknip als onderdeel van overeenkomst A12 salto heroverwegen. De provincie legt wel de nadruk op het gezamenlijk zoeken naar een alternatief dat ook zorgt voor een verkeersluwe inrichting die het fietsverkeer bevordert.

Doorfietsroute Veenendaal – Utrecht

De provincie Utrecht, alsmede de gemeenten Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Rhenen en Veenendaal zijn in februari 2022 een samenwerkings- en realisatieovereenkomst aangegaan om de doorfietsroute Veenendaal – Utrecht uit te voeren. Het doel is om fietsen te bevorderen door deze routes in de regio aantrekkelijker te maken. Dit doel wordt bereikt door fietspaden veiliger in te richten en knelpunten op de fietspaden aan te pakken. De geplande fietsroute loopt door Odijk en dwars door de kern van Bunnik. Vanuit praktisch oogpunt vindt de uitvoering via diverse deelprojecten plaats. Eén projectdeel is al gestart, dat is fietspad Eikenpad en de aansluiting met het Vagantenpad. Ronde Van Zijldreef is ook onderdeel van deze doorfietsroute, waarvoor een extra subsidie is verkregen voor de omvorming van de kruising en raakt daarmee andere projecten zoals de Oranjebuurt en fietspad Eikenpad.

Voor de zomer heeft de gemeenteraad ingestemd met de aanleg van de doorfietsroute tussen Veenendaal en Utrecht Science Park voor het tracé binnen de gemeente Bunnik. De subsidie is vervolgens aangevraagd voor de deadline van 1 oktober 2023. Deze is inmiddels door de provincie beoordeeld en goedgekeurd.

Opstellen mobiliteitsvisie Traverse Bunnik

Met het vaststellen van de Mobiliteitsvisie Traverse door de gemeenteraad is de Mobiliteitsvisie in 2023 afgerond. Na de zomer is de evaluatie van het participatieproces opgepakt door middel van enquêtes en gesprekken met de klankbordgroep. Omdat de Mobiliteitsvisie uiteindelijk goedkoper uitviel dan van tevoren was bedacht is gekozen om een uitvoeringsstrategie op te stellen. Voor de uitvoeringsstrategie zijn offertes opgevraagd bij bureaus die deze uitvoeringsstrategie kunnen opstellen.

Vergroten van natuur en recreatief groen

Op diverse manieren heeft gemeente Bunnik gewerkt aan de waarden voor natuur en recreatie. In de paragrafen over routes en paden, Unesco erfgoed, programma groen en Kromme Rijn Linielandschap is meer informatie te vinden over de activiteiten zoals spreiding van recreanten, lobby voor verbindingen en goede routes en paden met bijbehorende marketing.

Daarnaast is aan de slag gegaan met het versterken van de Bunnikse identiteit door middel van de campagnes Visit Utrecht Region en VVV Kromme Rijnstreek en de ontwikkeling van Fort bij Vechten/Castellum Fectio als kruispunt van twee werelderfgoederen.

Ook het ontwikkelen van de landschapselementen vond plaats doordat stuurgroep Kromme Rijnlandschap deze informatie deelt en advies geeft, zodat met de provinciale subsidie landschapselementen zoals heggen aangelegd kunnen worden. Met regiopartners is het versterken van leefgebied van patrijzen gestart. Rondom Nieuw Wulven zijn plannen gemaakt voor landschappelijke verbindingen richting Plas Vechten tussen spoor en A12, waar al een faunapassage aanwezig is.

Bij het onderdeel Kromme Rijn Linielandschap is te lezen welke stappen daar gezet worden om natuur en recreatie te vergroten.

Werelderfgoed Limes en Nieuwe Hollandse Waterlinie

In 2021 heeft UNESCO besloten tot toekenning van de werelderfgoedstatus voor de Nedergermaanse Limes en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Met deze status zijn er ook taken bij gekomen om te zorgen voor het behoud van de unieke kwaliteiten. In 2023 is uitvoering gegeven aan het managementplan Castellum Fectio voor de Neder-Germaanse Limes en het uitvoeringsprogramma Pact van Ruigenhoek voor de Hollandse Waterlinies met aandacht voor relaties met andere maatschappelijke en ruimtelijke opgaven. Met de Provincie Utrecht is een start gemaakt met de ontwikkeling van het kruispunt van werelderfgoederen Fort bij Vechten/Castellum Fectio. Met de provincie afgestemd om het groen en landschap op deze bijzondere locatie te versterken. De voorbereiding vond in 2023 plaats.

Pilot Kromme-Rijn-Linielandschap en Pact Groen Groeit Mee

Gemeente Bunnik geeft regionaal uitwerking in samenhang met de ontwikkelingsplannen voor woningbouw om groen, recreatie, natuur en landschap mee te laten groeien zodat de buitenruimte bijdraagt aan een gezonde leefomgeving voor mens en dier. In 2023 werd de 'Handreiking nieuwe woongebieden Groen Groeit mee' getoetst in de praktijk. Daarvoor vonden gesprekken plaats tussen Provincie Utrecht en het projectteam Kersenweide, waarbij bleek dat er aan de doelen van de schijf van 5 wordt voldaan, zoals vergroten biodiversiteit, klimaatadaptatie en ook het realiseren van groen vanaf voordeur tot rand van de ontwikkeling.

Gemeente Bunnik wil de regionale natuur- en recreatieontwikkeling buiten deze ontwikkellocatie oppakken via deelname aan pilot Groen Groeit Mee Kromme Rijn-Linielandschap. De betrokken partijen: gemeente Bunnik, Houten, Nieuwegein, Utrechtse Heuvelrug, Zeist, Utrecht, provincie Utrecht en HDSR hebben voorbereidingen getroffen voor de samenwerkingsafspraken en gezamenlijk is een lobby uitgevoerd voor de belangen van recreatieve bereikbaarheid en de samenhang met het Nationaal en Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG). De lobby heeft ertoe geleid dat dat pilotproject ook bij Bestuurlijke Overleggen Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) is ingebracht voor versterken van verbindingen.

Eind 2023 is de samenwerkingsovereenkomst Kromme Rijn Linielandschap getekend met als doel samen met gebiedspartners een perspectief voor de ontwikkeling van het gebied op de lange termijn uit te werken. Daarbij worden ook de beschikbare kaders voor het versterken van landschappelijke kwaliteiten benut zoals het LandschapsOntwikkelingsPlan (LOP) Kromme Rijn en de gebiedsanalyses kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies.

Pakket Routes, Paden en Groen Toezicht

In 2023 is gewerkt aan de professionalisering van VVV Kromme Rijnstreek. Bij de opheffing van het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied is besloten dat de voormalig deelnemers van het schap willen blijven samenwerken op het gebied van routes, paden en groentoezicht. Deze samenwerking loopt organisatorisch via Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en werd tot en met 2022 fysiek uitgevoerd door Recreatie Midden Nederland. Door opheffing van deze organisatie is de uitvoering in 2023 overgedragen aan de rechtsopvolgers van Recreatie Midden-Nederland. In 2023 is besloten de samenwerking voorlopig op dezelfde wijze voort te zetten.

In 2023 heeft de gemeente Bunnik gewerkt aan de spreiding van recreanten over de hele gemeente door middel van campagnes en promotie via het Routebureau, herziening fietsroutenetwerk, lobby noord-zuidverbindingen (tunneltjes, fietsbrug). Tevens is ingezet op het vergroten van het recreatief aanbod dat aansluit op de (toekomstige) vraag om de klompenpaden te upgraden, de uitbreiding van de camping en de start van het project toiletvoorzieningen.

Omgevingsprogramma groen Bunnik 2040

In 2023 is verder uitwerking gegeven aan omgevingsprogramma Groen 'Groene Koers Bunnik'. Na vaststelling van de hoofdlijnen is de groenstructuurkaart tot stand gekomen, een geografische weergave van de waardevolle groene structuren en de locaties om de structuur te versterken of te ontwikkelen. Hiervoor zijn diverse regionale samenwerkingspartners betrokken, zoals Staatsbosbeheer, gemeente Utrecht en is een sessie met de klankbordgroep en bewoners gehouden waar ook bijvoorbeeld Green

Business Club bij aansluit. In een raadsinformatieavond zijn de onderdelen gepresenteerd en zijn maatregelen verkend. Deze maatregelen zijn de input om tot uitvoeringsstrategie te komen, die routes zijn genoemd. Een breed scala aan mogelijke maatregelen is opgehaald waarvoor een financiële raming is uitgewerkt.

Uitvoeren klimaatadaptatie - herinrichting bestaande bouw Oranjebuurt, Engboogerd en nieuwbouw

Klimaatadaptatie wordt vanuit het afsprakenkader klimaatadaptief bouwen meegenomen in projecten nieuwbouw en bestaande bouw.

In Werkhoven is onderhoud aan de openbare ruimte integraal aangepakt waarbij klimaatadaptieve verbeteringen zijn doorgevoerd. Parkeerplaatsen in de Herenstraat ter hoogte van de katholieke kerk in Werkhoven zijn op orde gebracht waarbij materiaal hergebruikt is en waar het hemelwater nu infiltreert in het grasveld van het plantsoen dat ernaast ligt. Deze verharding is dus afgekoppeld van het riool. Ook is er rekening gehouden met de bestaande bomen doordat ook extra groeiruimte voor de bomen is gerealiseerd.

In 2023 is de herinrichting van de Engboogerdbuurt nagenoeg afgerond. De ervaringen met het werkproces van de herinrichting Engboogerdbuurt zijn belangrijke lessen voor de uitvoering van de herinrichting Oranjebuurt. In de renovatie van deze buurt komen tal van nieuwe ontwikkelingen samen die een plek moeten krijgen in een aangepast plan van aanpak. Dit plan wordt in 2024 aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd.

Programma Water en Riolering

In 2023 is een nieuw Programma Water en Riolering opgesteld voor de jaren 2024 tot en met 2028 en vastgesteld door uw raad. Dit programma vervangt het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Het nieuwe programma geeft invulling aan de wettelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Hierbij krijgen klimaatadaptatie en participatie bij de wateropgave een prominentere rol.

Uitwerking geven aan uitvoeringsplan grondstoffenvisie Bunnik

In 2023 is het uitvoeringsplan grondstoffen Bunnik verder uitgewerkt. Met het lokale uitvoeringsplan geeft gemeente Bunnik uitwerking aan de landelijke doelen van 100 kg restafval per inwoner in 2025 en een afvalvrije samenleving in 2050. In het voorjaar is een inwonerpeiling gedaan via straatgesprekken en een online enquête. Op basis van de resultaten van de inwonerpeiling, de opgehaalde input uit het startgesprek met de raad en de lokale situatie zijn de maatregelen om de hoeveelheid restafval te verminderen in het uitvoeringsplan verder vormgegeven. Het stuk laat meerdere scenario's zien, waarbij één voorkeursscenario wordt uitgewerkt. Daarnaast is er een begin gemaakt met de financiële doorrekening van de verschillende maatregelen in nauwe samenwerking met RMN die de uitvoering geeft aan het plan.

Deelname Regionale energiestrategie (RES)

Bunnik geeft samen met de U16 uitwerking aan de regionale energiestrategie U16 (RES U16). Voor zover nog niet afgerond in 2022 zetten de deelnemende overheden de RES 1.0 om in ruimtelijk beleid om de bijdrage van 1,8 TWh (terawatt uur) aan de landelijke doelstelling voor duurzame elektriciteit in 2030 te realiseren. Bunnik heeft in 2023 deelgenomen aan de ambtelijke tafels 'Zon op dak', 'van zoekgebied naar vergunning' en de 'warmtetafel'. Daarnaast is er frequent bestuurlijk overleg binnen de U16.

RES-tafel Zon-op-Dak

Daar is een inhoudelijke focus gegeven aan de mogelijkheden voor de verduurzaming van bedrijventerreinen (niet alleen gericht op zon-op-dak, maar ook slimme oplossingen voor de netcongestie en de combinatie met de warmtetransitie). Ook is gestart met een inhoudelijke verkenning van alternatieve mogelijkheden voor zon-op-objecten zoals zon op gevels en zonnecarports. Belangrijk tussentijds resultaat uit deze tafel is een nieuwe analyse van de vorderingen die worden gemaakt met zon-op-dak. Hierin is te zien dat gemeente Bunnik op koers is om haar doelstellingen ten aanzien van zon-op-dak te gaan halen. Daarnaast is, met gebruik van ambtelijke input en informatie over ontwikkelingen zoals de netcongestie, de handreiking Zon-op-Dak herzien. Dit stuk en de resultaten uit de zon-op-dak monitoringsanalyse bieden de perspectieven en handelingskaders die noodzakelijk zijn om zon-op-dak blijvend te ontwikkelen en stimuleren.

RES-tafel "Van zoekgebied naar vergunning" (inmiddels 'Grootschalige opwek')

Daar is inhoudelijk gewerkt met de provinciale planMER voor windenergie en de duiding daarvan zodat de informatie daaruit kan worden ingezet in gemeentelijke context. Daarnaast zijn de gezamenlijke voorbereidingen getroffen voor de regionale planMER ten behoeve van de RES herijking. Dit heeft onder andere geleid tot een concept participatieplan en notitie van reikwijdte en detailniveau welke in januari 2024 ter inzage worden gelegd.

RES-“Warmtetafel”

De aanvraag voor Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) gelden is voorbereid door de warmtetafel en toegekend door het Rijk om de RES U16 te ondersteunen op het gebied van warmte. Hiermee zijn onder andere de eerste onderzoeken uitgevoerd om geschikte warmte- en koudebronnen voor buurten te bepalen en de mogelijkheid om deze aanpak op te schalen tot regionaal niveau. Inhoudelijk is ingegaan op de strategie om te komen tot een aardgasvrije woningvoorraad en welke (juridische) instrumenten daar vanuit het Rijk voor beschikbaar zijn, zoals het Uitvoeringsprogramma, het programma Warmte onder de omgevingswet en het Warmtebedrijf. Relevant daarin is ook het gesprek over de rol die de provincie daarin kan nemen om gemeenten te ondersteunen.

Uitvoeringsplan Klimaatneutraal Bunnik

De gemeente Bunnik wil in 2040 klimaatneutraal zijn. In 2023 is het uitvoeringsprogramma Klimaatneutraal Bunnik 2040 vastgesteld met bijhorende routekaart. In 2023 is er gestart met de uitvoering van de verschillende beleidslijnen uit het programma.

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

In 2023 heeft de gemeente deelgenomen aan het ontzorgingsprogramma Verduurzaming gemeentelijk vastgoed voor kleine gemeenten. Dit programma bestond uit een onderzoek naar de verduurzamingsmogelijkheden voor het versneld aardgasvrij maken van 5 panden (MFA Kersentuin, Schoudermantel, MFA 't Palet, Sporthal de Lindenhof en MFA 't Kwartier). De gemeente Bunnik volgt niet de versnellingsaanpak van de provincie, maar kiest voor een stapsgewijze aanpak aan de hand van Duurzame Meerjaren OnderhoudsPlannen (DMJOP). Deze strategie hanteren we al een aantal jaar, en is zeer effectief gebleken. Ook voor het gemeentelijk vastgoed dat niet onder het ontzorgingsprogramma van de provincie viel zijn DMJOP's opgesteld. Een aantal maatregelen uit het provinciale onderzoek die (financieel) haalbaar zijn, veel rendement opleveren en bijdragen aan het verbeteren van de schil van de panden zijn in de DMJOP's opgenomen. In 2023 zijn verduurzamingsmaatregelen gerealiseerd bij bijvoorbeeld de gemeentewerf en de brandweer Werkhoven

Bedrijven verduurzamen

Vanaf 2023 is een deel van de kantoren landelijk verplicht om minimaal een energie label C te hebben. Het betreft kantoren met een oppervlakte boven de 100 m2 en waarvan 50% of meer als kantoor is ingericht. Vanaf 2023 kan de Omgevingsdienst Regio Utrecht daarop handhaven. In 2023 heeft de ODRU bedrijven aangeschreven waarvan nog onduidelijk was of zij aan de label C verplichting voldeden. Uit de respons van de bedrijven bleek dat een deel van de bedrijven al wel voldeed aan de label C verplichting. Voor de bedrijven die nog niet gereageerd hebben of waarvan bekend is dat ze geen label C hebben zal de ODRU in 2024 verdere acties inzetten.

Energiearmoede

Het Rijk heeft de termijn voor het uitgeven van de energiearmoede budgetten verlengd tot eind 2025. Het beschikbare bedrag per huishouden is medio 2023 verhoogd naar € 800 voor het treffen van kleine energiemaatregelen, isolatie of vervangen van onzuinig witgoed. Er zijn 43 eenmalige vergoedingen uitgekeerd, voor het vervangen van 'onzuinig' witgoed (32) en voor andersoortige energiebesparende maatregelen (11). Vrijwillige energiecoaches uit de gemeente hebben de doelgroep geadviseerd over te nemen maatregelen. Daarmee zijn 69 huishoudens bereikt. Daarnaast is de energiebox beschikbaar gesteld (>25 aanmeldingen) en zijn er in de Vletweide door SSH besparingsmaatregelen getroffen in 68 appartementen.

Lokale isolatieaanpak

Bunnik heeft de subsidie voor de specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie aangevraagd en ontvangen en werkt gezamenlijk met de provincie, Verbouwstromen van het Rijk en andere Utrechtse gemeenten aan een langjarige aanbesteding om de specifieke doelgroep te kunnen ondersteunen met isolatiemaatregelen. Dit is een eerste samenwerkingskans van het Energie Diensten Centrum waarin krachten gebundeld worden voor het ontwikkelen van gezamenlijke aanpakken op het gebied van onder andere energiebesparing, isolatieaanpakken, informatievoorziening voor inwoners, en dataverzameling.

Warmtetransitie

Isolatievouchers provincie energietoeslag groep

De provincie heeft middelen beschikbaar gesteld om de doelgroep van woningeigenaren die energietoeslag hebben ontvangen te ondersteunen met gratis spouwmuurisolatie. De gemeente

organiseert de uitvoering. De doelgroep is benaderd en bij 1/3 van de doelgroep (ca. 14 huishoudens) is al isolatie uitgevoerd en 10 aanvragen waren nog in behandeling.

Extra middelen Rijk (CDOKE)

In 2023 zijn de eerste CDOKE gelden aangevraagd en toegekend aan de gemeente. Voor een goede besteding van de middelen zijn in 2023 plannen concreet gemaakt conform Programma Klimaatneutraal.

Buurt-isolatieaanpak

De reeds ingezette isolatieacties in de Kromme Rijnwijk zijn voortgezet gezamenlijk met de energie coöperatie en adviseurs. Er is een training voor vrijwilligers gegeven en er is gestart met de opzet van 'menukaarten voor verduurzaming'. Het buurtisolatieplan voor de Kromme Rijnwijk is opgesteld en er is een projectleider wijkaanpak aangenomen die van start kan in 2024.

Aardgasvrije wijken

Gezamenlijk met de Warmtetafel (RES) en de Warmte Transitie makers is gestart aan verdere verkenningen naar alternatieven voor aardgas in 3 wijken van de gemeente. De resultaten volgen in 2024.

Afronding en besluitvorming Masterplan Kersenweide alsmede voorbereidingen voor realisatie 1^e deelplan

In juli 2023 is het Masterplan Kersenweide (te weten de onderdelen Stedenbouwkundig plan, Kwaliteitsinstrumentarium en Financieel Raamwerk) vastgesteld door de gemeenteraad. Dit besluit was nodig om vervolgens met de betrokken marktpartijen bindende afspraken te kunnen maken over de feitelijke uitvoering en de wijze van samenwerking. Tevens vormde de vaststelling van het Masterplan ook de basis voor het kunnen opstellen van een ontwerpbestemmingsplan.

De onderhandelingen met de marktpartijen hebben er toe geleid dat de gemeente vervolgens in december 2023 de samenwerkingsovereenkomst met 8 ontwikkelende marktpartijen kon ondertekenen en dat na de fysieke ondertekening vervolgens ook het ontwerpbestemmingsplan Kersenweide ter visie kon worden gelegd.

De in de samenwerkingsovereenkomst gemaakte afspraken komen er samengevat op neer dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor het bouw- en woonrijp maken van de locatie (d.w.z. de aanleg van alle openbare ruimte en de productie van bouwrijpe kavels) en dat de verschillende ontwikkelende marktpartijen de komende jaren verantwoordelijk zijn voor de opstalontwikkeling (d.w.z. de ontwikkeling, verkoop, bouw en oplevering van alle woningen binnen het plangebied).

Met de ter visie legging van het ontwerpbestemmingsplan en de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst is de ontwikkeling van Kersenweide een enorme stap dichterbij gekomen aangezien er nu een integraal en op uitvoering gericht plan ligt. Dit plan voor Kersenweide bestaat uit een stedenbouwkundig plan, kwaliteitsinstrumentarium, financieel Raamwerk, ontwerpbestemmingsplan en de samenwerkingsovereenkomst.

De procesgang met betrekking tot de vaststelling van het bestemmingsplan duurt minimaal tot aan de zomer van 2024. Parallel aan deze vaststellingsprocedure wordt doorgewerkt aan de voorbereidingen van het bouw- en woonrijp maken van het 1^e (en mogelijk ook het 2^e) deelplan en de bijbehorende hoofdplanstructuur (wegen, water- en groenstructuur). Nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is (naar verwachting 3^e kwartaal 2024) zal gestart kunnen worden met de feitelijke realisatie van het bouwrijp maken voor de 1^e fase.

Stimuleren woningbouw d.m.v. faciliteren particuliere initiatieven

Ook in 2023 is er ingezet op het faciliteren van particulieren en/of ontwikkelaars die potentiële ontwikkellocaties in handen hebben. Het doel hiervan is de plannen voor het ontwikkelen en bouwen van woningen binnen de dorpen op gang te brengen en om invulling te geven aan de enorme vraag naar woningen. Met deze partijen is in gezamenlijkheid gekeken naar de te ondernemen acties om een initiatief verder te brengen. Onderdeel van dit traject is een duidelijke kaderstelling vooraf, de afstemming met in- en externe stakeholders, advies- en onderzoeksbureaus en andere overheden en het voortijdig betrekken van de direct omwonenden middels participatiemomenten. Voor wat betreft dit laatste onderdeel wordt vooruitgelopen op de verplichte participatie onder de Omgevingswet.

Het optimaal benutten van de ruimte binnen de dorpen is essentieel om de substantiële bouwopgave in de uitleglocatie mogelijk te maken. In dit kader is in 2023 niet alleen ingezet op het faciliteren van initiatieven van derden maar is ook een verkenning uitgevoerd voor het verkrijgen van een grondpositie in potentiële ontwikkelgebieden.

Omgevingsvisie

In 2021 zijn de kernambities uit de hoofdlijnennotitie vastgesteld. Deze ambities vormen een belangrijk vertrekpunt voor de vast te stellen Omgevingsvisie Bunnik. Aan dit proces is een verkenning van de bestaande beleidskaders, waaronder de Omgevingsvisie Krommerijngebied en de Strategische Agenda,

voorafgegaan en zijn nieuwe beleidskaders toegevoegd waarbij ook afstemming is gezocht met kaders van andere overheden.

Omdat in de Omgevingsvisie de strategische ambities en keuzes voor de fysieke leefomgeving tot 2040 worden vastgelegd is het belangrijk om ook de ruimtelijke- en sociaal maatschappelijke effecten van de groeiopgave mee te nemen. Om de effecten inzichtelijk te maken is de 'Bunnikse groeiwijzer' opgesteld. Met deze groeiwijzer in de hand wordt het proces voor de Omgevingsvisie Bunnik in 2024 vervolgd. In dit vervolgtraject wordt wederom de samenwerking gezocht met de samenleving, ketenpartners, de ambtelijke organisatie, college en raad. De vaststelling van de Omgevingsvisie Bunnik zal in 2025 zijn.

Invoering Omgevingswet via routekaart

Na ampel uitstel vanuit de rijksoverheid is in de loop van 2023 duidelijk geworden dat de Omgevingswet per 1 januari 2024 in werking zou treden. Met dit gegeven is de routekaart, die intern is opgesteld voor de implementatie van de nieuwe wet, nogmaals beschouwd. De gemeente Bunnik bereidt zich weliswaar al enkele jaren voor op de komst van de Omgevingswet, die een andere manier van werken voorstaat, maar een kritische blik op de meest elementaire processen werd wenselijk geacht. Dit heeft er toe geleid dat op enkele onderdelen extra is ingezet zoals het vastleggen van het beleidskader participatie, de werkprocessen en de informatievoorziening aan de samenleving en de wijze waarop men in contact kan komen met de gemeente over ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Met deze stappen is de gemeente klaar voor de inwerkingtreding van de wet.

De komende jaren wordt de implementatie voortgezet aan de hand van de routekaart. Zo wordt gewerkt aan de Omgevingsvisie Bunnik (vaststelling 2025) en het Omgevingsplan (uiterlijk 2031). Afhankelijk van de te maken keuzes worden één of meerdere Omgevingsprogramma's opgesteld die thema- of gebiedsgericht zijn. Vanuit het gedachtengoed van de Omgevingswet zal een soort cyclisch proces ontstaan waarin het beleid voor de fysieke leefomgeving periodiek wordt herijkt.

Met de ingang van de Omgevingswet krijgt de gemeente het bevoegd gezag voor bodemtaken. In 2023 is een beleidsneutrale overgang van deze taken voorbereid. De ODRU voerde onder het bevoegd gezag van de provincie de taken uit en zal dat ook doen onder het bevoegd gezag van de gemeente blijven doen. Daarmee is de kwaliteit geborgd.

Gebiedsvisie stationsgebied

In 2023 is de gebiedsvisie van de stationsomgeving afgerond en ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. Op 20 april 2023 heeft de raad de bouwstenen van de gebiedsvisie vastgesteld en vormt de gebiedsvisie de basis voor het vervolgtraject. Na de vaststelling door de raad is gestart met een Europese aanbesteding voor het inschakelen van een stedenbouwkundig bureau voor het opstellen van een masterplan. Dit proces is in november afgerond met de definitieve gunning aan de combinatie SVP, Okra, Cross. Tijdens de doorlooptijd van de Europese aanbesteding zijn, in samenwerking en afstemming met de ODRU, verschillende onderzoeken uitgezet die belangrijke input leveren voor het toekomstige ontwerpproces. Gedacht kan worden aan onder andere archeologie en geluid. Tevens is in 2023 ingezet op participatie met ondernemers en omwonenden, hetgeen ook in 2024 een vervolg zal krijgen. Verder is er ook afstemming geweest met de ontwikkelingen inzake de opvang van asielzoekers door het COA in het plangebied. Tot slot is er veel afstemming geweest met de Provincie onder andere inzake de benodigde aanpassingen aan de fietsbrug over de A12 en hoe deze goed aangesloten kan worden op de gebiedsontwikkeling in het stationsgebied. In 2024 wordt het masterplan Stationsgebied opgesteld.

Overige relevante beleidsontwikkelingen

Toekomstvisie Dorpshart Odijk verder uitwerken en uitvoeren

De werkzaamheden voor het Dorpshart Odijk zijn in 2023 getemporiseerd. De ontwikkelingen in het centrumgebied vergen namelijk een nadrukkelijke samenwerking met stakeholders, eigenaren en ontwikkelende partijen. Het is hierbij belangrijk om eerst keuzes te maken over ieders rol en positie. Wel zijn in 2023 voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van enkele quick-wins, ingrepen in het openbare gebied die de aantrekkelijkheid en het verblijfskarakter moeten versterken. Hierover heeft in het 4^e kwartaal besluitvorming plaatsgehad. De werkzaamheden zelf worden in de eerste helft van 2024 uitgevoerd. Daarna wordt gewerkt aan een uitvoeringsstrategie voor de langere termijn.

Dorpsvisie Werkhoven opstellen, samen met inwoners

Voor dit proces is er voor gekozen om de lokale initiatiefgroep verkennende gesprekken te laten voeren en zich te oriënteren op de wensen en behoeften. Hierbij is in beperkte mate ambtelijke capaciteit beschikbaar gesteld. Het proces wordt in 2024 voortgezet.

Kerkenvisie opstellen, samen met de kerkgenootschappen

In 2023 is opdracht verleend aan adviesbureau The Missing Link om in samenwerking met gemeente en kerkbesturen een kerkenvisie op te stellen. Alle harde waarden zijn verzameld voor het opstellen van de kerkenpaspoorten. Door middel van een inloopavond en enquêtes zullen de zachte waarden van de kerken in beeld worden gebracht. Hierna zal de concept-kerkenvisie worden opgesteld. Doelstelling is om in het 2^e kwartaal van 2024 tot bestuurlijke besluitvorming te komen.

Grondbeleid actualiseren

Met diverse disciplines is in 2023 gewerkt aan de actualisatie van het Grondbeleid. Het document is in concept afgerond en is in het eerste kwartaal van 2024 vastgesteld.

Visie op wonen herijken

Door de vele ontwikkelingen op het gebied van wonen en volkshuisvesting was de huidige Visie op wonen toe aan een bijstelling. Ter voorbereiding hierop is een woningbehoefteonderzoek uitgevoerd en zijn gesprekken gevoerd met verschillende stakeholders uit het werkveld. In het kader van de verplichte Woonzorgvisie is ook nadrukkelijk afstemming gezocht met de wensen en behoeften vanuit het Sociaal Domein op het vlak van wonen, welzijn en zorg. De Visie op Wonen is in het eerste kwartaal van 2024 vastgesteld door de raad.

Opstellen plan van aanpak met een budgetvoorstel om flexwoningen te realiseren

Bij de besluitvorming over de jaarrekening 2022 zijn gelden beschikbaar gesteld voor de uitvoering van een bestuursopdracht om te komen tot de realisatie van circa 100 flexwoningen op eigen grond. De destijds in gang gezette brede verkenning heeft zich begin 2023 toegespitst op een drietal locaties in/rond de kern Odijk. Besloten is de locatie Singelpark Odijk concreet uit te voeren en 48 flexwoningen te plaatsen voor de duur van 15 jaar. De raad heeft in juli ingestemd met de planvorming en een grondexploitatie geopend. In de tweede helft van het jaar zijn deze plannen uitgewerkt, is gestart met voorbereidende werkzaamheden en is een omgevingsvergunning verleend. De woningen worden voor de zomer van 2024 opgeleverd.

Het verduurzamen van sociale huurwoningen wordt vastgelegd in de jaarlijkse prestatieafspraken met woningcorporaties. Op basis van een plan van aanpak wordt ingezet om eind 2026 alle huurwoningen te verbeteren naar energielabel B

Jaarlijks worden prestatieafspraken gemaakt met de 4 corporaties. In december 2023 zijn de afspraken voor 2024 afgerond. De duurzaamheidsambitie maakt een belangrijk deel uit van de onderhandelingen. Ondanks onze inzet bij de onderhandelingen is het helaas niet altijd gelukt om de ambitie in de prestatieafspraken aan te scherpen. Wel is met alle corporaties afgesproken dat in 2024 een plan van aanpak zal worden aangeleverd waarin wordt aangegeven binnen welke termijn wel kan worden toegewerkt naar de ambitie van energielabel B.

Vastgelegde ambities van het Convenant Duurzaam Bouwen (ambitieniveau goud) verwerken in beleid, implementeren en toepassen

In de projectvoorbereiding voor nieuwe woningbouwlocaties wordt ingezet op implementatie van de ambities uit het Convenant Duurzaam Bouwen. In samenspraak met de ontwikkelende partij wordt verkend op welke wijze de ambities concreet kunnen worden vertaald in de plannen en vastgelegd in een overeenkomst. Omdat een deel van de plannen al een lange voorbereidingstijd kent en afspraken inmiddels vastliggen is het (nog) niet mogelijk om de ambities in alle gevallen af te dwingen. Met een op te stellen handreiking, de aanreiking van voorbeelden en de opstart van nieuwe projecten is de verwachting dat de ambities uit het convenant steeds breder worden nagestreefd.

Ruimte bieden aan nieuwe bedrijven in de recreatie- en horecasector en startups en scale-ups voor het Utrecht Science Park

Binnen de bestaande planologische regeling wordt vanuit de gemeente ruimte geboden om bestaande voorzieningen door te ontwikkelen of nieuwe bedrijven in de recreatie- en horecasector een kans te bieden. Het beleid van hogere overheden doorkruist de lokale ambities soms. Hierover wordt het gesprek gevoerd en zo mogelijk in een maatwerktraject naar oplossingen gezocht.

Stimuleren kleinschalige recreatievoorzieningen op landelijke locaties

In 2023 was de gemeente Bunnik onderdeel van de Provinciale pilot Vitale Vakantieparken om ruimte te vinden in regelgeving met als doel kleinschalige recreatievoorzieningen mogelijk te maken. De pilot loopt door in 2024.

Initiatieven in Werkhoven voor een minimaal aanbod van winkels en middenstand waar mogelijk faciliteren

In 2023 is een start gemaakt met de herziening van het standplaatsenbeleid. Met het loslaten van de strikte brancheverdeling en het verruimen van de venstertijden wordt ruimte geboden aan ambulante handelaren om, al dan niet in gezamenlijkheid, een volledig aanbod van dagelijkse goederen aan te bieden in de kern Werkhoven. Het nieuwe beleid zal in 2024 worden vastgesteld.

Omgevingsprogramma Groen uitwerken in een routekaart met de vier opgaven: identiteit, gezond, biodivers en klimaatadaptief

In 2023 is verder uitwerking gegeven aan omgevingsprogramma Groen 'Groene Koers Bunnik'. Na vaststelling van de hoofdlijnen is de groenstructuurkaart tot stand gekomen, een geografische weergave van de waardevolle groene structuren en de locaties om de structuur te versterken of te ontwikkelen. Hiervoor zijn diverse regionale samenwerkingspartners betrokken zoals Staatsbosbeheer, gemeente Utrecht en is een sessie met de klankbordgroep en bewoners gehouden waar ook bijvoorbeeld Green Business Club bij aansluit. In een raadsinformatieavond zijn de onderdelen gepresenteerd en zijn maatregelen verkend. Deze maatregelen zijn de input om tot uitvoeringsstrategie te komen, die routes zijn genoemd. Een breed scala aan mogelijke maatregelen is opgehaald waarvoor een financiële raming is uitgewerkt.

Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de biodiversiteit op korte termijn flink te vergroten en meer variatie aan te brengen in bomen- en plantensoorten

In samenhang met de uitwerking van de Groene Koers is gewerkt aan dit onderzoek bij de uitwerking van maatregelen voor de opgave biodiversiteit. Dit onderzoek is nog niet in 2023 afgerond. De taken zijn onder andere opgeschort omdat de werving en het inwerken van personeel tijd in beslag nam.

Bij het opstellen van verkeersplannen en bij de herinrichting van straten, kruispunten en wijken wordt de verkeerssituatie veiliger gemaakt voor met name fietsers, voetgangers en mensen met een beperking

Bij de herinrichting van nieuwe straten, kruispunten en wijken wordt gewerkt via het STOMP principe (stappen, trappen, openbaar vervoer, deelmobiliteit, personenauto). Hierdoor komen de voetganger en de fietser op de eerste plaats. Dit is terug te zien in de Mobiliteitsvisie Traverse.

Inzetten op verbetering van het lokale fietsnetwerk

Met de aanleg van de doorfietsroute tussen Veenendaal en Utrecht Science Park wordt er geïnvesteerd in het fietsnetwerk. Er wordt ingezet op een beter comfort en verkeersveiligheid voor de fietser en het geschikter maken van het fietspad voor diverse soorten fietsen (bakfiets, elektrische fiets). Met de aanleg van het Eikenpad richting Utrecht Science Park en de komst van de rotonde Van Zijldreef wordt fietsen nog aantrekkelijker.

Inzetten om de fiets- en voetgangersonderdoorgang onder de N229 zo snel mogelijk realiseren

Ter plaatse van De Vork wordt, in de plannen voor Kersenweide, gedacht aan een ongelijkvloerse onderdoorgang voor voetgangers en fietsers.

Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de wens om, in het licht van de door de gemeente gewenste toekomstige omlegging van de provinciale weg, de barrièrewerking van de N229 zo veel als mogelijk op te heffen.

Om deze comfortabele en veilige onderdoorgang voor langzaam verkeer te kunnen realiseren hebben in 2023 gesprekken plaatsgevonden met de provincie Utrecht. Dat moet nog in ontwerp worden uitgewerkt en in gesprek met de direct omwonenden.

Inzet is om deze onderdoorgang zo snel als mogelijk te realiseren binnen de ontwikkeling van Kersenweide omdat het een belangrijke schakel vormt in de gewenste fietsverbinding tussen Odijk, Kersenweide en station Bunnik.

Mobiliteitsplan actualiseren

Het huidige verkeersbeleidsplan 2015-2024 loopt af en is verouderd. In 2023 zijn de voorbereidingen getroffen om een nieuw Gemeentelijk Mobiliteitsplan te schrijven voor de komende 10 jaar. Er is een plan van aanpak opgesteld en een selectie gemaakt van bureaus die mee kunnen helpen met het opstellen van het Gemeentelijk Mobiliteitsplan.

In samenspraak met andere overheden werken aan het veiliger maken van kruispunten in de gemeente

Bij ruimtelijke projecten wordt deze ambitie meegenomen in de uitwerking. Concrete aandacht voor de bevordering van verkeersveiligheid is er doordat het besluit is genomen om de doorfietsroute Veenendaal-Utrecht door Bunnik en Odijk aan te leggen, waarmee de route veiliger wordt. Ook zijn in 2023 de provinciale middelen voor de verbetering van de rotonde van Zijldreef gekomen.

Mogelijkheden onderzoeken voor het opwekken van zonne-energie langs de A12

In 2023 is actief deelgenomen aan het OER-traject A12 in samenwerking met andere gemeenten langs de snelweg en Rijkswaterstaat. Er is gekomen tot het maken van een eerste technische analyse van het opwekpotentieel (analyse van fysieke ruimtelijke beperkingen) en de ondertekening van een intentieverklaring om het project naar de verkenningsfase te brengen (de fase waarin in meer detail de kansen voor duurzame energie langs de A12 in kaart wordt gebracht).

Vervolg geven aan de uitvoering van de Warmtevisie

Halverwege 2023 is er formatie beschikbaar gekomen voor de warmtetransitie. De opgave voor de warmtetransitie is verder in beeld gebracht. Het eerste buurtisolatieplan is opgesteld voor de Kromme Rijnwijk en een projectleider is aangenomen die daar verder uitvoering aan gaat geven, gezamenlijk met de ECB (Energie Coöperatie Bunnik). Er zijn meerdere samenwerkingsverbanden gevormd en uitgewerkt met provincie Utrecht en gemeenten om krachten te bundelen in de enorme energiebesparings- en isolatieopgave (EDC). Het gaat dan om het EDC (Energie Diensten Centrum) zelf en de LAI (Lokale Aanpak Isolatie) aanbesteding. Gezamenlijk met Kromme Rijngemeenten is gewerkt aan het mogelijk maken van de demonstratieruimte Grijs naar Groen. Ook kansen voor een ESCO (Energy Service Company) zijn nader onderzocht, dit is nog gaande. Er is een gemeentebrede bewonersavond georganiseerd voor het verduurzamen van de woning samen met de ECB. Hier is ook een inkoopactie voor hybridewarmtepompen voor opgezet waarvoor woningen uit een specifieke doelgroep zijn aangeschreven. Gezamenlijk met de warmtetafel worden voor drie buurten buurtanalyses uitgevoerd om zo alternatieven voor aardgas te onderzoeken.

Samen met energiepartners de mogelijkheden onderzoeken om in de Kersenweide een slim elektriciteitsnet te ontwikkelen

In 2023 is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd voor het Smart Grid systeem die we in Kersenweide zouden willen implementeren. De uitkomsten van dit onderzoek zijn meegenomen en verwerkt in het Masterplan Kersenweide. De volgende stap is afspraken met energieleveranciers maken voor de feitelijke uitvoering. Dat wordt in 2024 opgepakt.

Inzetten op hergebruik van materialen en het verlengen van de levensduur

Vanuit dit principe wordt de inkoop binnen de gemeente beoordeeld. In 2023 is de overgang van de wegwerpbekers naar herbruikbare mokken voorbereid en halverwege december ingevoerd vanwege de wettelijke verplichting die per 1 januari 2024 inging. Daarnaast is er in 2023 geïnventariseerd wat er nodig is op het gebied van inkoop om hergebruik van materialen en het verlengen van de levensduur te stimuleren. Dit wordt in 2024 vastgelegd in het beleidskader lokale en circulaire inkoop. De eisen vanuit het Betonconvenant worden meegenomen in inkopen en aanbestedingen. De afspraken in het convenant zijn gericht op zowel hergebruik als een goede kwaliteit passend bij de functie van het product kan tussen de 30% en 70% van asfaltproducten recycling worden behaald.

Ook het risicogestuurd beheer is een vorm om de levensduur van de materialen optimaal te benutten in plaats van te vervangen na een afschrijvingstermijn. Daarnaast wordt er gekeken of er duurzamere materialen beschikbaar zijn die langer meegaan waarmee de totale kosten van de beheerlevensduur inclusief kosten van de vervanging gelijk zijn of lager. Materialen die langer meegaan hebben als effect dat er minder grondstoffen gebruikt worden.

Versterken van natuurwaarden door keuzes te maken in de inrichting, beheer en samenwerking

In een aanpassing van het huidige maaibestek is gebruik gemaakt van een aanpassing van de maaitaak. Op meer plekken wordt het gras minder vaak gemaaid waardoor de grassen in bloei kunnen komen, dit heeft vervolgens een gunstig effect op insecten. In de inrichting wordt bijvoorbeeld de herplanting van bomen zo biodivers mogelijk uitgevoerd en worden diverse soorten aangeplant voor een biodiverser resultaat.

Voor de beplantingskeuze in de wijk Engboogerd zijn ook diverse soorten aangebracht met verschillende bloeiperiodes, ter bevordering van de biodiversiteit.

Soorten managementplan

Er is ecologisch onderzoek uitgevoerd voor het opstellen van een soorten managementplan (SMP). De gemeente heeft in 2023 reeds een ontheffing voor het pré-smp ontvangen waardoor spouwmuren door particulieren mogen worden geïsoleerd, mits natuurvriendelijk. Het opstellen van het SMP nadert zijn afronding.

Demonstratieruimte woningverduurzaming

Grijs naar Groen ontving subsidie voor de verhuizing van Houten naar Zeist en het opzetten van een demonstratieruimte waar inwoners van de Kromme Rijn gemeenten terecht kunnen voor gratis advies over verduurzaming en het bekijken en beluisteren van warmtepompen. 'Grijs naar groen' is de partij die zorgt dat de demonstratieruimte gevuld is en verzorgt ook het advies.

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven:

Naam indicator	Eenheid	Uitkomst		Jaartal
		Bunnik	Landelijk	
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	222,5	174,1	2022
Functiemenging	%	63,7	53,8	2022
Hernieuwbare elektriciteit	%	14,4	33,1	2021
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	154,0	164,0	2021
*** peildatum 1 maart bron www.waarstaatjegemeente.nl ***				

Gemeentelijke beleidsindicatoren

Het opnemen van gemeentelijke indicatoren betreft een pilot en is gebaseerd op een afspraak in de auditcommissie. De data is afkomstig van www.waarstaatjegemeente.nl. Opgenomen zijn de laatste bekende waarden. Streefwaarden zijn (nog) niet bepaald. Onder de tabel is per indicator een korte toelichting opgenomen.

Naam indicator	Eenheid	Uitkomst		Jaartal
		Bunnik	Landelijk	
Hernieuwbare energie	%	7,3	12,0	2021
Gemiddeld elektriciteitsgebruik:				
* huurwoningen	Kwh	2.150	2.040	2022
* koopwoningen	Kwh	3.070	3.090	2022
Gemiddels gasverbruik:				
* huurwoningen	m3	860	770	2022
* koopwoningen	m3	1.260	1.140	2022

Percentage hernieuwbare energie

Definitie: Zelf opgewekte hernieuwbare energie gedeeld door het totale energiegebruik. Hernieuwbare energie is schone, duurzame en onuitputtelijke energie die het leefmilieu niet schaadt. Voorbeelden zijn windenergie, zonne-energie, biomassa, waterkracht en geothermische energie. Het totale energiegebruik is de optelsom van de energie die men uit het net betreft plus de (hernieuwbare) energie die men zelf opwekt.

Gemiddeld elektriciteitsgebruik woningen

Definitie: Het gemiddeld jaarverbruik voor elektriciteit op individuele aansluitingen van particuliere woningen, zoals berekend vanuit de aansluitingenregisters van de energienetbedrijven. De eigen opwekking van elektriciteit, bijvoorbeeld met zonnepanelen, is niet bekend en dus ook niet inbegrepen in het gemiddelde jaarverbruik. Ook collectieve verbruiken van bijvoorbeeld liftinstallaties, of hal-/galerijverlichting zijn niet meegeteld bij de berekening.

Gemiddeld gasverbruik woningen

Definitie: Het gemiddeld jaarverbruik voor aardgas van particuliere woningen, zoals berekend uit de aansluitingenregisters van de energienetbedrijven. Bij de berekening van het gemiddeld aardgasverbruik zijn woningen met een zeer laag of zelfs nulverbruik meegeteld indien er sprake is van stadsverwarming. Hierdoor valt in gebieden waar stadsverwarming aanwezig is het gemiddeld aardgasverbruik van woningen laag uit.

Aantal bomen per inwoner

Definitie: Het aantal bomen dat geregistreerd is in de gemeentelijke database. Deze zijn vervolgens gedeeld door het aantal inwoners.

Naam indicator	in meters	Aantal	in cm	Aantal
Kwalitatief aantal bomen	0 - 6	2.212	< 20	3.466
	6 - 12	3.575	20 - 30	1.748
	12 - 18	2.712	30 - 50	2.750
	18 - 24	1.332	50 - 100	2.254
	> 24	336	> 100	77
	onbekend	131	> 150	3
	Totaal	10.298	Totaal	10.298

Kwalitatief aantal bomen

Definitie: Betreft het kwantitatief bomenbestand, in eigendom van de gemeente, uitgedrukt in kwaliteit door middel van stamdiameter en boomhoogte.

Bron: gemeentelijke administratie (dataset bomen).

Een vergelijking met landelijke cijfers is niet mogelijk.

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	RMN is verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijk afval, de exploitatie van het recyclestation, en het reinigen van de openbare ruimte. De gemeente Bunnik heeft naast deze basistaak van RMN taken op het gebied van onderhoud van het groen in de openbare ruimte en kleine civiele werkzaamheden bij RMN ondergebracht. Deze zogenaamde additionele taken worden afzonderlijk in de begroting verantwoord om vermenging met de basistaken te voorkomen. Ook de verwerking wordt afzonderlijk verantwoord. Deze verwerking wordt niet door RMN verzorgd maar door AVU, maar wordt wel binnen de begroting van RMN opgenomen.
Stuurgroep Kromme Rijnlandschap	Zorgen voor toename van de biodiversiteit, ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied en verbetering / behoud van landschapselementen en koppeling tussen landschap en inwoners en gemeente.
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)	De omgevingsdienst regio Utrecht heeft als brede milieudienst de expertise in huis om de gemeente op het brede terrein van milieu en duurzaamheid efficiënt en effectief te ondersteunen, zowel beleidsmatig als op het gebied van vergunningverlening en - handhaving (de VTH-taken) en educatie.

Wat heeft het gekost?

Programma 02		Fysieke Leefomgeving		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Verschil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	7.603,7	8.983,4	8.232,0	751,5
Wegen	2.296,5	2.484,2	2.153,7	330,4
Verkeer	167,2	458,5	224,8	233,7
Riolering	1.231,3	1.445,6	1.355,8	89,8
Recreatie en landschap	261,4	294,0	235,2	58,8
Openbaar groen	633,2	723,4	701,9	21,5
Economie	136,8	11,8	0,5	11,3
Wonen	143,4	268,2	300,4	32,2-
Milieu	2.624,2	2.858,2	2.459,6	398,7
Ruimtelijke ordening	109,8	149,8	130,0	19,8
Grondexploitatie	-	289,8	670,2	380,4-
Baten	4.155,4	4.878,0	5.550,5	672,5-
Wegen	-	-	5,2	5,2-
Verkeer	19,5	43,3	32,8	10,6
Riolering	1.713,7	1.942,5	2.520,2	577,8-
Recreatie en landschap	146,8	146,8	143,0	3,8
Openbaar groen	0,0	0,0	1,9	1,9-
Economie	232,5	232,5	284,2	51,7-
Wonen	22,5	22,5	14,0	8,5
Milieu	2.020,4	2.490,5	2.176,3	314,1
Ruimtelijke ordening	-	-	6,2	6,2-
Grondexploitatie	-	-	366,8	366,8-
Saldo lasten en baten	3.448,4-	4.105,5-	2.681,5-	1.424,0

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Wegen 330,4 Voordeel

Voor groot onderhoud is als gevolg van aanbestedingsproblemen minder uitgevoerd dan in het beheerplan is opgenomen. Hier staat een lagere onttrekking aan de reserve onderhoud wegen tegenover in programma algemene dekkingsmiddelen. Dit levert een voordeel op in dit programma

€ 281.500 V

Ook voor dagelijks onderhoud is als gevolg van aanbestedingsproblemen minder uitgevoerd dan in het beheerplan is opgenomen. Dit levert een voordeel op.

€ 97.200 V

Ondanks het ophogen van het budget bij de 2e berap valt de energie voor de openbare verlichting hoger uit, mede door een hoge eindafrekening. Dit levert een nadeel op.

€ 55.600 N

De rente valt hoger uit dan berekend bij de begroting als gevolg van het afsluiten van een nieuwe lening in de loop van 2023. Dit levert een nadeel op.

€ 37.800 N

Overig

€ 45.100 V

Totaal

€ 330.400 V

Verkeer 233,7 Voordeel

In 2023 is er begonnen met het opstellen van de startnotitie en is er een offerteuitvraag voor het opstellen van het mobiliteitsplan gedaan. Begin 2024 is gestart met een parkeerdrukmeting. Dit levert een voordeel op.	€	150.000	V
De Mobiliteitsvisie Traverse is op 22 juni 2023 vastgesteld door de raad. Verder is de participatie geëvalueerd en in een rapport aangeboden aan de raad. In 2024 wordt de uitvoeringsstrategie opgesteld door Kybys. Hier wordt het resterende budget voor gebruikt Dit levert een voordeel op.	€	36.200	V
Overig	€	47.500	V
Totaal	€	233.700	V

Riolering 89,8 Voordeel

Het product riolering is een 'gesloten financieel systeem'. Dat betekent dat voor- of nadelen worden geëgaliseerd via de daarvoor gevormde voorziening. Hierdoor wordt geborgd dat de ontvangen rioolrechten ook daadwerkelijk (in de toekomst) voor rioleringskosten worden ingezet. In beginsel is er dus sprake van budgettaire neutraliteit op het product riolering.			
Als gevolg van het verlengen van de investeringen voor de herinrichting van de Engboogerdbuurt en Oranjebuurt vallen de kapitaallasten lager uit.	€	94.000	V
Overig	€	4.200	N
Totaal	€	89.800	V

Recreatie en landschap 58,8 Voordeel

In de 2e bestuursrapportage is voor 2023 budget beschikbaar gesteld voor het project 'Lekker Landschap'. Dit was niet noodzakelijk. Dit levert een voordeel op.	€	32.600	V
Overig	€	26.200	V
Totaal	€	58.800	V

Wonen 32,2 Nadeel

Het convenant duurzaam wonen is vastgesteld en dit budget voor de implementatie van het beleid is vanwege de hogere inzet van uren voor de invoering van de Omgevingswet niet gebruikt. Hier zal in 2024 uitvoering aan gegeven worden. Dit levert een voordeel op.	€	25.000	V
Na de beschikbaarstelling van het budget flexwoningen is een projectteam opgestart en is een verkenning uitgevoerd naar verschillende potentiële locaties. Uit deze verkenning zijn uiteindelijk drie mogelijke locaties naar voren gekomen. Om een goed inzicht te verkrijgen in de kansrijkheid van deze locaties en een goede vergelijking te kunnen maken zijn ook onderzoeken uitgevoerd naar de relevante milieuaspecten en archeologie. Ook zijn de raad en inwoners betrokken geweest. De diepgang van deze verkenning was vooraf niet voorzien. Dit resulteert in een overschrijding en een nadeel. Deze overschrijding is in de loop van het proces al aangekondigd.	€	34.300	N
De rente valt hoger uit dan berekend bij de begroting als gevolg van het afsluiten van een nieuwe lening in de loop van 2023. Dit levert een nadeel op.	€	48.000	N
Overig	€	25.100	V
Totaal	€	32.200	N

Milieu 398,7 Voordeel

Voor een goede besteding van de middelen CDOKE zijn in 2023 plannen concreet gemaakt conform Programma Klimaatneutraal, in 2024 zullen deze gelden deels ingezet worden. Deze middelen worden de komende 3 jaar beschikbaar gesteld, de middelen voor 2023 kunnen tot en met 2026 worden ingezet. Zie ook bij de baten.	€	300.400	V
Voor de aanpak energiearmoede is ingezet op samenwerking met onder andere de provincie, de uitvoering vindt plaats in 2024. Zie ook bij de baten.	€	48.300	V
Het budget voor de transitievisie warmte is ingezet voor de uitvoering van isolatieaanpakken in buurten en de energieboxen voor huurders. Daarnaast zijn er onderzoekskosten uit betaald voor de warmtetransitie. Er is geld gereserveerd voor de opeenvolgende isolatieaanpakken komend jaar(en). Zie ook Overzicht Algemene	€	115.900	V

dekkingsmiddelen.

Voor een aantal woningen is subsidie ontvangen voor het nemen van geluidsisolerende gevelmaatregelen, deze zijn in gedeeltelijk uitgevoerd in 2023. Zie ook bij baten.

Overig	€	44.800	N
	€	21.100	N
Totaal	€	398.700	V

Grondexploitaties 380,4 Nadeel

In de begroting 2023 zijn de lasten en baten voor het product grondexploitaties gecumuleerd opgenomen. Er is een totale last van € 366.800 (inclusief doorbelastingen) ten laste van de grondexploitatieprojecten gebracht. Dit betekent een nadeel van € 366.800.

Conform de actualisatie per 1-1-2024 is de verliesvoorziening voor de flexwoningen opgehoogd. Dit levert een nadeel op.

Overig	€	366.800	N
	€	13.662	N
	€	62	V
Totaal	€	-380.400	N

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (baten)

Riolering 577,8 Voordeel

Het product riolering is een 'gesloten financieel systeem'. Dat betekent dat voor- of nadelen worden geëgaliseerd via de daarvoor gevormde voorziening. Hierdoor wordt geborgd dat de ontvangen rioolrechten ook daadwerkelijk (in de toekomst) voor rioleringskosten worden ingezet. In beginsel is er dus sprake van budgettaire neutraliteit op het product riolering.

Buiten het gesloten systeem om is er een BCF effect; dit ontstaat doordat er sinds de invoering van het BTW CompensatieFonds (BCF) extracomptabel BTW kosten meegenomen mogen worden als lasten ter compensatie van het niet meer kunnen verrekenen van de BTW op de kosten.

	€	81.500	N
	€	659.300	V
Totaal	€	577.800	V

Economie 51,7 Voordeel

In de begroting 2023 is uitgegaan van het aantal van 2022 met een toename voor 2023 op basis van CBS cijfers voor de provincie Utrecht. Bij de definitieve afrekeningen 2022 bleek er meer opgelegd te zijn dan begroot, dit werkt door in de (te lage) begroting voor 2023. Daarnaast valt op te merken dat het aantal buitenlands overnachters in 2023 sterk is gestegen ten opzichte van 2022 (deels corona effect).

Overig	€	51.700	V
	€	0	
Totaal	€	51.700	V

Milieu 314,1 Nadeel

Voor een goede besteding van de middelen CDOKE zijn in 2023 plannen concreet gemaakt conform Programma Klimaatneutraal, in 2024 zullen deze gelden deels ingezet worden. Deze middelen worden de komende 3 jaar beschikbaar gesteld, de middelen voor 2023 kunnen tot en met 2026 worden ingezet. Zie ook bij lasten.

Voor de aanpak energiearmoede is ingezet op samenwerking met onder andere de provincie, de uitvoering vindt plaats in 2024. Zie ook bij de lasten.

Voor een aantal woningen is subsidie ontvangen voor het nemen van geluidsisolerende gevelmaatregelen, deze zijn in gedeeltelijk uitgevoerd in 2023. Zie ook bij lasten.

Overig	€	48.300	N
	€	44.800	V
	€	10.200	N
Totaal	€	314.100	N

Grondexploitaties 366,8 Voordeel

In de begroting 2023 zijn de lasten en baten voor het product grondexploitaties gecumuleerd opgenomen. Er is een totale baat van € 366.800 (inclusief doorbelastingen) ten gunste van de grondexploitatieprojecten gebracht. Dit betekent een voordeel van € 366.800.

Totaal	€	366.800	V
	€	366.800	V

Programma: 3. Sociaal domein

Beleidsontwikkelingen

Taakstelling sociaal domein

In de Nota van Actualisatie 2022-2025 is een taakstelling sociaal domein opgenomen van € 60.000 structureel. Deze is ingevuld door in het Centrum voor Elkaar consequent scherper te bezien of bij complexere zorg in sommige gevallen de Wet langdurige zorg (als wettelijk voorliggende voorziening) van toepassing is.

Door-ontwikkelen langer zelfstandig thuis wonen en woonopgave

De toenemende vergrijzing van de inwoners stelt ook de Gemeente Bunnik voor grote opgaven. Met het landelijk Akkoord voor Wonen, Zorg en Ouderen zet het Rijk in op een versnelling van het aantal beschikbare nul-treden woningen. Tegen die achtergrond en op basis van een lokale woonzorganalyse en uitgebreide gesprekken met stakeholders is er in 2023 gewerkt aan een gemeentelijke woonzorgvisie als onderdeel van het woonbeleid. Dit beleid wordt in 2024 voorgelegd aan de raad. De ambitie is dat één op de drie nieuwe woningen geschikt moet zijn voor ouderen. Ook zet de gemeente meer in op mogelijkheden voor mantelzorgers om in de nabijheid van familie te wonen. Voor mensen die zware zorg nodig hebben zijn in onze gemeente tot 2040 142 extra verpleegzorgplekken nodig, in het woonbeleid wordt beschreven hoe we hier mee omgaan.

Beschermd wonen

In het voorjaar heeft de gemeenteraad het Regioplan U16 Beschermd Wonen 2023-2028 vastgesteld. Met dit plan sturen de Utrechtse gemeenten op de beweging naar beschermd thuis en voorzien zij in een regionale zorginfrastructuur. Hoewel de Tweede Kamer het Woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen na de val van het kabinet controversieel heeft verklaard, werkt Bunnik in U16-verband verder aan deze reeds jaren geleden ingezette beweging. Eén van de doelen is het voorkomen van maatschappelijke uitval en het bevorderen van herstel. Het Centrum voor Elkaar heeft gebruik gemaakt van extra middelen uit de U16 voor versterking van de lokale sociale basis voor psychisch kwetsbare inwoners. Daarnaast is begonnen met een leertraject voor consultants om nieuwe aanvragen voor Beschermd Wonen zelf op te pakken.

Zorg voor Jeugd

De stijgende lijn in de kosten voor de jeugdhulp, die zich al enige jaren aftekent, blijft doorgaan. Uit landelijk onderzoek komt naar voren dat bijna alle gemeenten te kampen hebben met structurele tekorten op de jeugdhulp. Ook in Bunnik is dit zichtbaar. Bij de ambulante jeugdhulp, is er sprake van complexere hulpvragen en langere duur van de hulptrajecten. Complexere casussen kenmerken zich door het bestaan van meerdere problemen binnen één gezin, bijvoorbeeld rondom echtscheidingen. Ook is er sprake van enkele hulpvragen waarbij een hoge inzet van de jeugdzorg is gevraagd. Kostenverhogend werkte ook, dat de subsidie aan Samen Veilig Midden Nederland (SVMN) hoger uitviel dan vooraf was begroot. SVMN voert wettelijke taken van de jeugdwet uit (jeugdbescherming en jeugdreclassering). De trajecten in dat verband (waaronder bijvoorbeeld ondertoezichtstellingen) zijn niet altijd te voorzien en op de toewijzingen hebben we als gemeente geen directe invloed. De gemeente heeft een aantal verbetermaatregelen genomen. Zo is extra geïnvesteerd in preventieve laagdrempelige jongeren-coaching en extra inzet van een praktijk-ondersteuner bij de huisartsen. Stijgende kosten in de jeugdzorg zijn de aanleiding voor de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd, die een groot pakket aan afspraken bevat om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen (zie hieronder).

Uitwerking en uitvoering geven aan de Regiovisie Jeugd (Norm van Opdrachtgeverschap)

Eind 2021 hebben de vijf ZOU gemeenten de regiovisie 'Norm voor opdrachtgeverschap Jeugd' vastgesteld. Eén van de punten daaruit is het versterken van de lokale teams door van elkaar te leren en de teams regionaal te faciliteren en ondersteunen. De professionals in de lokale teams zijn getraind in het gebruik van de richtlijn 1 Gezin, 1 Plan, 1 Regisseur. Op het gebied van (preventieve) jeugdveiligheid pakt het CvE steeds meer de regie, waarbij Samen Veilig Midden-Nederland zich primair concentreert op het gedwongen kader jeugdbescherming en jeugdreclassering. Voor ingewikkelde casussen op dat gebied is een regionale expertisepool in het leven geroepen. In samenwerking met de buurgemeenten is ook een begin gemaakt met een Aanpak (echt)scheidingen: een andere kijk op scheidingsproblematiek. Vanuit de ontwikkelopdracht 'Verblijf' wordt met de zorgaanbieders, gewerkt aan initiatieven en voldoende aanbod om de door- en uitstroom van jongeren richting zelfstandigheid te bevorderen. Om de samenwerking

tussen onderwijs en jeugdhulp te verbeteren zijn we in de regio ZOU samen met het onderwijs enkele pilots begonnen. Daarin worden ervaringen opgedaan met een meer groepsgerichte aanpak, het voorkomen van uitval uit het regulier onderwijs en vermindering van de instroom in het voortgezet speciaal onderwijs.

Zorg voor de jeugd, de landelijke Hervormingsagenda Jeugd 2023 - 2028

Na een lang proces werd in juni 2023 de landelijke Hervormingsagenda Jeugd ondertekend en op basis daarvan kwam in november een landelijk implementatieplan beschikbaar. Agenda en implementatieplan zijn opgesteld door de landelijke vertegenwoordigers van cliënten, professionals, aanbieders die actief zijn op terrein van jeugdhulp, gemeenten en het Rijk. De Hervormingsagenda heeft als doel om knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken en het jeugdzorgstelsel financieel beter houdbaar maken. De agenda bevat een groot aantal actiepunten voor alle betrokkenen. Een deel van die actiepunten zijn c.q. worden door Bunnik (al of niet in ZOU-verband) reeds uitgevoerd; vrijwel alle speerpunten uit de regiovisie "Norm van Opdrachtgeverschap" raken aan onderwerpen uit de Hervormingsagenda Jeugd (zie hierboven). De gemeente pakt de verdere beleidsvoorbereiding en uitvoering van de Hervormingsagenda in ZOU-verband op. Waar nodig maken we een vertaalslag naar de Bunnikse situatie.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Naast scholen, krijgen ook gemeenten middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (tot en met schooljaar 2024-2025). Dit geld is bedoeld als extra bijdrage voor gemeentelijke taken op het gebied van voorschoolse educatie, primair en voortgezet onderwijs. Begin 2023 heeft de gemeente samen met het lokale onderwijs de balans opgemaakt en is het eerder reeds opgestelde activiteitenplan herijkt. Op basis van die herijking heeft de gemeente met name extra ingezet op het jongerenwerk (Schoudermantel) en de samenwerking van het Centrum voor Elkaar met de scholen voor kinderen die extra zorg nodig hebben in verband met corona. Tevens is met de bibliotheek gewerkt aan taalontwikkeling van peuters en aan (leerplicht)begeleiding van thuiszitters als gevolg van corona. Met betrekking tot de kinderen van Oekraïense vluchtelingen is, vanwege de kleine aantallen waarover het gaat, afgesproken, dat zij voor hun nieuwkomersonderwijs naar omliggende gemeenten gaan.

Versterken van de lokale sociale basis (ontwikkeling ontmoetingsplek multifunctionele accommodatie (MFA) Bunnik)

Het versterken van de sociale basis is opgepakt in samenhang met de uitwerking van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Hiervoor verstrekt het Rijk een brede, meerjarige specifieke uitkering (tot en met 2026). Doel: versterking van de lokale sociale basis door het bevorderen en versterken van gezondheid, sport- en beweegstimulering en cultuurparticipatie. Naast ruimte voor nieuwe onderwerpen, integreert dit akkoord ook reeds bestaande regelingen als de Brede regeling combinatiefunctionarissen en het Lokaal Gezondheidsakkoord en het Preventieakkoord (zie hieronder). GALA heeft geleid tot het opstellen van een plan van aanpak 'een gezond en vitaal Bunnik'. Dat plan beschrijft welke activiteiten er al worden uitgevoerd in de gemeente Bunnik en waar de komende jaren naar toe gewerkt gaat worden. Het plan is opgesteld in nauwe samenwerking met Netwerk BunnikSamen. Onderdeel van het plan is onder meer om te komen tot een 'Huiskamer van Bunnik'. Eind 2023 is de 'Huiskamer van Bunnik' van start gegaan in de MFA de Kersentuin. Een stap in de richting van de ontwikkeling van een toegankelijke ontmoetingsplek in de MFA in Bunnik. Deze ontwikkeling zal zich verder doorzetten in 2024 en opgepakt worden in samenhang met de ontwikkeling en versterken van het voorliggend veld.

Uitvoeren van Lokaal Akkoord Gezond Bunnik en Lokaal Preventieakkoord

In 2023 heeft de gemeente uitvoering gegeven aan de ambities uit het gezondheids- en preventieakkoord. Dit heeft geleid tot tal van ontwikkelingen en activiteiten op het gebied van sport en bewegen, mentale gezondheid, en preventie. Een concreet voorbeeld is de tijdelijke realisatie van een beach-veld, waarvan zowel de volleybal, handbal, voetbal als de buitenschoolse opvang gebruik hebben gemaakt. Ook zijn er meer doorverwijzers voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur benoemd, zodat deelname aan sport en cultuur bij jeugdigen uit gezinnen met een laag inkomen extra gestimuleerd (en financieel ondersteund) wordt. Verder is de inzet voor Stevig Ouderschap (preventieve interventie) bekostigd vanuit het GALA. Het gezondheids- en preventieakkoord ging in september 2023 op in het plan van aanpak "een Gezond en Vitaal Bunnik". Dat nieuwe plan van aanpak is opgesteld naar aanleiding van het landelijke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). (zie hierboven).

Verbetering inbedding van de subsidiecyclus in de reguliere p&c-cyclus

De subsidiecyclus is meer in lijn gebracht met de reguliere p&c-cyclus, met name door een beter op die cyclus afgesteld schema van periodieke gesprekken met subsidieaanvragers en -ontvangers.

Strategische Kaders Participatiewet voor 2024 en verder

De gemeenteraden van Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist hebben in 2023 de Strategische Kaders Participatiewet 2024-2027 vastgesteld "Niet anders maar beter". Dit beleidskader is de basis voor de koers van de Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI). Onderdeel van deze kaders zijn een innovatieagenda en een nieuwe financiële verdeelsleutel. De financiële verdeelsleutel wordt door het bestuur van de RDWI geïmplementeerd met ingang van 2024. De innovatieagenda wordt in 2024 vastgesteld door de colleges.

Centrum voor Elkaar

In 2023 is het Centrum voor Elkaar (CvE) weer verder doorontwikkeld. Nieuwe werkprocessen zijn structureel geborgd en er is via trainingen gewerkt aan de (verdere) professionalisering van de medewerkers. Dit in het verlengde van het al eerder ingezette kwaliteitstraject. Dit gebeurde tegen de achtergrond van een continue stroom aan ontwikkelingen (landelijk, regionaal, lokaal, projecten). De personele bezetting bleef ook in 2023 een punt van aandacht en zorg; gezien de arbeidsmarkt was het (net zoals overigens bij veel andere gemeenten) moeilijk om goed personeel te vinden en dat ook vast te houden. Op enkele posten is het niettemin gelukt vaste medewerkers aan te trekken en de inhuur van tijdelijk personeel gebeurt inmiddels zoveel mogelijk op langdurige basis. Dat komt het behoud van kennis, de continuïteit en de stabiliteit van het team ten goede. Met het oog op verbetering van de samenwerking met huisartsen is het aantal uren voor de praktijk-ondersteuner Jeugd Ggz uitgebreid. Hiermee konden de wachtlijsten verkort worden, onder meer door het tijdig inzetten van (preventieve) collectieve voorzieningen. Er is een toename van de gemiddelde complexiteit van zorgvragen van cliënten. Dit komt onder meer door de overkomst van taken vanuit Gemeente Utrecht op het punt van Beschermd wonen en de overkomst van preventieve Jeugdveiligheidszaken vanuit Save (zie hierboven). Daarbij gaat het dikwijls om urgente kwesties, waarbij steeds het risico bestaat dat andere hulpvragen in de verdringing komen. Op enkele onderdelen zijn voor wat betreft die nieuwe taken in regionaal verband personeelstrainingen gevolgd en afspraken over de inzet van regionaal beschikbare expertise gemaakt. Ook de opvang van Oekraïners heeft voor het CvE het nodige werk met zich meegebracht.

Monitor sociaal domein

In het voorjaar is de jaarlijkse bestuursrapportage met cijfermatige gegevens over de maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo aan de gemeenteraad aangeboden. Deze betrof het jaar 2022. Voorafgaand aan de rapportage zijn de hoofdlijnen in een informatiebijeenkomst met raadsleden gedeeld. De rapportage over 2023 wordt in het tweede kwartaal van 2024 aan de raad aangeboden. Het beeld dat inmiddels al duidelijk is over 2023 is; het percentage jeugdigen onder de 18 jaar dat gebruik maakt van een maatwerkvoorziening is in Bunnik kleiner dan gemiddeld in ZOU; het absolute aantal jeugdigen dat gebruik maakt van zorg is redelijk stabiel; de gemiddelde kosten per jeugdige stijgen, door prijsontwikkelingen en door toename van cliënten met complexere hulpvragen waardoor ook de duur van de hulptrajecten toeneemt.

In het kader van (en aansluitend op) de ZOU-samenwerking Sociaal Domein zijn in 2023 verdere stappen gezet in het structureel gebruik van monitoringsgegevens, onder meer voor de accountgesprekken met zorgaanbieders.

Overige relevante beleidsontwikkelingen

Minimaregelingen evalueren en aanpassen

De raad heeft voor de zomer 2023 de evaluatie van de minimaregelingen vastgesteld. De daaruit voortvloeiende verhoging van de inkomensgrens naar 130% sociaal minimum voor zwemlessen is per 1 juli 2023 doorgevoerd. De overige acties vragen, zoals in de evaluatie reeds was aangegeven, meer tijd.

Energietoeslag 2023

De regeling energietoeslag 2023 voor huishoudens met een laag inkomen is in oktober 2023 landelijk vastgesteld. De regeling wordt uitgevoerd door de Regionale Dienst Werk en Inkomen. Uitvoering van de regeling bestaat uit twee fasen. Fase 1 betreft de automatische toekenningen aan inwoners/huishoudens die in 2022 ook al energietoeslag ontvingen en van wie het inkomen niet gewijzigd is. Deze groep (dit is het grootste deel) ontving nog in 2023 de energietoeslag. Fase 2 bestaat uit aanvragen van inwoners/huishoudens die in 2022 geen energietoeslag kregen. Die aanvragen worden in 2024 afgehandeld.

Strategisch huisvestingsplan basisonderwijs

De gemeenteraad heeft een Strategisch huisvestingsplan vastgesteld voor het lokale basisonderwijs. Uitgaande van prognoses van het aantal leerlingen tot 2040, voorziet dat plan in structureel voldoende goede huisvesting voor scholen. Concreet betekent dit, dat de nieuwe wijk Kersenweide een eigen school gaat krijgen, in de vorm van een Integraal Kindcentrum voor kinderen van nul tot dertien jaar, met een kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en een eigen gymzaal. Definitieve besluitvorming door de raad over deze voorzieningen is in 2024.

Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

In het najaar van 2023 zijn de eerste verkennende gesprekken gevoerd met de schoolbesturen in de gemeente Bunnik over een Lokaal Educatieve Agenda. Er is overlegd hoe deze agenda op te stellen. In 2024 is dit de basis voor een (in samenwerking met de kinderopvangorganisaties en overige partners) op te stellen LEA.

Aanpassen verordening Jeugd en Wmo

Hoewel dit als voornemen in de programmabegroting was opgenomen, is besloten het opstellen van een nieuwe verordening uit te stellen. Reden: een strikte noodzaak tot snelle wijziging ontbrak vanwege uitstel van nieuwe wetgeving. Gekozen is om eerst duidelijkheid af te wachten over op handen zijnde wetswijzigingen, bijvoorbeeld die voortvloeien uit de Hervormingsagenda Jeugd.

Uitbreiding formatie

Vanwege de groeiende vraag en wettelijke taken binnen het sociaal domein, met name op het gebied van Jeugd, is de vaste formatie structureel uitgebreid met een jeugdconsulent.

Dierenwelzijn

In het kader van het voornemen uit het collegeprogramma om de wettelijke taken op het gebied van dierenwelzijn adequaat uitvoeren is in 2023 begonnen met een inventarisatie die eventuele lacunes of verbeterpunten moet opleveren. Die inventarisatie wordt in de eerste helft van 2024 afgerond.

Opvang vluchtelingen

Gebrek aan opvangplekken voor vluchtelingen is een urgent probleem. Er is landelijk een groot tekort aan opvangplaatsen. De gemeente ziet deze urgentie en wil haar verantwoordelijkheid nemen. In 2023 is met het Centraal Orgaan Asielzoekersopvang (COA) een verkenning gedaan naar de mogelijkheid van kleinschalige opvanglocatie voor vluchtelingen in panden aan de Regulierenring 4 en Regulierenring 22 te Bunnik. De uitkomst van deze verkenning was positief. Het bleek mogelijk om een opvanglocatie te realiseren op een wijze die aansluit bij de omvang en mogelijkheden van Bunnik. Het college heeft vervolgens een voorlopig besluit genomen om een opvanglocatie, met een capaciteit van 90 bedden, mogelijk te maken. Vervolgens is de samenleving en zijn partners hierover geïnformeerd, er zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd. De gemeenteraad heeft begin 2024 een positief besluit genomen over het voorstel van het college. De eerste vluchtelingen zullen begin 2025 worden opgevangen.

Subsidieoverzicht

In 2023 zijn de gemeentelijke subsidies verleend binnen de door de gemeenteraad bij de begroting 2023 vastgestelde maximale subsidiebedragen en het subsidieplafond.

In de begroting zijn de volgende bedragen opgenomen:

Subsidiesoort	Bedrag
Subsidies wettelijke taken - buiten het subsidieplafond	€ 701.880
Subsidie overige activiteiten en jubilea binnen subsidieplafond	
<i>Totaal jaarlijkse subsidies</i>	€ 410.614
<i>Totaal eenmalige subsidies</i>	€ 8.193
Totaal subsidieplafond	€ 418.807

De subsidies voor de wettelijke taken en voorzieningen (buiten subsidieplafond) zijn als volgt gespecificeerd in de begroting:

Wettelijke taak en voorziening	Bedrag
Jeugd- en jongerenwerk	€ 139.014
VVE en Peuteropvang	€ 176.079
Begeleiding statushouders	€ 100.133
Bibliotheekwerk	€ 280.526
Jeugdcriminaliteitspreventie	€ 6.128
Totaal wettelijke taken	€ 701.880

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven:

Naam indicator	Eenheid	Uitkomst		
		Bunnik	Landelijk	Jaartal
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	5,80	4,20	2022
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	19,00	24,00	2022
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Aantal per 1.000 inwoners 5 - 18 jaar.	1,2	2,4	2022
Niet sporters	%	38,7	46,4	2022
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	1246,5	825,4	2022
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	x	0,3	2023
Achterstand onder jeugdkinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2	6	2022
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	76,6	73,1	2023
Achterstand onder jeugd-Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	x	2	2022
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	143,3	344,8	2023
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	105	191,5	2023
Jongeren met delict voor rechter	% jongeren 12-21 jaar dat met een delict voor de rechter is verschenen	1	1	2022
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	11	11,1	2023
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,4	1,0	2023
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	530	710	2022

*** peildatum 1 maart bron www.waarstaatjegemeente.nl ***

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) regio Utrecht	GGD regio Utrecht (GGDrU is de gemeentelijke gezondheidsdienst voor de 26 gemeenten in de regio Utrecht. Taken hierbinnen zijn onder andere infectieziektebestrijding, preventieprogramma's en gezondheidsbevordering, jeugdgezondheidszorg (JGZ), rijksvaccinatieprogramma en toezicht op onder andere kinderdagverblijven en WMO-aanbieders. Dit doet de GGDrU door risico's voor de gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van alle inwoners te bevorderen.
Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)	Samenwerking met de buurgemeenten op een aantal onderling samenhangende wettelijke taken biedt betere voorwaarden voor het vergroten en borgen van klantgerichtheid, kwaliteit, continuïteit, doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering en dienstverlening.

Wat heeft het gekost?

Programma 03		Sociaal Domein		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	13.317,1	15.232,7	15.472,6	240,0-
Maatschappelijke accommodaties	1.889,6	1.873,0	2.192,3	319,3-
Onderwijs	288,4	318,4	271,5	46,9
Sport	159,8	285,5	240,0	45,4
Cultuur	414,6	428,5	413,3	15,2
Informele zorg	328,4	326,6	269,7	56,9
Algemene voorziening	780,4	780,4	810,4	30,0-
Maatwerkvoorziening	9.455,9	11.220,2	11.275,4	55,1-
Baten	3.219,7	3.597,3	3.772,9	175,6-
Maatschappelijke accommodaties	818,8	818,8	946,9	128,1-
Onderwijs	177,5	145,5	120,1	25,4
Sport	20,0	199,3	156,4	42,8
Cultuur	-	-	14,6	14,6-
Informele zorg	-	-	-	-
Algemene voorziening	-	-	11,4	11,4-
Maatwerkvoorziening	2.203,5	2.433,8	2.523,4	89,6-
Saldo lasten en baten	10.097,3-	11.635,3-	11.699,7-	64,4-

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Maatschappelijke accommodaties 319,3 Nadeel

In 2023 is in de Barbaraschool een aanpassing gedaan aan het ventilatiesysteem. Aan de lastenkant levert dit een nadeel op, aan de batenkant een voordeel als gevolg van de ontvangen subsidie van het Rijk.

€ 34.800 N

De energielasten van de sportvoorzieningen vallen aanzienlijk hoger uit, dit levert een nadeel op aan de lastenkant, aan de batenkant een voordeel als gevolg van de ontvangen subsidie van het Rijk.

De rente valt hoger uit dan berekend bij de begroting als gevolg van het afsluiten van een nieuwe lening in de loop van 2023. Dit levert een nadeel op.

Overig

Totaal:

€	70.300	N
€	173.000	N
€	41.200	N
€	319.300	N

Onderwijs 46,9 Voordeel

Een aantal zaken van het Nationaal Programma Onderwijs is niet uitgevoerd in 2023. Zo zijn er geen kosten gemaakt voor nieuwkomersonderwijs, omdat de nieuwkomers in de gemeente Bunnik naar nieuwkomersscholen blijven gaan in de omliggende gemeenten. Tevens zijn een aantal kostenposten lager uitgevallen en vanuit de specifieke uitkering IZA/GALA bekostigd. In 2024 wordt het resterende bedrag voor het NPO uitgegeven. Voor het Nationaal Programma Onderwijs wordt een specifieke uitkering verstrekt, zie toelichting baten onderwijs.

Overig

Totaal:

€	25.400	V
€	21.500	V
€	46.900	V

Sport 45,4 Voordeel

De lasten voor het Gezond en Actief Leven Akkoord zijn lager dan begroot, voornamelijk door lagere lasten bij valpreventie. Een deel van de geoormerkte middelen zullen worden overgeheveld naar 2024 en deel zal worden terugbetaald aan het Rijk. Dit betreft een specifieke uitkering, zie toelichting baten sport.

Overig

Totaal:

€	40.200	V
€	5.200	V
€	45.400	V

Informele zorg 56,9 Voordeel

De lasten met betrekking tot subsidies zijn lager dan begroot, onder ander door minder toekenningen bij het Bunnik aan Zet fonds en het niet inzetten van het budget voor initiatieven sociaal domein.

De lasten voor de mantelzorgwaardering en overige lasten ten behoeve van vrijwilligersondersteuning zijn lager dan begroot. Het aantal mantelzorgwaarderingen in 2023 is lager dan begroot, deels door opschoning van het bestand waardoor er minder mantelzorgwaarderingen zijn uitgereikt.

Totaal:

€	32.700	V
€	24.200	V
€	56.900	V

Algemene voorziening 30,0 Nadeel

De GGDrU heeft in december 2023 de tweede begrotingswijzing over 2023 vastgesteld, voornamelijk voor loon- en prijsbijstelling over 2023.

Overig

Totaal:

€	26.500	N
€	3.500	N
€	30.000	N

Maatwerkvoorziening 55,1 nadeel

De lasten bij participatie en minimaregelingen zijn lager dan begroot, voornamelijk omdat een gedeelte van de energietoelage 2023 in 2024 wordt uitbetaald, waardoor de lasten in 2023 lager zijn dan begroot en het benodigde budget voor 2024 zal worden overgeheveld. Ook heeft de RDWI de toename van het aantal inburgeraars in 2023 nog opgevangen binnen bestaande capaciteit en zijn de extra middelen voor inburgering vanuit het Rijk niet ingezet.

Bij de tweede bestuursrapportage 2023 is een overschrijding geconstateerd op de jeugdzorg. Deze ontwikkeling heeft zich verder doorgezet. De overschrijding zit in verschillende onderdelen van de jeugdzorg. Zo is er bij de ambulante jeugdhulp sprake van complexere hulpvragen en langere duur van de hulptrajecten. Complexere casussen kenmerken zich door het bestaan van meerdere problemen binnen één gezin, bijvoorbeeld rondom echtscheidingen. Ook is er sprake van enkele hulpvragen waarbij een hoge inzet van de jeugdzorg is gevraagd.

De inzet van de praktijkondersteuner huisartsen GGZ is uitgebreid. De extra lasten worden gedekt vanuit de specifieke uitkering voor het integraal zorgakkoord. Zie ook toelichting baten maatwerkvoorziening.

€	134.100	V
€	165.400	N
€	34.800	N

Het budget voor het aanpassen van de verordeningen jeugd en wmo is niet ingezet en zal in 2024 opnieuw worden aangevraagd in de bestuursrapportage.	€	20.000	V
Overig	€	9.000	N
Totaal	€	55.100	N

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (baten)

Maatschappelijke accommodaties 128,1 Voordeel

In 2021 is subsidie ontvangen voor de verbetering van het klimaat bij scholen. Dit levert een nadeel op. Zie ook aan de lastenkant.	€	36.800	V
In 2021 is subsidie ontvangen voor de hogere energielasten voor sportvoorzieningen. Dit levert een voordeel op. Zie ook aan de lastenkant.	€	39.600	V
Bij de multifunctionele accommodaties is meer huur ontvangen dan waar bij de begroting rekening mee gehouden is. Dit levert een voordeel op.	€	44.400	V
Overig	€	7.300	V
Totaal:	€	128.100	V

Onderwijs 25,4 Nadeel

De kosten voor het Nationaal Programma onderwijs zijn lager dan begroot. Daardoor is ook de inzet van de specifieke uitkering lager dan begroot. Zie ook de toelichting bij de lasten.	€	25.400	N
Totaal:	€	25.400	N

Sport 42,8 Nadeel

De lasten voor het Gezond en Actief Leven Akkoord zijn lager dan begroot. Daardoor is ook de inzet van de specifieke uitkering lager dan begroot. Een deel van de geormerkte middelen zal worden overgeheveld naar 2024 en een deel zal worden terugbetaald aan het Rijk. Zie ook de toelichting bij de lasten.	€	40.200	N
Overig	€	2.600	N
Totaal:	€	42.800	N

Maatwerkvoorziening 89,6 Voordeel

Bij de maatwerkvoorzieningen zijn aanvullende uitkeringen verwerkt voor de extra inzet POH JGGZ, een bijdrage vanuit het COA voor de voorbereiding vluchtelingenopvang en een specifieke uitkering voor de hersteloperatie toeslagen kinderopvang.	€	76.200	V
Overig	€	13.400	V
Totaal:	€	89.600	V

Overzicht Overhead

Vanaf 2017 is conform het BBV verplicht een overzicht van de overheadkosten op te nemen in de begroting. In de programma's staan dan alleen nog de kosten vermeld die betrekking hebben op het primaire proces.

De definitie van overheadskosten luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Beleidsindicatoren

Conform de BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven. In tegenstelling tot alle overige beleidsindicatoren zijn onderstaande indicatoren gebaseerd op eigen informatie en zijn er daardoor geen landelijke vergelijkende cijfers beschikbaar.

Naam indicator	Eenheid	Uitkomst
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,5
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,0
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	839
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur derden	31%
Overhead	% van totale lasten	18%
*** peildatum 1 maart bron www.waarstaatjegemeente.nl ***		

Verbonden partijen

Er wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Regionale ICT-Dienst Utrecht (RID)	De RID wordt ingezet om de kwaliteit, beschikbaarheid en continuïteit van de gemeentelijke informatievoorziening te garanderen.
Regionaal Archief Zuid Utrecht (RAZU)	De deskundigheid, formatiegrootte en opslagcapaciteit in het gemeentelijk archiefdepot zijn onvoldoende om het statische archief te kunnen opslaan en de archief functie zelfstandig uit te voeren.

Wat heeft het gekost?

Overzicht	Overhead			
	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten en baten				
Lasten	7.536,9	8.250,8	7.529,3	721,5
Salariskosten overhead	4.742,8	5.232,2	4.570,6	661,6
Overige personeelskosten	679,5	804,5	762,7	41,8
Gemeentehuis	421,3	421,1	547,7	126,6-
Werkplekken + facilitaire voorzieningen	259,2	259,2	203,6	55,6
ICT	1.097,2	1.124,4	1.100,5	23,9
Overige uitvoeringsskosten	337,0	409,4	344,2	65,2
Baten	192,6	192,6	287,0	94,4-
Salariskosten overhead	60,7	60,7	87,9	27,2-
Overige personeelskosten	-	-	71,6	71,6-
Gemeentehuis	96,9	96,9	91,9	5,0
Werkplekken + facilitaire voorzieningen	11,0	11,0	11,6	0,6-
ICT	-	-	-	-
Overige uitvoeringsskosten	24,0	24,0	24,0	-
Saldo lasten en baten	7.344,3-	8.058,2-	7.242,3-	815,9

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Salariskosten overhead 661.6 Voordeel

Voordeel op salariskosten overhead ontstaat door doorbelastingen interne projecten zoals Kersenweide en opvang Oekraïners. Voordeel samen te zien met nadeel op programma 1 (€ 476.500).

Totaal

€	661.600	V
€	661.600	V

Overige personeelskosten 41.8 Voordeel

Door aanpassingen en extra werkzaamheden met betrekking tot de salarisadministratie en hogere kosten voor verzuimbegeleiding ontstaat een nadeel op de overige lasten en diensten.

Er is een bedrag van € 300.000 beschikbaar gesteld in het kader van arbeidsmarktkrapte. Dit bedrag is aangewend voor verhoging van de kilometervergoeding, het mogelijk maken van een fietsregeling voor alle medewerkers en het invoeren van een nieuw functiewaarderingssysteem HR21. Daarnaast zou het restant van het budget ingezet worden ter dekking van extra kosten voor externe inhuur. De overschrijding op inhuurkosten blijkt volledig te passen binnen het salarisbudget en hiervoor is dan ook geen dekking vanuit de stelpost arbeidsmarktkrapte benodigd. Dit leidt tot een voordeel ten opzichte van de begroting.

In verband met saldi vakantiedagen welke de jaarlijkse vakantieopbouw overstijgen dient een voorziening gevormd te worden. Hierin moet per balansdatum een bedrag van ruim € 98.000 worden voorzien. Bij het opstellen van de begroting en bestuursrapportages was de vorming van deze voorziening en de hoogte hiervan onzeker.

Overig

Totaal

€	42.200	N
€	189.700	V
€	98.100	N
€	7.600	N
€	41.800	V

Gemeentehuis 126.6 Nadeel

Als gevolg van de overstap van energieleverancier en de sterk gestegen prijzen voor gas en elektra zijn diverse hoge eindafrekeningen ontvangen en is er een overschrijding op de gebudgetteerde kosten.

€ 62.400 N

Als gevolg van herstelkosten van waterschade zijn de onderhoudskosten hoger uitgevallen dan begroot.

€ 22.200 N

In 2023 is een nieuwe lening afgesloten. Als gevolg hiervan zijn de kapitaallasten opnieuw berekend. Binnen overhead levert dit een nadeel ten opzichte van begroting op.

€ 47.400 N

Overig

€ 5.400 V

Totaal

€ 126.600 N

Werkplekken + facilitaire voorzieningen 55.6 Voordeel

Een voordeel ontstaat in 2023 door diverse oorzaken. Over de gehele lijn ontstaat een voordeel op diverse verbruiksgoederen op kantoor. Daarnaast heeft er slechts zeer beperkt incidenteel onderhoud plaatsgevonden waardoor een groot voordeel ontstaat.

€ 55.600 V

Totaal

€ 55.600 V

Overige uitvoeringskosten 65.2 Voordeel

In verband met vertraging vanuit het Rijk bij de invoering van de Wet open overheid is slechts een beperkt deel van het budget besteed, dit leidt tot een voordeel in de overige uitvoeringskosten. Omdat er nog steeds kosten gemaakt moeten worden is een budgetoverheveling van € 50.000 gevraagd naar 2024.

€ 83.900 V

Overig

€ 18.700 N

Totaal

€ 65.200 V

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (baten) Salariskosten overhead 27.2 Voordeel

Als gevolg van de mogelijkheid om meer inzet door te belasten aan de ZOU-regio is in 2023 een voordeel behaald op de door te belasten salariskosten.

€ 18.500 V

Voor de uitvoeringskosten met betrekking tot de samenwerking beschermd wonen is het in 2023 mogelijk geweest om meer kosten door te belasten dan begroot.

€ 8.700 V

Totaal

€ 27.200 V

Overige personeelskosten 71.6 Voordeel

Per balansdatum zijn er geen oud medewerkers meer met rechten op wachtgeld. In verband hiermee valt de voorziening voormalig personeel vrij en ontstaat een voordeel.

€ 59.600 V

Overig

€ 12.000 V

Totaal

€ 71.600 V

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/Onvoorzien

Naar aanleiding van de BBV voorschriften is een apart hoofdstuk voorgeschreven voor algemene dekkingsmiddelen. Hierin staan de lokale heffingen, algemene uitkering, dividend, saldo financieringsfunctie en overige algemene dekkingsmiddelen.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

Betreffende de lokale heffingen gaat het om die heffingen waarvan de besteding niet gebonden is. Voorbeelden hiervan zijn de OZB en de toeristenbelasting. In de gemeente Bunnik wordt de opbrengst onroerende zaakbelasting verhoogd met inflatie.

Voorbeelden van lokale heffingen waarvan de besteding wel gebonden is, zijn het rioolrecht en de afvalstoffenheffing. Deze heffingen worden op de desbetreffende programma's verantwoord.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale lasten en heffingen.

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is begroot op de septembercirculaire 2023. Op jaarrekeningbasis is deze op decembercirculaire en een actualisatie van de maatstaven. Daarnaast zijn er nog verrekeningen van voorgaande jaren.

Dividend

De gemeente Bunnik heeft deelnemingen in Vitens, de Bank Nederlandse Gemeente (BNG) en de BIGA. In 2023 is voor € 30.300 aan dividend ontvangen.

Saldo Financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is het verschil tussen de toegerekende rekenrente aan de programma's en de werkelijk betaalde rente over de lang- en kortlopende leningen. Ook wel het renteresultaat genoemd. Een overzicht hiervan is te zien in de paragraaf financiering. Het renteresultaat was begroot (na wijziging) op € 586 dit is bij de jaarrekening € 1.533. Dit heeft te maken dat de werkelijke rente op jaarrekeningbasis naar de producten is toegerekend en op begrotingsbasis op een afgerond bedrag.

Overige algemene dekkingsmiddelen/Onvoorzien

In de begroting wordt jaarlijks een bedrag van € 1 per inwoner begroot voor onvoorzien. Dit was voor 2023 een bedrag van € 15.900. Deze is niet ingezet in 2023.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is de vennootschapsbelasting voor gemeenten ingevoerd. Dit houdt in dat gemeenten over ondernemersactiviteiten waarover winst gemaakt wordt vennootschapsbelasting betalen. In 2023 is de aangifte over 2021 definitief ingediend voor een bedrag van € 22.000. Over 2022 is voorlopige aangifte gedaan.

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven:

Naam indicator	Eenheid	Uitkomst		Jaartal
		Bunnik	Landelijk	
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	530	368	2023
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	28,6	9,3	2022
Demografische druk	%	86,2	70,3	2023
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	1081	860	2023
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	1217	942	2023

*** peildatum 1 maart bron www.waarstaatjegemeente.nl ***

Wat heeft het gekost?

Overzicht				
Algemene dekkingsmiddelen / onvoorzien				
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	878,5	625,2	218,2	407,0
Geldbeheer/ saldo financieringsruimte	0,5-	397,9	5,5	392,4
Belastingen/ lokale heffingen	152,6	167,6	169,9	2,3-
Algemene uitkering	11,0	11,0	7,9	3,1
Algemene baten en lasten/ onvoorzien	715,4	15,9	2,2	13,8
Heffing voor de vennootschapsbelasting	-	32,7	32,7	-
Baten	27.379,6	28.804,2	28.946,5	142,3-
Geldbeheer/ saldo financieringsruimte	29,3	427,7	568,8	141,1-
Belastingen/ lokale heffingen	6.065,6	6.065,6	6.021,0	44,6
Algemene uitkering	21.169,7	22.309,3	22.461,8	152,5-
Algemene baten en lasten/ onvoorzien	115,0	1,6	105,0-	106,6
Heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Saldo lasten en baten	26.501,0	28.179,1	28.728,3	549,2
Mutaties reserves				
Toevoegingen	707,0	1.439,5	1.508,8	69,3-
Onttrekkingen	1.734,7	4.655,7	3.352,6	1.303,1-
Saldo mutaties reserves	1.027,7	3.216,2	1.843,8	1.372,4-
Resultaat	27.528,7	31.395,2	30.572,1	823,1-

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Geldbeheer/saldo financieringsruimte 392,4 Voordeel

De omslagrente is op rekeningbasis 1% hoger dan begroot vanwege de extra geldlening in 2023. Dit betekent op dit programma een voordeel die op de overige programma's via alle investeringen te zien is als nadeel.

Overig.	€	402.800	V
Totaal	€	10.400	N
	€	392.400	V

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (baten)

Geldbeheer/saldo financieringsruimte 141,1 Voordeel

De geldlening die begin 2023 is aangetrokken voor de diverse investeringen is niet uitgegeven en heeft daardoor opbrengsten bij schatkistbankieren opgeleverd. Vanwege de stijgende rente is dit hoger dan bij de 2^e berap was voorzien. Dit is een voordeel van € 118.700.

Overig	€	118.700	V
Totaal	€	22.400	V
	€	141.100	V

Belastingen/lokale heffingen 44,6 Nadeel

De ozb woningen op woningen en niet woningen is lager o.a in verband met leegstand op de niet woningen.

	€	46.100	N
--	---	--------	---

Overig	€	1.500	V
Totaal	€	44.600	N

Algemene uitkering 152.5 Voordeel

De werkelijk ontvangen algemene uitkering is hoger dan begroot; de begroting is gebaseerd op de septembercirculaire en de werkelijke ontvangsten op de decembercirculaire. In de decembercirculaire is onder andere voor de invoering van de omgevingswet geld beschikbaar gesteld. Ook worden er over voorgaande jaren bedragen verrekend.

	€	152.500	V
Totaal	€	152.500	V

Algemene baten en lasten/onvoorzien 106.6 Nadeel

Het verlagen van de winstneming van het Burgje is een nadeel van € 111.200.

Overig	€	111.200	N
Totaal	€	4.600	V
	€	106.600	N

Mutaties reserves

Toevoegingen 69,3 Nadeel

Er is totaal meer in diverse bestemmingsreserves gestort. Naar de reserve leges omgevingsvergunningen is € 185.800 gestort doordat er meer opbrengsten waren i.v.m de zonnevelden. Daarnaast is er minder in de reserve gemeentereiniging voor een bedrag van € 116.500. Voor de inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de betreffende programma's.

	€	69.300	N
Totaal	€	69.300	N

Onttrekkingen 1.303,1 Nadeel

Er is totaal minder aan diverse bestemmingsreserves onttrokken. Onder andere minder uit de reserve wegen € 281.000, minder uit reserve budgetoverhevelingen ivm klimaatakkoord € 115.000, energietoeslag € 82.000 en wet open overheid € 50.000, en minder uit de reserve gebiedsontwikkeling € 60.000. Voor de inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de betreffende programma's.

	€	796.800	N
--	---	---------	---

Er is minder aan de algemene reserve onttrokken dan begroot onder andere minder voor de dorpsvisie werkhoven € 40.000, minder voor mobiliteitsplan € 150.000 minder voor visie op participatie € 65.200 (loopt nog), minder voor grondstoffenvisie € 41.600 (loopt nog), mobiliteitsvisie € 36.200 (loopt nog). Voor de inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de betreffende programma's.

	€	506.300	N
Totaal	€	1.303.100	N

Paragrafen

1. Bedrijfsvoering

Inleiding

Met bedrijfsvoering worden alle ondersteunende taken bedoeld die nodig zijn om de inzet in inhoudelijke programma's mogelijk te maken. De bedrijfsvoering bestaat onder andere uit personeel en organisatie, informatisering en automatisering, huisvesting en financiën. Hieronder worden de ontwikkelingen in 2023 vermeld.

Procesmanagement

Het fundament van de dienstverlening van de gemeente Bunnik bestaat uit slim ingerichte processen. De wens van de inwoner is daarbij een belangrijk uitgangspunt en wordt gezien in relatie tot de efficiency in dienstverlening. Enkele jaren geleden is gestart met het meer integraal, generiek en afdelingsonafhankelijk inrichten van processen. Onder andere doelmatigheid, doeltreffendheid, continue procesbeheersing en structurele kwaliteitsverbetering komen bij de (her)inrichting van processen aan bod. In 2023 zijn weer verscheidene processen op deze manier uitgewerkt met de medewerkers.

Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid is vastgelegd in het Personeelshandboek en de beleidsnotities. 2023 is gericht geweest op de draagkracht van de medewerkers; het kwalitatief en kwantitatief aankunnen van de opgaven. Ook het behouden van het fijne werkklimaat is steeds een aandachtspunt geweest. Op individueel niveau en groepsgewijs is aandacht gegeven aan het welzijn van de mensen. Het personeelsfeest, op de elektrische step door de gemeente crossen, samen voor het goede doel fietsen, gezamenlijk lunchen, verjaardagen vieren, collega's in het zonnetje zetten; het zijn allemaal voorbeelden waar medewerkers positief over praten. Daarnaast zijn er arbeidsvoorwaardelijk en in de ontwikkeling van de medewerkers stappen gezet. Het functiewaarderingssysteem HR21 is ingevoerd. Er is een nieuwe fietsregeling vastgesteld, de reiskostenregeling is aantrekkelijker gemaakt en er is een begin gemaakt met een leerlijn voor (beleids)adviseurs. De arbeidsmarkt is wederom turbulent geweest. Door te investeren in de medewerkers, creatief te werven en Bunnik te profileren als een aantrekkelijke en onderscheidende werkomgeving is het gelukt mensen te behouden en nieuwe collega's te binden.

ICT: Digitaal, tenzij

Het college vindt het van belang dat sprake is van een goede interne en externe dienstverlening, waarbij de digitalisering een belangrijke rol speelt. Het college gaat immers voor: digitaal, tenzij. Daarvoor moeten vervangingen in automatisering plaatsvinden.

Vervangen automatiseringsapparatuur 2023-2026

Automatiseringsapparatuur wordt door de gemeente zelf aangeschaft. Dit geldt voor persoonlijke apparatuur voor de gebruikers (laptops, telefoons en tablets), voor de inrichting van de werkplekken op het gemeentehuis met dockingstations, beeldschermen en randapparatuur en voor generiek te gebruiken apparatuur (zoals vergaderapparatuur, scanner, plotter). Na het verlopen van de economische en de technologische levensduur is vervanging van deze hardware noodzakelijk. Uitstellen van vervangen is risicovol omdat de organisatie afhankelijk is van de beschikbaarheid van hard- en software om daarmee continuïteit van dienstverlening te waarborgen.

Communicatie

Tijden veranderen en de digitale ontwikkelingen gaan snel. Duidelijke en tijdige communicatie is daarbij van groot belang. We luisteren naar onze inwoners en ondernemers en betrekken ze bij de planvorming. We communiceren onze plannen helder en tijdig. Daarbij doen we wat we zeggen en zeggen we wat we doen. We zijn zichtbaar in de dorpen en het buitengebied en zoeken regelmatig contact op met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. We willen weten wat er leeft en speelt in de samenleving (online en offline) en daarop reageren en anticiperen. We benutten de kennis en kunde van onze samenleving om tot mooiere resultaten te komen en het 'wij-gevoel' bij de ontwikkeling van onze gemeente te vergroten.

Huisvesting

Zeker na de corona periode worden er nieuwe eisen gesteld aan de functie van het kantoor. Er heeft in 2021 een onderzoek plaatsgevonden om te onderzoeken welke mogelijke aanpassingen en herinrichting van de werkplekken nodig zullen zijn. Daar waar flexplekken in Bunnik het uitgangspunt was is nu gekozen voor het hybride werken. Dit is de combinatie van activiteiten op locatie en op kantoor.

Financiën

Het financieel beleid staat beschreven in de nota financieel beleid 2023. Hierin zijn de belangrijkste kaders op het gebied van activeren en afschrijven, reserves en voorzieningen, weerstandsvermogen en de uitgangspunten voor de begroting vastgesteld. Daarnaast is in 2020 een treasurywet vastgesteld waarin de kaders waarbinnen het college en de ambtelijke organisatie moeten blijven bij het beheer van de kasmiddelen en het aantrekken van geldleningen op de korte en de lange termijn (zie ook paragraaf financiering).

Controleaanpak continuïteit en frauderisico's

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De continuïteit van gemeenten is op grond van artikel 12 van de financiële-verhoudingswet verankerd. Om die reden is de continuïteit van gemeente Bunnik in voldoende mate gewaarborgd. Tevens zijn in de begroting 2024 of andere besluiten, anders dan in deze jaarrekening toegelicht, geen stellige voornemens om majeure aanpassingen te doen in beleid, taken, activiteiten of locaties die mogelijk materiele effecten hebben op vermogen of resultaat.

Frauderisico's

Bij het opstellen van de jaarstukken worden in de paragraaf bedrijfsvoering de mogelijke risico's geactualiseerd. Dit betreft de door de gemeente zelfstandig uitgevoerde (fraude-)risicoanalyse. Hiermee creëren wij een adequaat en voldoende fraudebewustzijn door de gehele organisatie zowel bij college B&W als de ambtelijke organisatie. Door middel van focus op procesbeheersing en zelfstandige controles wordt stil gestaan bij de voornaamste risico's zoals management override of control, aanbestedingen, betalingen, zorgfraude, uitkeringen etc. Verder is het identificeren en inschatten van de (fraude)procesrisico's onderdeel van de verbijzonderde interne controle. Hierbij worden procesrisico's per jaar geïnventariseerd en beoordeeld en opgenomen in de (fraude) risico-analyse. De gemeente heeft in 2023 geen materiele fraudes of signalen geconstateerd.

Rechtmatigheid

Inleiding

In de jaarrekening hebben wij de verplichte rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Deze paragraaf bedrijfsvoering bevat de voorgeschreven nadere toelichting.

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en de financiële- en controleverordeningen van onze gemeente. Daarnaast geldt het door de gemeenteraad op 7 maart 2024 vastgestelde 'Normenkader 2023' als toetsingskader voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium heeft betrekking op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting. Het gaat hierbij om de exploitatie, investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand komen.

Het volgende overzicht is van toepassing:

		Bedragen afgerond op € 1.000	
A.	Begrotingscriterium	Fouten	Onduidelijkheden
A.1.	<i>Overschrijding lasten (programma's)</i>	€ 240.000	€ -
	Programma 1	€ -	
	Programma 2	€ -	
	Programma 3	€ 240.000	
	Algemene dekkingsmiddelen/onvoorzien	€ -	
	Overhead	€ -	
A.2.	<i>Overschrijding investeringen (kredieten)</i>	€ 25.000	€ -
	7210039 Vervanging masten inclusief uitbreiding	€ 9.000	
	7040001 Verv. Vast naar mobiele telefoons 2023	€ 1.000	
	7722045 Herinrichting Ter Hulstraat	€ 15.000	
A.3.	<i>Onderschrijding van lasten/investeringen en lagere of hogere baten</i>	€ -	€ -
A.4.	<i>Niet geautoriseerde reservemutaties</i>	€ -	€ -
	<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	€ 265.000	€ -
	Acceptabele begrotingsafwijkingen op basis van (addendum) financiële verordening	€ 265.000	€ -
	Resterende begrotingsonrechtmatigheden	€ -	€ -

In 2023 hebben we in de bestuursrapportages afwijkingen aan de gemeenteraad gemeld. De gemeenteraad heeft besloten dat bij afwijkingen van de begroting (over- en onderschrijdingen), die na de 2^e Bestuursrapportage bekend zijn geworden, sprake is van tijdige melding als deze afwijkingen in de jaarrekening zijn gemeld en toegelicht. Dit is het geval geweest in 2023. De betreffende afwijkingen (categorie A.3.) zijn echter gekwalificeerd als acceptabel en daarom in bovenstaand overzicht als nihil opgenomen. Het totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat moet worden toegelicht in deze paragraaf heeft betrekking op de categorieën A.1. en A.2. Deze bestaan uit een overschrijding van de lasten op programma 3 en een overschrijding van enkele investeringskredieten. Deze overschrijdingen zijn toegelicht in de jaarstukken en passen binnen de acceptabele afwijkingen zoals bedoeld in artikel 11 lid 4 van de financiële verordening.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze eisen zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Ten aanzien van het voorwaardencriterium is één bevinding relevant. Het betreft ten onrechte niet Europees aanbestede diensten:

		Bedragen afgerond op € 1.000	
B.	Voorwaardencriterium	Bedrag	Toelichting
B.1.	<i>Ten onrechte niet Europees aanbesteed</i>	€ 162.000	
	Afname software	€ 43.000	Doorlopende dienst zonder overbruggingscontract
	Inhuur personeel	€ 119.000	Doorlopende inhuur zonder overbruggingscontract

Toelichting:

Afname software

Dit betreft een uit 2022 doorlopende fout. De totale contractwaarde en bestedingen komen uit boven de Europese drempel. Daardoor zijn de bestedingen 2023, ad € 43.000 exclusief btw, onrechtmatig. Het huidige contract loopt tot 1 december 2024. De bestedingen tot dat moment leiden in 2024 wederom tot een onrechtmatigheid.

Inhuur personeel

Voor invulling van een vacature jeugdconsulent is personeel ingehuurd. Verschillende wervingsacties leverden helaas niet het gewenste resultaat op. Vanwege continuïteit van zorg en inzet voor scholen, een vast gezicht op dossiers, is besloten om deze inhuur enkele keren te verlengen. Dit mede in afwachting van de Europese aanbesteding van een raamovereenkomst voor inhuur van jeugdconsulenten. Die aanbesteding is in mei 2024 afgerond, waardoor de onrechtmatigheid eindigt.

De totale contractwaarde en bestedingen voor deze inhuur komen uit boven de Europese drempel. De bestedingen 2023, ad € 119.000 exclusief btw, zijn daarom onrechtmatig.

Onrechtmatige Europese aanbestedingen doen zich bij gemeenten veelal voor bij het inhuren van personeel. Uit bovenstaande bevinding blijkt dit ook in Bunnik aan de orde te zijn. Om toekomstige onrechtmatigheden op het vlak van Europese aanbestedingen te voorkomen proberen wij de noodzaak tot het inhuren van personeel te verkleinen door meer vast personeel te werven. Als inhuur van personeel toch noodzakelijk is, streven we naar het aanbesteden van raamovereenkomsten. Tenslotte houden we de interne processen en afspraken ten aanzien van inkopen en aanbesteden opnieuw tegen het licht.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik heeft betrekking op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.

De gemeente Bunnik heeft geen overkoepelend M&O-beleid. De maatregelen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen, detecteren en corrigeren zijn opgenomen in de relevante verordeningen zoals die zijn opgenomen in het 'Normenkader 2023'.

Voor dit criterium is het volgende overzicht van toepassing:

		Bedragen afgerond op € 1.000	
C.	Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium	Bedrag	Toelichting
	Fraudevorderingen Participatiewet	€ 5.000	Uit administratie RDWI

De bevinding over 2023 ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik betreft het opvoeren van fraudevorderingen in het kader van de Participatiewet voor een totaalbedrag van € 4.634. Dit bedrag is afkomstig uit de administratie van de Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI).

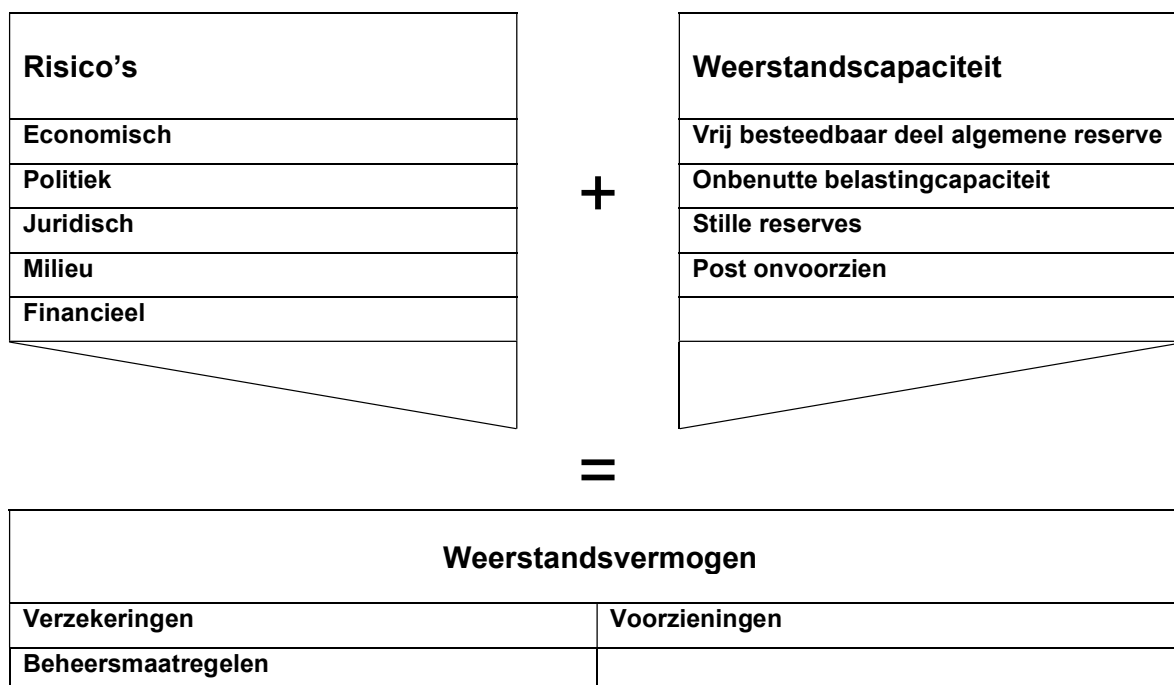
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Begrippen

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan “het vermogen van de gemeente om niet-structurele financiële risico’s op te kunnen vangen teneinde zijn taken voort te kunnen zetten”.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit (dit zijn de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico’s waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar en de volgende jaren van het meerjarenperspectief.

Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico’s in relatie tot de aanwezige weerstandscapaciteit. De relatie daartussen geeft het weerstandsvermogen aan volgens onderstaande figuur. Aan de hand van dit schema wordt het weerstandsvermogen van de gemeente Bunnik bepaald.

De risico’s voor het weerstandsvermogen zijn die risico’s die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico’s – risico’s die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van de risico’s in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd.

De risico’s voor het weerstandsvermogen zijn die risico’s die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico’s – risico’s die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van de risico’s in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd.

Risicoprofiel

Voor de bepaling dat de kans zich voordoet is onderstaande verdeling aangehouden.

Omschreven als	Geschatte kans dat het risico zich in werkelijkheid voor zal doen
Uitgesloten	0%
Zeer onwaarschijnlijk	5%

Onwaarschijnlijk	10%
Uitzonderlijk	20%
Mogelijk	30%
Mogelijk aannemelijk	40%
Aannemelijk	50%
Aannemelijk waarschijnlijk	60%
Waarschijnlijk	70%
Zeer waarschijnlijk	90%
Voordoend	100%

Alle gemeentelijke bedrijfsactiviteiten zijn beoordeeld op mogelijke risico's. Van de geïnventariseerde risico's is per risico de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact van het risico geschat.

In de programmabegroting 2023-2026 is in bijlage IV een inventarisatie van de risico's opgenomen. Hieronder is een overzicht opgesteld van de vijf grootste risico's met de hoogste financiële impact vanuit de inventarisatie:

PROGRAMMA	SOORT RISICO	RISICO	GECALCULEERD RISICOBEDRAG/ FINANCIEEL EFFECT	KANS	FINANCIELE IMPACT/ BENODIGDE WEER- STANDSCAPACITEIT	BEHEERSING RISICO	INCIDENTEEL(I) EN/OF STRUCTUREEL (S)
2	Politiek	Gebiedsontwikkeling Odijk-West en Stationsgebied	€ 3.580.820	30%	€ 1.074.246	Verminderen/beheersen	I
Overhead	Economisch	Gewaarborgde geldleningen	€ 15.645.793	5%	€ 782.290	Accepteren	S
Overhead	Economisch	Samenwerking met gemeenten of instanties	€ 6.800.000	5%	€ 340.000	Accepteren	S
3	Financieel	Wijziging woonplaatsbeginsel Jeugd	€ 688.351	30%	€ 206.505	Verminderen/beheersen	I
3	Financieel	Jeugdhulp - essentiële zorg	€ 300.000	50%	€ 150.000	Verminderen/beheersen	S

De optelling van de volledige inventarisatie resulteert in onderstaande tabel.

	Gecalculeerd risicobedrag	Kans	Is capaciteit
Uitgesloten	0	0%	0
Zeer onwaarschijnlijk	23.146.187	5%	1.157.310
Onwaarschijnlijk	644.000	10%	64.400
Uitzonderlijk	330.000	20%	66.000
Mogelijk	5.136.738	30%	1.541.021
Mogelijk aannemelijk	400.000	40%	160.000
Aannemelijk	1.335.333	50%	667.667
Aannemelijk waarschijnlijk	140.000	60%	84.000
Waarschijnlijk	18.000	70%	12.600
Zeer waarschijnlijk	0	90%	0
Voordoend	0	100%	0
Totaal	31.150.258		3.752.998

Benodigd bedrag bufferreserve o.b.v. risico-profiel 50%

764.267

Voor het opvangen van de geschatte risico's is gekozen voor een risicoprofiel van 50% en hoger. Hiertoe wordt de bufferreserve ingezet. Bij een verschuiving van het risicoprofiel zal dat gevolgen hebben voor de grootte van de bufferreserve en de algemene reserve.

Ratio weerstandsvermogen

Hieronder is deze ratio per 31 december 2023 en 31 december 2022 weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen 2023 =	<u>Beschikbare weerstandscapaciteit</u>	8.730.696 =	2,3
	Benodigde weerstandscapaciteit	3.752.998	
Ratio weerstandsvermogen 2022 =	<u>Beschikbare weerstandscapaciteit</u>	9.714.353 =	2,8
	Benodigde weerstandscapaciteit	3.492.828	

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende posten:

- Algemene reserve: € 6.369.968 (2022: € 7.403.049)
- Bufferreserve: € 764.267 (2022: € 822.475)
- Stille reserve: € 843.107 (2022: € 765.107)
- Onbenutte belastingcapaciteit: € 737.434 (2022: € 707.963)
- Post onvoorzien: € 15.945 (2022: € 15.578)

Ten opzichte van de jaarrekening 2022 is de beschikbare weerstandscapaciteit gedaald, voornamelijk door de daling van de algemene reserve van € 7.403.049 naar € 6.369.968. De benodigde weerstandscapaciteit in de begroting 2023 is gestegen ten opzichte van de begroting 2022 van € 3.492.828 naar € 3.752.998. De voornaamste stijging betreft de benodigde weerstandscapaciteit voor het saldo gegarandeerde geldleningen met € 101.200. Dit betreft de zogenoemde achtervangpositie. Als gevolg hiervan is de ratio weerstandsvermogen gedaald naar 2.3. Dit is hoger dan 2.0 wat als uitstekend wordt beoordeeld.

Hoewel er geen algemene norm is voor de ratio van het weerstandsvermogen, wordt in veel gemeenten als referentiekader gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel. Aan deze waardering van het weerstandsvermogen zijn verder geen consequenties verbonden.

Weerstandsnorm		
Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 – 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 – 1.4	Voldoende
D	0.8 – 1.0	Matig
E	0.6 – 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Verantwoordingscyclus

Het weerstandsvermogen (en de daarop gebaseerde bufferreserve) wordt bij het opstellen van de begroting geactualiseerd. Dit betekent dat de risico's opnieuw beoordeeld worden, voor het gecaluleerd bedrag en de risicokans. Nieuwe risico's worden opgenomen, vervallen risico's worden verwijderd.

In de 1e bestuursrapportage 2022 is aangegeven dat de schade van de storm in februari 2022 wordt gedekt uit de bufferreserve. In 2022 zijn hiervoor reeds € 35.000 aan lasten uit de bufferreserve gedekt. In 2023 is het restant van het oorspronkelijke begrote schadebedrag van ten laste van de bufferreserve gebracht, per saldo nog € 95.000.

Risico's die zich hebben voortgedaan met een bedrag van € 15.000 of minder zijn verwerkt via de normale bedrijfsvoering en niet gedekt vanuit de bufferreserve.

Saldo bufferreserve per 1 januari 2023	822.475
<i>Toevoegingen</i>	
Programmabegroting 2022 - 2025	36.767
<i>Onttrekkingen</i>	
Stormschade	-95.000
Saldo bufferreserve per 31 december 2023	764.242

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

De BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft voor een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze zijn:

1. netto schuldquote (en: netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen);
2. de solvabiliteitsratio;
3. kengetal grondexploitatie;
4. structurele exploitatieruimte;
5. belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden (voorheen opgenomen onder paragraaf Lokale lasten en heffingen).

Hieronder volgt een samenvattend overzicht van de resultaten kengetallen:

	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Jaarstukken 2023
1a. Netto schuldquote	19,74%	69,87%	26,18%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	19,74%	69,87%	26,18%
2. De solvabiliteitsratio:	58,13%	42,32%	45,57%
3. Kengetal grondexploitatie	-0,91%	0,00%	-1,72%
4. Structurele exploitatieruimte	4,02%	0,41%	2,03%
5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	132,95%	137,23%	129,19%

Beoordeling uitkomsten

Om de uitkomsten van de kengetallen te beoordelen, wordt onderstaande tabel aangehouden:

Schema: beoordeling kengetallen

Kengetal	Categorie A Categorie B Categorie C		
	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden <90%	90-130%	>130%
	b. met correctie doorgeleende gelden <90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4. Structurele exploitatieruimte	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%
5. Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

De balanspositie is financieel gezond, de kengetallen netto schuldquote, solvabiliteit, het kengetal grondexploitatie en de structurele exploitatieruimte vallen onder de categorie minst risicovol. Het kengetal belastingcapaciteit is beoordeeld als meest risicovol. De inwoners van Bunnik betalen hogere woonlasten (onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en riolering) dan gemiddeld.

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een daling van de netto schuldquote is positief, de schuldenlast daalt (oftewel: financiering geschiedt meer met eigen middelen).

(Bedragen x 1.000)

	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Jaarstukken 2023
A Vaste schulden	11.603	25.900	24.953
B Netto vlottende schuld	1.940	1.561	2.364
C Overlopende passiva	3.083	2.245	4.968
D Financiële activa	61	61	61
E Uitzettingen < 1 jaar	4.469	420	14.818
F Liquide middelen	217	0	224
G Overlopende activa	4.616	4.542	6.230
H Totale baten (excl. Mutaties reserves))	36.788	35.328	41.830
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	19,74%	69,87%	26,18%

Voor 2023 is de netto schuldquote 26,18%. Dit is kleiner dan 90% (zie schema: beoordeling kengetallen) en dit betekent dat het kengetal onder de categorie A minst risicovol valt.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De gemeente Bunnik heeft geen doorgeleende gelden. Hierdoor is de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen gelijk aan de netto schuldquote.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het eigen vermogen is inclusief geblokkeerde bestemmingsreserves.

(Bedragen x 1.000)

	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Jaarstukken 2023
A Eigen vermogen	29.291	25.421	30.070
B Balanstotaal	50.385	60.070	65.981
Solvabiliteit (A/B) x 100%	58,13%	42,32%	45,57%

De solvabiliteitsratio ligt tussen de 20 en 50% en valt onder de categorie neutraal.

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De gemeente waardeert de gronden tegen een actuele waarde op de balans.

In de BBV wordt gevraagd om de bouwgrond in exploitatie (in de balans wordt dit 'onderhanden werk') te noemen.

(Bedragen x 1.000)

	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Jaarstukken 2023
A Bouwgronden in exploitatie	-334	0	-719
B Totale baten (excl. Mutaties reserves)	36.788	35.328	41.830
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	-0,91%	0,00%	-1,72%

Voor 2023 is de grondexploitatie -1,72%. Dit valt onder de 20%. Conform het schema beoordeling kengetallen betekent dit dat het kengetal grondexploitatie onder de categorie A minst risicovol valt.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Dit kengetal geeft aan welke ruimte de gemeente heeft om eigen lasten te dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

De structurele lasten en baten worden berekend door eliminatie van de incidentele lasten en baten op de totale exploitatie. De toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn in de regel incidenteel, immers een reserve is op termijn besteed aan het doel waarvoor deze is gevormd. Alleen de meerjarige toevoegingen en onttrekkingen aan financieringsreserves of doorlopende bestemmingsreserves met als doel het dekken van structurele lasten en baten, worden als structureel aangemerkt. De structurele toevoegingen aan reserves worden bepaald door de totale mutaties op reserves te corrigeren voor verschuivingen tussen reserves en reserve-mutaties die voortvloeien uit incidentele lasten en baten. In de jaarrekening zijn overzichten opgenomen van de incidentele lasten en baten en zijn overzichten opgenomen van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves.

(Bedragen x 1.000)

	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Jaarstukken 2023
A Totale structurele lasten	33.596	35.931	37.997
B Totale structurele baten	34.890	35.226	38.641
C Totale structurele toevoegingen aan de reserves	646	574	846
D Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	830	1.423	1.050
E Totale baten (excl. Mutaties reserves)	36.788	35.328	41.830
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x100%	4,0%	0,4%	2,0%

Met betrekking tot de realisatie van 2023 is het saldo van de structurele exploitatieruimte positief. Dat valt onder de categorie minst risicovol (saldo >0).

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de onroerende zaakbelasting (OZB), de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in een jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde van voorgaand jaar.

	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Jaarstukken 2023
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	617	681	657
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	227	235	235
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	322	325	325
D Eventuele heffingskorting	0	0	0
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde(A+B+C-D)	1.166	1.241	1.217
F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin t-1	877	904	942
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor(E/F) x 100%	133,0%	137,2%	129,2%

Voor 2023 is de belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden 129,2%. Dit is groter dan 105% (zie schema: beoordeling kengetallen) en dit betekent dat het kengetal onder de categorie C meest risicovol valt. De cijfers die vermeld worden in de kolom 2022 komen uit de jaarrekening 2022. De begrote cijfers 2023 zijn de cijfers zoals vastgesteld bij de belastingverordeningen 2023 in de raad van 22 december 2022. Vanaf 2022 heeft COELO de berekeningsmethode van de gemiddelde WOZ-waarde gewijzigd. De OZB-lasten en het landelijk gemiddelde zijn in bovenstaande tabel vanaf 2022 op basis van de nieuwe definitie verwerkt.

3. Lokale lasten en heffingen

In 2023 worden de gemeentelijke belastingen en retributies, overeenkomstig het beleid vastgesteld in de nota financieel beleid, verhoogd met de prijsstijging (3,4% ten opzichte van 2022).

De tarieven van de afvalstoffenheffing en de rioolrechten worden gebaseerd op volledige kostendekking. Hierbij moet worden opgemerkt dat de compensabele BTW ook als kostenbestanddeel mag worden meegenomen. Weliswaar wordt deze BTW terugontvangen via het BTW compensatiefonds maar daar tegenover staat een korting op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Daarnaast wordt de helft van de kosten van straatreiniging verdisconteerd in de rioolheffing.

Het tarief voor de onroerende zaakbelastingen wordt naar beneden (of naar boven) bijgesteld om de stijging (of daling) van de ozb als gevolg van de stijging (of daling) van de WOZ waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding is mogelijk van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en onroerende zaakbelasting. Van de andere belastingen is geen kwijtschelding mogelijk. In grote lijnen wordt kwijtschelding verleend indien het netto besteedbaar inkomen ligt onder de bijstandsnorm die voor de betreffende gezinssituatie van toepassing is.

De volgende kwijtscheldingen zijn verleend:

Belastingsoort	Bedrag van de kwijtschelding (afgerond)
Afvalstoffenheffing	46.954
Rioolheffing	42.087
Toeslagen Kinderopvang	-
Onroerende zaakbelastingen	-
Totaal	89.041

Lokale lastendruk

Voor de lokale lastendruk wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen onder 5. Belastingcapaciteit.

Belastingopbrengsten

In het volgende overzicht worden de opbrengsten van de diverse leges, tarieven en belastingen in beeld gebracht.

Overzicht opbrengsten diverse leges, tarieven en belastingen			
Bedragen x € 1.000,-			
	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Onroerende zaakbelastingen			
<i>Tarieven % van de WOZ waarde</i>			
Gebruikersbelasting voor onroerende zaken:			
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	€ 701	€ 911	€ 870
Eigenarenbelasting voor onroerende zaken:			
- die in hoofdzaak tot woning dienen	€ 3.593	€ 3.936	€ 3.916
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	€ 1.096	€ 1.219	€ 1.234
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	€ 1.824	€ 1.907	€ 1.879
Rioolheffing			
Per heffingseenheid	€ 1.636	€ 1.727	€ 1.711
Toeristenbelasting	€ 176	€ 232	€ 284
Omgevingsvergunningen	€ 591	€ 607	€ 591
Standplaatsen	€ 14	€ 14	€ 17

Tarieven

Alle tarieven, met uitzondering van de tarieven voor de onroerende zaakbelasting en de afvalstoffenheffing worden met het inflatiepercentage van 3,4% verhoogd ten opzichte van de tarieven voor 2022.

In de gemeente Bunnik is de berekeningssystematiek voor de tarieven onroerende zaakbelasting als volgt: het tarief onroerende zaakbelasting 2022 voor woningen en niet-woningen wordt verhoogd met de inflatie en gecorrigeerd door het percentage waardedaling of waardestijging op grond van de jaarlijkse herwaardering van de onroerende zaken. Voor 2023 is de inflatie bepaald op 3,4%. Dit betekent dat de opbrengst onroerende zaakbelasting 2023, exclusief de extra opbrengst uit nieuw- en verbouw en inflatie, gelijk is aan de geraamde opbrengst 2022.

Daarnaast vindt er een nacalculatie plaats over 2022. Dit is verwerkt in de begroting. De tarieven voor de onroerende zaakbelastingen zijn het eind van 2022 definitief vastgesteld.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten zijn, rekening houdend met een structurele stijging van de kosten voor afvalinzameling en –verwerking, op basis van volledige kostendekking aangepast.

Het GRP (Gemeentelijk Riolerings Plan) is vastgesteld voor de jaren 2018 tot en met 2022, met een verlenging naar 2023. Het tarief voor 2023 is vastgesteld op € 235,02 (dit is inclusief inflatie van 3,4%).

Tarieven gemeentelijke belastingen en retributies 2022 - 2023			
	2022	2023	Toename in %
Onroerende zaakbelastingen			
<i>Tarieven % van de WOZ waarde</i>			
Gebruikersbelasting voor onroerende zaken:			
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	0,2651%	0,2927%	10,4%
Eigenarenbelasting voor onroerende zaken:			
- die in hoofdzaak tot woning dienen	0,1272%	0,1093%	-14,1%
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	0,3316%	0,3661%	10,4%
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten			
Afvalstoffenheffing:			
- Eenpersoonshuishouden	€ 186,00	€ 189,00	1,6%
- Meerpersoonshuishouden	€ 322,00	€ 325,00	0,9%
Rioolheffing			
Per heffingseenheid	€ 227,29	€ 235,02	3,4%
Toeristenbelasting			
Per overnachting:			
- op campings	€ 0,69	€ 0,99	43,5%
- in overige verblijfsaccommodaties	€ 2,14	€ 3,12	45,8%

Onroerende zaakbelastingen

De onroerende zaakbelastingen zijn in 2023 voor niet-woningen toegenomen met 10,4% en voor woningen afgenomen met 14,1%. Deze toename ligt hoger dan de toegepaste inflatiecorrectie van 3,4%. De verklaring hiervoor ligt in het feit dat er vanuit het coalitie akkoord een verhoging van 5% is toegepast naast de reguliere inflatiecorrectie. Het resterende verschil ontstaat doordat in de categorie niet-woningen de WOZ-waarden gedurende 2022 beperkt zijn gewijzigd, het OZB-tarief wordt hierop gecorrigeerd om tot dezelfde begrootte opbrengst te komen als het jaar daarvoor zonder rekening te houden met verdere (inflatie)correcties.

Ook voor de woningen geldt dat er naast de 3,4% inflatiecorrectie een aanvullende verhoging van 5% is doorgevoerd op basis van het coalitieakkoord. Desondanks daalt het OZB-tarief toch ten opzichte van 2022. Dit wordt veroorzaakt door de forse stijging van WOZ-waarden op woningen gedurende 2022 (ruim 22%). Om tot dezelfde begrootte opbrengst als in 2022 te komen zonder rekening te houden met verdere (inflatie)correcties daalt het OZB-tarief op dezelfde wijze.

De toeristenbelasting stijgt fors meer dan de toegepaste inflatiecorrectie van 3,4%. Deze stijging vloeit voort uit afspraken uit het coalitieakkoord op basis waarvan de tarieven zijn verhoogd.

Kostendekkendheid rioolheffing, reinigingsheffingen, leges omgevingsvergunning en overige leges

Vanaf 2017 worden de kosten van overhead centraal begroot. Dit betekent, dat het niet langer mogelijk is om uit de producten alle kosten voor de tarieven, die maximaal kostendekkend mogen zijn, in een keer uit de uitvoeringsinformatie af te leiden. Daarom wordt in deze paragraaf, middels een overzicht, opgenomen hoe bij de berekening van tarieven wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Dit geldt voor de belastingen en rechten waarvoor uitsluitend kostendekkende tarieven mogen worden geheven, zoals bijvoorbeeld de rioolheffing en de tarieven van de leges. Voor voorgenoemde zaken bedraagt het rentepercentage 1,11%.

De dekkingspercentages voor respectievelijk de rioolheffing, afvalstoffen- en reinigingsheffingen, leges omgevingsvergunning en de overige leges zijn als volgt:

Kostendekkendheid rioolheffing	Begroting 2023	Rekening 2023
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-1.432.354	-1.543.997
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	1.154	27.471
Netto kosten taakveld	-1.431.200	-1.516.526
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-135.538	-126.791
BTW	-145.837	-849.447
Totale kosten	-1.712.575	-2.492.764
Opbrengst heffingen	1.712.575	1.711.118
Dekking	100%	69%

De toe te rekening kosten zijn hoger dan waar rekening mee gehouden is bij de begroting als gevolg van de hoge investeringen, hierdoor valt het aandeel BTW aanzienlijk hoger uit. Het verschil tussen de kosten en opbrengsten ad € 781.646 is onttrokken aan de voorziening egalisatie kosten riolering.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	Begroting 2023	Rekening 2023
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-1.582.305	-1.501.115
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	1.083	37.576
Netto kosten taakveld	-1.581.222	-1.463.539
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-12.253	-7.145
BTW	-313.116	-322.597
Totale kosten	-1.906.591	-1.793.280
Opbrengst heffingen	1.906.591	1.879.157
Dekking	100%	105%

De kostendekkendheid is hoger dan 100% als gevolg van de afrekening van de RMN over 2022, deze was voordelig. Hierdoor vallen de lasten lager uit waar rekening mee gehouden is bij het opstellen van de begroting. Het gerealiseerde verschil tussen de lasten en baten van € 85.877 is gedoteerd aan de reserve egalisatie kosten gemeentereiniging. In de reserve resteert ultimo 2023 € 88.569.

Kostendekkendheid omgevingsvergunningen	Begroting 2023	Rekening 2023
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-393.303	-401.527
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-	-
Netto kosten taakveld	-396.038	-401.527
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-248.539	-251.349
BTW	-	-
Totale kosten	-633.067	-652.875
Opbrengst heffingen	589.398	838.724
Dekking	93%	128%

Het verschil tussen de lasten en baten wordt verrekend met de reserve leges omgevingsvergunningen, waardoor er per saldo geen sprake is van overdekking. Het batig saldo in 2023 is ontstaan door het opleggen van leges met betrekking tot een zonneveld. Ten tijde van de begroting was onduidelijk in hoeverre leges hiervoor geheven konden worden en daadwerkelijk opgelegd zouden worden. Om deze reden is het saldo zonneveld bij het opstellen van de begroting niet meegenomen. Het batig saldo ad € 185.849 is in de reserve gestort.

Kostendekkendheid leges	Begroting 2023	Rekening 2023
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-530.126	-526.446
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-	-
Netto kosten taakveld	-530.126	-526.446
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-253.180	-253.180
BTW	-	-
Totale kosten	-789.464	-779.626
Opbrengst heffingen	322.719	327.578
Dekking	41%	42%

Dit betreft de overige leges. Hierbij kan gedacht worden aan de leges rijbewijzen en reisdocumenten, huwelijken en leges APV. Hiervoor geldt dat de kostendekkendheid voor deze leges werkelijk 42% is.

4. Verbonden partijen

Overzicht verbonden partijen		
	Begroot na wijziging	Werkelijk
Verbonden partij/gemeenschappelijke regeling	2023	2023
1. Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	229.000	230.866
2. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	1.038.000	1.037.633
3. Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	2.412.672	2.471.029
4. Stuurgroep Kromme Rijnlandschap	26.761	26.761
5. Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)	513.533	509.379
6. Gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) regio Utrecht	612.748	629.851
7. Gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)	4.397.280	4.296.712
8. Gemeenschappelijke regeling Regionale ICT-Dienst Utrecht (RID)	659.000	657.456
9. Gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Zuid Utrecht (RAZU)	74.977	89.089
Totaal	9.963.971	9.948.776
Vennootschappen en coöperaties		
BNG		
Waterleidingbedrijf Vitens		
Stichtingen en verenigingen/Overige verbonden partijen		
Geen		

1. Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Uitvoeringsinstantie voor het heffen en innen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering basisregistratie WOZ.

Visie

BghU borgt de continuïteit van de taakuitvoering en streeft een permanente verbetering na van de kwaliteit en klantvriendelijkheid van het belastingproces ten behoeve van haar deelnemers.

Zij heeft oog voor het belang van burgers, instellingen en bedrijven en probeert hen zoveel mogelijk te faciliteren. Een belangrijk aspect daarbij is de vergaande digitalisering van het belastingproces om zo de vraagbaakfunctie en de contactmogelijkheden op de momenten dat burgers, instellingen en bedrijven dat wensen te optimaliseren. Zij sluit daarbij aan op de KCC- ontwikkeling bij de gemeenten.

BghU staat borg voor een adequate uitvoering en het ophalen van de juiste belastingopbrengst. BghU streeft daarbij naar verlaging van de maatschappelijke kosten door onder meer samen te werken (zowel horizontaal met meerdere gemeenten als verticaal met waterschappen).

BghU heeft de ambitie om op middellange termijn gezien te worden als toonaangevend samenwerkingsverband op het gebied van belastingen, waarbij er een goede verhouding is tussen de prijs en de kwaliteit van de dienstverlening.

Openbaar belang/Kernactiviteiten van de organisatie

De BghU is belast met de waardering van de onroerende zaken en de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen.

Essentiele ontwikkelingen

De overgang naar het nieuwe belastingpakket is in 2023 niet soepel verlopen. Als gevolg hiervan is de dienstverlening aan inwoners onder druk komen te staan waardoor op diverse vlakken achterstanden en vertraging ontstond. Medio 2023 is een stuurgroep aangesteld uit een afvaardiging van het bestuur en een verbeterplan opgesteld. Het verbeterplan wordt op dit moment uitgevoerd onder leiding van de stuurgroep en periodiek wordt gerapporteerd over de voortgang. Er wordt hard gewerkt door de medewerkers BghU en de eerste tekenen zijn er dat het verbeterplan zijn vruchten begint af te werpen. Diverse acties van het verbeterplan lopen door in 2024 en 2025. Vanuit het bestuur en de stuurgroep zal kritisch de vinger aan de pols gehouden worden om te zorgen dat alle gewenste verbeteringen op zo kort mogelijk termijn worden afgerond en daarbij de dienstverlening aan de inwoners van aangesloten gemeenten wordt verbeterd.

Belang/welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

2% (stemverhouding naar rato aantal inwoners van de deelnemende gemeenten).

Nieuwe/vertrokken deelnemers

Niet van toepassing.

1. Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 2.782.220	€ 2.477.816
Vreemd vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 3.102.507	€ 8.823.079
Geprognoseerd resultaat voor bestemming (bron jaarrekening 2023)		€ 746.522

2. Veiligheidsregio Regio Utrecht (VRU) te Utrecht

Waarom wordt de GR ingezet

Op 1 oktober 2010 is de Wet op de Veiligheidsregio's (WVR) in werking getreden. In deze wet en bijbehorende uitvoeringsbesluiten zijn de taken en bevoegdheden van de veiligheidsregio's neergelegd. Samengevat: het bestuur van de Veiligheidsregio is belast met het voorkomen van branden, rampen en crisis, de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio; het gecoördineerd optreden in geval van een ramp of crisis en als laatst de uitvoering van de brandweertaken, de geneeskundige hulpverlening en de ondersteuning bij de uitvoering van de gemeentelijke crisisbeheersingstaken.

De gemeentebesturen zijn primair verantwoordelijk voor deze taken. De VRU is een samenwerkingsverband van en voor de Utrechtse gemeenten.

Voor de uitvoering van haar wettelijke taken dient de VRU, als onderdeel van een cyclisch proces iedere vier jaar de volgende documenten vast te stellen:

- Een regionaal risicoprofiel;
- Een beleidsplan;
- Een regionaal crisisplan

Visie

Een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionaal bestuur. Door de gecoördineerde aanpak zijn hulpverleningsdiensten beter en gemakkelijker aan te sturen.

Openbaar belang/Kernactiviteiten van de organisatie

Brandpreventie, brandrepressie, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Essentiele ontwikkelingen

De veiligheidsregio's vervullen een faciliterende en coördinerende rol bij de opvang van vluchtelingen (crisisnoodopvang en opvang van Oekraïners).

Belang/welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

Stemverhouding is naar rato van het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten. De gemeente Bunnik heeft 1 stem.

Nieuwe/vertrokken deelnemers

Geen.

2. Veiligheids Regio Utrecht (VRU) te Utrecht	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 23.253.000	€ 28.319.000
Vreemd vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 62.532.000	€ 64.945.000
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron jaarrekening 2023)		€ 4.510.000

3. Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)

RMN is verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijk afval, de exploitatie van het recyclestation, en het reinigen van de openbare ruimte. De gemeente Bunnik heeft naast deze basistaak van RMN taken op het gebied van onderhoud van het groen in de openbare ruimte en kleine civiele werkzaamheden bij RMN ondergebracht. Deze zogenaamde additionele taken worden afzonderlijk in de begroting verantwoord om vermenging met de basistaken te voorkomen. Ook de verwerking wordt afzonderlijk verantwoord. Deze verwerking wordt niet door RMN verzorgd maar door AVU, maar wordt wel binnen de begroting van RMN opgenomen.

Visie

Het is de ambitie van RMN om een maatschappelijke en innovatieve onderneming te zijn die op vooruitstrevende wijze afval en grondstoffen inzamelt. Daarnaast zet RMN zich continu in voor een schone, hele en veilige buitenruimte. Op deze wijze levert RMN een bijdrage aan een mooie en duurzame leefomgeving.

Openbaar belang/Kernactiviteiten van de organisatie

Afvalinzameling, beheer afvalbrenngstation en beheer openbare ruimte

Essentiële regie- ontwikkelingen inzameling

In 2022 is het meerjarenbeleidsplan en bijbehorend verbeterplan "Basis op Orde" vastgesteld door het Algemeen Bestuur van RMN. Het onderdeel sturing en beheersing van de financiën voorziet in een projectmatige aanpak met duidelijk doelen, producten en mijlpalen en streeft naar structurele verbetering van met name de managementinformatie, bedrijfsvoeringprocessen en de P&C-cyclus. De implementatie van dit verbeterplan is gepland tussen 2022-2025.

- In 2022 is een nieuw geautomatiseerd systeem in werking genomen. Met dit systeem krijgen de gemeenten inzicht in ureninzet, werkzaamheden per gemeente en managementinformatie. Hierdoor is de sturing en beheersing intern vergroot en verantwoording aan de gemeenten verbeterd;
- De bedrijfsvoering is aangepast met betrekking tot inzameling, het plannen van medewerkers en voertuigen, het wegen van de afval- en grondstofstromen en daarbij behorende vastlegging in de financiële administratie;
- In 2023 zijn een groot aantal vacatures gevuld. Inmiddels is er een nieuwe directeur, controller en hoofd financiën. De nieuwe directeur heeft in november de raad van Bunnik bijgepraat op de laatste stand van zaken.
- De financiële processen zijn doorgelicht en er is een start gemaakt om de opzet van de DVO, de Begroting en de Jaarrekening beter op elkaar te laten afstemmen. Dit heeft geleid tot een vernieuwde opzet van de DVO, waarbij de taken voor de zes deelnemers zijn geharmoniseerd.
- In de uitvoering is gestart met het optimaliseren van de inzet. Door de inzamelroutes van de zes deelnemers beter op elkaar te laten afstemmen, is het mogelijk om de benodigde ureninzet van mensen en tractie beter over de week te spreiden waardoor er minder kans is op uitval. Dit heeft in een aantal gevallen ertoe geleid dat inzamelroutes per 1 januari 2024 zijn aangepast.

Essentiële ontwikkelingen op de verwerkingsmarkt

Op de verwerkingsmarkt zien we een aantal ontwikkelingen die op de korte en langere termijn effecten gaan hebben voor het Bunniks afval:

- De inzet van het beleidsinstrument van producentenverantwoordelijkheid voor afval zet door. Dit betekent dat de producenten een steeds grotere rol krijgen in besluiten over de afvalinzameling. Hierbij staat de afweging van een zo groot mogelijk hergebruik van de grondstoffen binnen een zo efficiënt mogelijk inzamelsysteem centraal.
- Sinds het opnemen van het lachgas in de Opiumwet, is voor deze afvalstroom het statiegeld-retoursysteem vervallen. Dit zorgt ervoor dat de cilinders in het restafval terecht komen, en de verwerkingsinstallaties van het restafval als gevolg hiervan veel schade ondervinden. De inschatting van de totale schade over 2023 bedraagt meer dan 40 miljoen in heel Nederland. Deze schade wordt in de huidige systematiek doorbelast aan alle belastingplichtigen voor de afvalinzameling. De branchevereniging van inzamelaars, de VNG, de verwerkers en het Rijk zijn in overleg over een duurzame oplossing voor de ontstane problemen.
- Sinds 2021 geldt een CO2-heffing voor de uitstoot in de industrie. Afvalverwerkers vallen ook onder deze regeling. Een deel van de jaarlijkse CO2-uitstoot van installaties onder heffing wordt vrijgesteld van de CO2-heffing. De totaal vrijgestelde uitstoot neemt jaarlijks af tot 2030. Dit betekent dat het restafval in de toekomst niet alleen belast wordt met verbrandingsbelasting maar ook met CO2-heffing. Deze zal naar verwachting oplopen tot € 30,- per ton in 2030.

Belang/welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

Eén van de zes gemeenten (stemverhouding naar rato aantal inwoners van de deelnemende gemeenten).

Nieuwe/vertrokken deelnemers

Er zijn geen deelnemers erbij gekomen of vertrokken. De gemeente IJsselstein is per 1 januari 2023 gestopt met de additionele taakuitvoering bij RMN. De financiële afhandeling hiervan is in 2023 verwerkt door middel van een begrotingswijziging welke voor de gemeente Bunnik geen financiële effecten had. Op dit moment is de gemeente Bunnik de enige overgebleven gemeente die additionele taken afneemt. In de regio maken een aantal buurgemeenten een heroverweging omdat de commerciële inzamelpartijen zich steeds verder terugtrekken uit het huishoudelijk afval. Omdat dit kan betekenen dat buurgemeenten RMN kunnen benaderen met een concrete vraag voor toetreding is in 2023 een eerste start gemaakt met de strategische afweging of meerdere toetreders haalbaar en/of wenselijk zijn. Deze afweging zal in 2024 nader worden uitgewerkt.

3. Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 218.000	€ 244.000
Vreemd vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 29.453.000	€ 25.510.000
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron jaarrekening 2023)		€ 26.000

4. Stuurgroep Kromme Rijnlandschap te Bunnik

Waarom wordt de GR ingezet

Zorgen voor toename van de biodiversiteit, ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied en verbetering / behoud van landschapselementen en koppeling tussen landschap en inwoners en gemeente.

Visie

Behoud en ontwikkeling van het landschap in het Kromme Rijngebied en zorg voor en ontwikkeling van de waardevolle natuur- en landschapselementen in het landschap. Dit doet de stuurgroep door afstemming van gemeentelijk landschapsbeleid in bijvoorbeeld het landschapsontwikkelingsplan en de omgevingsvisie. Door inzet van een gezamenlijke landschapscoördinator voor landschapsadvies en -projecten en door samenwerking met particuliere grondeigenaren en vrijwilligers worden waardevolle landschapselementen onderhouden en aangelegd.

Openbaar belang/Kernactiviteiten van de organisatie

Het bevorderen van 'stille recreatie' middels het creëren van een aantrekkelijk en karakteristiek landschap met extensieve recreatiemogelijkheden.

Bevorderen ruimtelijke kwaliteit middels advisering en ondersteuning van particuliere eigenaren in het buitengebied.

Het in standhouden van cultuurlandschap en natuurwaarden.

Essentiële ontwikkelingen

Vanuit het gemeentelijk denken wordt nu ook meer regionaal ingezet om landschap in de streek te borgen. Deelname bij pijler Groen en Landschap binnen de U10/U16 is hierbij essentieel.

Belang/welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

De portefeuillehouder is voorzitter van de stuurgroep waarin wethouders en andere bestuurders zitting hebben. Daarnaast functioneert op ambtelijk niveau een werkgroep en wordt de dagelijkse uitvoering verzorgd door een landschapscoördinator. De secretarisrol wordt door de beleidsmedewerker landschap, recreatie en toerisme uitgevoerd.

Nieuwe/vertrokken deelnemers

Geen.

4. Stuurgroep Kromme Rijnlandschap te Bunnik	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 40.502	€ 39.895
Vreemd vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ -	€ -
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron jaarrekening 2023)	€ -	€ -606

5. Omgevingsdienst regio Utrecht te Utrecht

De omgevingsdienst regio Utrecht heeft als brede milieudienst de expertise in huis om de gemeente op het brede terrein van milieu en duurzaamheid efficiënt en effectief te ondersteunen, zowel beleidsmatig als op het gebied van vergunningverlening en - handhaving (de VTH-taken) en educatie.

Visie

De ODRU wil samen met de aangesloten gemeenten werken aan een veilige, duurzame en gezonde fysieke leefomgeving voor onze inwoners en bedrijven. Dit gebeurt op een maatschappelijk bewuste manier. Voor de gemeente is het van belang dat daarbij aandacht is voor de lokale situatie (couleur locale), burgerparticipatie en maatwerk.

Openbaar belang/Kernactiviteiten van de organisatie

Het inhoudelijke adviseren van de deelnemende gemeenten op het gebied van bodem, geluid, luchtkwaliteit, archeologie, klimaat/ energie, duurzaamheid, asbest en diverse andere milieuonderwerpen, met daarbij als taak onder meer het inhoudelijk adviseren over omgevingsvergunningen, voor milieu/ duurzaamheidsaspecten, archeologie, en het uitvoeren van de handhavingstaken.

Essentiële ontwikkelingen

Belangrijkste ontwikkeling in 2023 was de implementatie van de Omgevingswet. De ODRU en gemeenten krijgen er taken bij en zal bepaalde werkzaamheden anders moeten gaan uitvoeren. Het jaarverslag waarin essentiële ontwikkelingen te vinden zijn komt in het voorjaar van 2024 beschikbaar via <https://www.odru.nl/organisatie/jaarverslagen/> en als ingekomen stuk gericht aan de raad.

Belang/welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

Iedere deelnemer aan de WGR- regeling heeft 1 stem (1 van de 15 stemmen).

Nieuwe/vertrokken deelnemers

Geen

5. Omgevingsdienst Regio Utrecht te Utrecht	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 1.151.762	€ 474.848
Vreemd vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 4.314.284	€ 5.888.894
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron jaarrekening 2023)		€ -643.754

6. Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU) te Utrecht

Waarom wordt de GR ingezet

GGD regio Utrecht (GGDrU) is de gemeentelijke gezondheidsdienst voor de 26 gemeenten in de regio Utrecht. Taken hierbinnen zijn onder andere infectieziektebestrijding, preventieprogramma's en gezondheidsbevordering, jeugdgezondheidszorg (JGZ), rijksvaccinatieprogramma en toezicht op onder andere kinderdagverblijven en WMO-aanbieders. Dit doet de GGDrU door risico's voor de gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van alle inwoners te bevorderen.

Visie

GGDrU heeft een positieve blik op gezondheid: kijken naar mogelijkheden en kansen om mee te kunnen doen in de samenleving. Gezondheid en participatie zijn de sleutelwoorden van de GGDrU. In de visie van GGDrU versterken gezondheid en preventie elkaar. Gezondheid is zowel doel op zich als middel, bijvoorbeeld om mee te kunnen doen. Gezondheid is van invloed op het dagelijks functioneren in het werk of op school. Andersom is het hebben van werk of het volgen van een opleiding van grote invloed op gezondheid en het ontwikkelen van gezondheidsvaardigheden.

Openbaar belang/Kernactiviteiten van de organisatie

GGDrU voert de Wet Publieke Gezondheid (WPG) uit voor de inwoners van de 26 gemeenten in de regio Utrecht. GGDrU doet onder meer gezondheidsonderzoeken, voert jeugdgezondheidszorg uit, geeft vaccinaties, adviseert gemeenten over het gezondheidsbeleid en ondersteunt scholen en kinderopvang bij hun zorg voor een gezonde leefomgeving voor hun kinderen. Daarnaast verleent de GGDrU ook hulp als er incidenten uitbreken in de regio, bijvoorbeeld na een uitbraak van voedselvergiftiging of een infectieziekte en zorgt de GGDrU ervoor dat ze zijn toegerust op snelle hulpverlening bij eventuele crisis of rampen. Zij doen dit in nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio Utrecht op gebied van Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie (GHOR).

Essentiële ontwikkelingen

1. In het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft de GGDrU extra middelen ontvangen voor het versterken van hun kennis- en adviesfunctie. De GGDrU is nog in overleg met haar deelnemers over de precieze invullingen hiervan.
2. De GGDrU wordt nauw betrokken bij de uitwerking van de overige doelstellingen uit het GALA. Zo hebben jeugdverpleegkundigen bijvoorbeeld een centrale rol in de eerste twee jaar van een kind.
3. De GGDrU is regionaal gestart met het thema 'Nu Niet Zwanger'. In het kader hiervan worden hulpverleners getraind om gesprekken over een eventuele kinderwens van hun cliënten te bespreken.

Belang/welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

Er zijn in totaal 26 aangesloten deelnemers. Het totaal aantal stemmen binnen het bestuur van de GGDrU bedraagt 70 zoals is vastgesteld in de gemeenschappelijke regeling. De gemeente Bunnik heeft hierin 1 stem. Dit komt overeen met een stempercentage van 1,43% voor de gemeente Bunnik.

Nieuwe/vertrokken deelnemers

Geen.

6. Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU) te Utrecht	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 4.330.577	€ 4.618.536
Vreemd vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 29.287.735	€ 32.285.913
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron jaarrekening 2023)		€ 1.341.165

7. Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI) te Zeist

Waarom wordt de GR ingezet

Samenwerking met de buurgemeenten op een aantal onderling samenhangende wettelijke taken biedt betere voorwaarden voor het vergroten en borgen van klantgerichtheid, kwaliteit, continuïteit, doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering en dienstverlening.

Visie

Naar een inclusieve samenleving. Inwoners van de regio Kromme Rijn Heuvelrug worden geholpen via een samenhangend pakket van diensten een stap verder naar werk, participatie en/of een stabiel inkomen. Dit wordt gedaan door als netwerkorganisatie binnen het sociaal domein een schakel te vormen tussen gemeenten, netwerkpartners, inwoners en arbeidsmarkt. Daarmee wordt bijgedragen aan een samenleving waarin iedereen ertoe doet, ongeacht de eventuele (arbeids)beperking. Inwoners die arbeidsmogelijkheden hebben, krijgen zicht op door- of uitstroom naar werk. Daarbij krijgen zij die zijn aangewezen op ondersteuning in het sociaal domein en betekenisvolle daginvulling en perspectief op verbetering.

Openbaar belang/Kernactiviteiten van de organisatie

De Regionale Dienst Werk en Inkomen vervult de beleids- en uitvoerende taken zoals opgenomen in de Wet invoering Participatiewet, de Participatiewet, de Wet sociale werkvoorziening, de Wet Inburgering, de Wet schuldsanering natuurlijke personen.

Essentiële ontwikkelingen

1. De strategische kaders 2024-2027 zijn vastgesteld. De strategische kaders worden verder uitgewerkt in een innovatieagenda (gemeenten) en een meerjarig strategisch plan (RDWI).
2. Ook in 2023 is de energietoeslag door RDWI uitgevoerd. Vooralsnog zal dit de laatste keer zijn dat het Rijk deze regeling treft.
3. De krapte op de arbeidsmarkt maakt het makkelijker om een baan te vinden. Tegelijkertijd is een verzwaring van problematiek zichtbaar bij inwoners die niet aan het werk komen.

Belang/welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

Iedere deelnemer heeft 2 stemmen in het Algemeen Bestuur van de RDWI (2 van de 12 stemmen)

Nieuwe/vertrokken deelnemers

Geen

7. Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI) te Zeist	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 2.987.392	€ 1.973.204
Vreemd vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 10.564.618	€ 11.572.742
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron jaarrekening 2023)		€ 650.725

8. Regionale ICT-Dienst (RID) Utrecht te Doorn

Waarom wordt de GR ingezet

De RID wordt ingezet om de kwaliteit, beschikbaarheid en continuïteit van de gemeentelijke informatievoorziening te garanderen.

Visie

Intensieve samenwerking tussen RID en opdrachtgevers, zowel op automatiserings- als op Informatiemanagementgebied, is nodig om kwaliteit en veiligheid te verhogen en beheerlasten en kwetsbaarheid te verminderen.

Openbaar belang/Kernactiviteiten van de organisatie

De RID heeft tot doel dat medewerkers hun werkzaamheden effectief en veilig kunnen uitvoeren. Hiervoor levert zij diensten en oplossingen op het gebied van ICT en informatievoorziening waarbij de klantvraag centraal staat.

Essentiële ontwikkelingen

In 2023 is er een Duurzame Investeringsplanning (DIP) opgesteld waarin scenario's zijn beschreven voor de vervanging van de hardware die momenteel bij de RID in de rekencentra staat. Om het voorkeursscenario van een rekencentrum in de cloud te kunnen bereiken tegen acceptabele kosten, dient er ingezet te worden op optimalisatie en standaardisatie van de huidige omgeving. Hiervoor zijn projecten

gestart. Eind 2024 zal gekeken worden wat de stand van zaken hiervan is en welke investeringen er nog in eigen hardware nodig zijn.

Hiernaast is de vervanging van printers bij alle organisaties afgerond en is er gestart met de vervanging van het netwerk, wat ook zal zorgen voor meer veiligheid.

Eind 2023 kondigde de directeur van de RID haar vertrek aan.

Belang/welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

Iedere deelnemer heeft 1 stem (1 van de 7 stemmen)

Nieuwe/vertrokken deelnemers

Geen

8. Regionale ICT-Dienst (RID) Utrecht te Doorn	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 1.078.000	€ 239.000
Vreemd vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 5.584.000	€ 6.633.000
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron jaarrekening 2023)		€ 17.000

9. Regionaal Archief Zuid Utrecht (RAZU) te Wijk bij Duurstede

Waarom wordt de GR ingezet

De deskundigheid, formatiegrootte en opslagcapaciteit in het gemeentelijk archiefdepot zijn onvoldoende om het statische archief te kunnen opslaan en de archieffunctie zelfstandig uit te voeren.

Visie

Het RAZU is zowel een strategische als een uitvoerende partner op het gebied van de kwaliteit en rechtmatigheid van het informatiebeheer. Samen zorgen gemeenten en RAZU dat de gemeentelijke archieven houdbaar, bruikbaar en betrouwbaar blijven, ook op lange termijn.

Voor de burgers in het verzorgingsgebied is het RAZU een publieksgerichte erfgoedinstelling die met en voor hen historische informatie veiligstelt, verrijkt en laagdrempelig toegankelijk maakt en zo bijdraagt aan het vergroten van de regionaal-historische kennis.

Openbaar belang/Kernactiviteiten van de organisatie

Het Regionaal Archief Zuid-Utrecht heeft een tweeledig doel: het uitvoeren van de Archiefwet 1995 voor de gemeenten en het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op historisch gebied door het opbouwen, beheren en voor het publiek beschikbaar stellen van een brede collectie historische bronnen.

Essentiele ontwikkelingen

Het jaar 2023 heeft voornamelijk in het teken gestaan van de invoering van het e-depot waarmee voorzien wordt in een duurzaam en toegankelijk beheer van digitale archieven van de aangesloten deelnemers. Naar verwachting zal het project in 2024 worden afgerond.

Belang/welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

Het totaal aantal stemmen bedraagt 24, waarvan gemeente Bunnik er 2 heeft (8,3%). Daarnaast zitten de gemeenten Houten en Utrechtse Heuvelrug op de grens van de 50.000 inwoners en is het niet ondenkbaar dat zij in de nabije toekomst er nog een extra stem bijkrijgen. De formele invloed van Bunnik neemt daarmee dus af, maar in de praktijk is er nog nooit gebruik gemaakt van een gewogen stemming binnen het bestuur van de archiefsamenwerking.

Nieuwe/vertrokken deelnemers

In 2023 hebben zich geen mutaties voorgedaan.

9. Regionaal Archief Zuid Utrecht (RAZU) te Wijk bij Duurstede	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 231.853	€ 258.209
Vreemd vermogen (bron jaarrekening 2023)	€ 800.462	€ 834.026
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron jaarrekening 2023)		€ 26.356

5. Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn investeringen met een langdurig economisch of maatschappelijk nut. Kapitaalgoederen zijn wegen, riolering, water, groen, gebouwen, automatisering en inventarissen (zgn. materiële activa), maar ook bijvoorbeeld bestemmingsplannen (zogenaamde immateriële activa). Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

In de nota financieel beleid zijn de volgende uitgangspunten ten aanzien van kapitaalgoederen opgesteld:

- Alle investeringen (zowel met een economisch of maatschappelijk nut) worden geactiveerd en conform de waardevermindering van de investeringen, op consistente wijze afgeschreven. Alleen investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de investering;
- Gronden en terreinen worden geactiveerd maar er wordt niet op afgeschreven.
- De kosten van (klein en groot) onderhoud zijn niet levensduur verlengend en mogen dus niet worden geactiveerd;
- Voor kosten van het wegwerken van achterstallig onderhoud dient een voorziening te worden gevormd.
- Onderhoudswerkzaamheden, die leiden tot een nieuwe functionaliteit van het actief of een duidelijke technische verandering, moeten worden geactiveerd.
- Activa met een verkrijgingsprijs minder dan € 10.000 of een afschrijvingslast minder dan € 1.000 worden niet geactiveerd.

Het beleid van de gemeente Bunnik voor de kapitaalgoederen wegen, riolering, gebouwen, civiele kunstwerken en groen is onder andere opgenomen in de volgende onderhoudsplannen en daarnaast is het niveau van onderhoud aangegeven.

Soort eigendom	Onderhoudsplan	Onderhoudsniveau o.b.v. Onderhoudsplan
Wegen	Wegennota 2021 - 2025	Matig/Redelijk
Civiele kunstwerken	2 jaarlijkse inspectie	Redelijk/Goed
Riolering	PWR 2024-2028	Redelijk/Goed
Water	PWR 2024-2028	Redelijk/Goed
Gebouwen – multifunctionele accommodaties	Het Kwartier Werkhoven, De Kersentuin Bunnik en Het Palet in Odijk bij Beheerstichting	Redelijk/Goed
Gebouwen – gemeentehuis	Onderhoudsplan d.d. mei 2023	Goed
Gebouwen –overige	Onderhoudsplan d.d. mei 2023	Redelijk/Goed
Openbaar groen	Bomenbeheerplan 2011	Redelijk

Wegen

De gemeente dient wettelijk haar wegen veilig te onderhouden. In 2021 is door de raad het wegenbeheerplan 2021-2025 vastgesteld, waarin ook is besloten de wegen, fiets- en voetpaden te beheren volgens de methode van risicogestuurd beheer. Bij risico-gestuurd wegbeheer staan niet de technische eisen maar de risico-inschatting waar onderhoud nodig is voorop, gebaseerd op gegevens uit frequent te houden inspecties en met het oog op het gebruik van de weg. Het bepalen wanneer een weg voor (groot) onderhoud in aanmerking komt is bij risico-gestuurd wegbeheer daarmee een afweging

tussen kosten, prestaties en risico's: welke wegen krijgen prioriteit, en welk risico ontstaat wanneer het onderhoud aan wegen met een lagere prioriteit wordt uitgesteld. Het kader hiervoor is de door de gemeenteraad vastgestelde strategische doelen en de bijbehorende risicomatrix. Deze strategische doelen zijn:

1. Veiligheid;
2. Bereikbaarheid;
3. Toegankelijkheid;
4. Aanzien;
5. Financiën.

In 2023 is schade aan wegen als gevolg van stormschade 2022 hersteld.

Uit de uitgevoerde inspecties en de risico analyse is de selectie gemaakt van de wegen of weggedeeltes met het hoogste risicoprofiel. Dit waren veel verschillende locaties, met Kloostereiland in Bunnik als één van de grotere locaties. In de Oranjestraat is ook onderhoud uitgevoerd dat nodig was voor de veiligheid. Daarmee is niet de hele weg onder handen genomen maar zijn de hoogste risico's aangepakt. De investering om de hele weg op te knappen moet in samenhang met de integrale aanpak van de wijk gebeuren.

Uitdaging van 2023 is dat niet al het werk meteen uitgevoerd kan worden. Door krapte op de arbeidsmarkt ontbrak hett aan personeel om het werk tijdig uit te voeren. Hierdoor is nog niet alles in 2023 afgerond, resterende locaties worden aangepakt in het eerste kwartaal van 2024.

In de tweede helft van 2023 leidde de langdurige periode van droogte tot meer schade aan de weg door de opdruk van boomwortels dan gebruikelijk. De droogte leidt bij de bomen tot extra wortelgroei als reactie om via de wortels toch water te kunnen opnemen. Hiervoor zijn herstelwerkzaamheden aan de verharding uitgevoerd en zijn wortels verwijderd. Onder andere bij doorgaande routes als in de J.F. Kennedylaan en Camminghalaan.

Civiele kunstwerken

Op kunstwerken wordt 2-jaarlijks inspectie uitgevoerd. De hieruit voortvloeiende maatregelen worden naar gelang risico en prioriteit uitgevoerd en/of ingepland. In 2023 is een aanzet tot een meerjaren beheerplan opgesteld op basis van de inventarisatie en inspectie van de op gemeentegrond gebonden civiele kunstwerken.

Riolering

Het Programma Water en Riolering 2024-2028 voorziet in de vervanging van riolering. De gemeente zet in op risicogestuurd rioleringsbeheer waarbij de kwaliteit van de riolering, die afgeleid is uit regelmatige inspecties, en het overeenkomstige risico van falen de daadwerkelijke vervanging bepalen. Deze strategie leidt er toe dat de theoretische levensduur van rioleringsobjecten (buizen, putten, gemalen) uitgangspunt is voor de economische afschrijving en niet voor het moment van vervangen.

Waterplan

Het water dat de gemeente in eigen beheer heeft betreft de zogenaamde tertiaire watergangen. De primaire en secundaire watergangen zijn in beheer bij HDSR. De watergangen hebben een belangrijke rol in de berging en afvoer van hemel- en grondwater. Het Programma Water en Riolering (2024-2028) (PWR) geeft aan hoe de gemeente wil omgaan met het voorkomen van wateroverlast en in het verlengde hiervan met klimaatadaptatie. Het PWR is leidend voor het afkoppelen en infiltreren van regenwater op particulier en openbaar terrein om de gemeente "waterrobuust" te maken. Herinrichting van de openbare ruimte wordt à priori integraal opgepakt om de noodzakelijke maatregelen binnen de beschikbare financiële middelen te kunnen realiseren.

Gebouwen

Voor gebouwen is er een beheerplan, dit wordt elk jaar geactualiseerd.

Naast de reguliere werkzaamheden die uit het beheerplan volgen zijn er ook duurzaamheidswerkzaamheden uitgevoerd onder andere het isoleren van kruipruimte, het aanbrengen van elektrische boilers, vervangen van kozijnen en enkel glas door dubbel glas.

De toiletgroepen van het gemeentehuis zijn volledig gerenoveerd waaronder het tegelwerk, sanitair, deuren, hang- en sluitwerk en schilderwerk.

Tevens zijn de gemeentelijke gebouwen voorzien van een energielabel. Dit traject is nog niet volledig afgerond en wordt in 2024 voortgezet.

Openbaar groen

Het bomenbeheerplan is op 1 november 2011 vastgesteld. De investeringen in het groen worden zo veel als mogelijk integraal opgenomen. Jaarlijks wordt een gedeelte van de bomen gecontroleerd op veiligheid (BVC-inspectie genoemd). Van deze bomen wordt ook de levensverwachting vastgelegd. Op basis van deze gegevens wordt jaarlijks bepaald welke bomen voor vervanging in aanmerking komen. Waar mogelijk wordt bij het vervangen van openbaar groen meegelift met andere werkzaamheden in de openbare ruimte, zoals de vervanging van wegen en/of het riool.

In 2023 is op basis van de boominspectie de snoeironde uitgevoerd in de kern Odijk. Voor de bomen waaruit bleek dat ze gekapt moeten worden omdat ze niet meer vitaal zijn, zijn de benodigde vergunningen aangevraagd.

Het groen heeft te leiden gehad onder de lange periode van droogte in het voorjaar tot begin van de zomer, juist in het groeiseizoen. In de tweede helft van het jaar is het jaar extreem nat geweest. Beide situaties tasten de vitaliteit van het groen en van bomen aan. Bij bomen leidt dit tot verminderde weerstand en een kortere levensduur. We houden de kwaliteit van de bomen goed in de gaten via de boominspectie.

Overzicht onderhoudsuitgaven 2023			
Op grond van de vastgestelde meerjarenonderhoudsplannen zijn in 2023 de volgende uitgaven gedaan ten laste van de onderhoudsreserves.			
		Begroting 2023	Rekening 2023
	<u>Overige gebouwen</u>		
600104	- ambtswoning burgemeester	-	-
612002	- brandweergarage Bunnik	412	-
612003	- brandweergarage Werkhoven	745	42.319
667006	- jeugdaccommodatie Odijk	2.123	10.009
512002	- gebouwen gemeentewerf	13.613	19.953
511020	- gemeentehuis	200.625	183.039
654003	- muziektent Werkhoven	-	-
		217.518	255.320
	<u>Overig onderhoud</u>		
621002	- wegen	575.751	294.231
		575.751	294.231
	Totaal onderhoudsuitgaven	793.269	549.551

Per 31 december 2015 zijn de onderhoudsvoorzieningen en de voorziening wegen vervallen. Deze zijn toegevoegd aan de reserves.

Bij het groot onderhoud wordt jaarlijks gekeken of de geplande werkzaamheden daadwerkelijk uitgevoerd moeten worden.

Brandweergarage Werkhoven

In het kader van het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed zijn er aanpassingen gedaan aan de brandweergarage Werkhoven. De kozijnen en het glas zijn vervangen en tevens is de verlichting vervangen door ledverlichting. Deze werkzaamheden zijn naar voren gehaald.

Gemeentehuis

In het gemeentehuis zijn de toiletgroepen vernieuwd. In het kader van het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed is er vloerisolatie aangebracht.

Gemeentewerf

Bij de gemeentewerf zijn de laatste week van het jaar kozijnen en glas vervangen.

Vanwege de energielabelling van de gebouwen zijn de werkzaamheden met betrekking tot duurzaamheid naar voren gehaald.

Wegen

In 2023 is op diverse plekken de wortelopdruk aangepakt en zijn werkzaamheden uitgevoerd op onder andere de Leemkolkweg, Kromme Rijnpad, Kosterijland en zijn de recreatieve paden onderhouden.

Voor de investeringen in kapitaalgoederen in 2023 wordt verwezen naar het overzicht restantkredieten waarin de ontwikkeling van de nog niet afgewikkelde investeringskredieten die tot en met 2023 door de gemeenteraad zijn verstrekt wordt weergegeven.

6. Financiering

Algemene ontwikkelingen

In 2020 is het treasury statuut vastgesteld. Dit statuut geeft kaders waarbinnen het college en de ambtelijke organisatie moeten blijven bij het beheer van de kasmiddelen en het aantrekken van geldleningen op de korte en de lange termijn. Uitgangspunt van het statuut is een voorzichtig risicomijdend beleid bij het uitzetten/beleggen van overtollige kasgelden. Het treasury statuut sluit hierbij volledig aan op de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet (de Financiële verordening).

Kasbeheer

De gemeente heeft de beschikking over rekeningen bij de BNG en de Rabobank. Vrijwel alle betalingen en ontvangsten lopen via de BNG. Met deze bank is een zogenaamde raamovereenkomst gesloten. Dit houdt in dat indien het saldo op de rekening boven of beneden bepaalde grenzen komt automatisch een gunstiger renteregime geldt. Hiertegenover staat dat, indien middelen worden aangetrokken of uitgezet bij een andere bank, een renteversil ten opzichte van de BNG-tarieven aanwezig moet zijn van ten minste 0,05%.

Renterisicobeheer

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van externe rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente. De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) beoogt grote fluctuaties in rentelasten van lagere overheden te voorkomen.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze is als volgt:

Kasgeldlimiet	
Omvang begroting 2023 (=grondslag)	36.148.800
kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,50%
Toegestaan kasgeldlimiet	3.072.648

Per kwartaal wordt gemeten of er binnen de kasgeldlimiet gebleven wordt. In 2023 is de kasgeldlimiet in de gemeente Bunnik niet overschreden er zijn geen kasgeldleningen geweest.

Renterisiconorm

De gemeente loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen is in de Wet Fido de renterisiconorm geformuleerd. Het doel van deze norm is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in een bepaald jaar ter bescherming van de gemeentelijke financiële positie. Het renterisico is een optelsom van leningen met renteherziening en aflossingen.

Renterisico's		2023
Renteherzieningen		-
Aflossingen		1.650.000
Renterisico		1.650.000
Berekening renterisiconorm		2023
Begrotingstotaal		36.148.800
Wettelijk percentage		20%
Renterisiconorm		7.229.760
Toetsing renterisico aan norm		2023
Renterisico		1.650.000
Renterisiconorm		7.229.760
Ruimte binnen die norm		5.579.760

Hiermee is ruimschoots binnen de norm gebleven.

Gemeentefinanciering

De financieringspositie is enerzijds afhankelijk van de financieringsbehoefte die voortvloeit uit voorgenomen investeringen en anderzijds uit mogelijke investeringssubsidies en de verwachte opbrengsten uit de grondexploitaties. Er wordt een liquiditeitsbegroting opgesteld zodat er een beeld is wat de financieringspositie is.

Discrepancies in de financieringsbehoefte zullen naar verwachting van betrekkelijk korte duur zijn. Deze zullen in eerste instantie opgevangen worden via korte financieringen. Indien op grond van de Wet Fido vaste financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken zal dit toch voor een periode van maximaal 5 tot 10 jaar nodig zijn.

Financieringsbehoefte	rekening 2023
Stand van de vaste geldleningen op 1 januari 2023	11.600.000
Nieuwe leningen	15.000.000
Aflossingen in het loop van het jaar	1.650.000
Stand van de vaste geldleningen op 31 december 2022	24.950.000

De gemiddelde rente van deze vaste financieringsmiddelen ligt op ca. 1,7%.

Rentetoerekening

Om inzicht te geven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening is in het onderstaand schema opgenomen:

Rentescema:		
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		454.605
b. De externe rentebaten		0 -/-
Totaal door te rekenen externe rente		454.605
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-5.470	-/-
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	-/-
		<u>-5.470 -/-</u>
Saldo door te rekenen externe rente		460.075
d1. Rente over eigen vermogen	0	
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	
		<u>0 +</u>
<i>De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente</i>		460.075
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toegerekende rente (renteomslag)		<u>458.542 -/-</u>
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		1.533

Schatkistbankieren

In het begrotingsakkoord is afgesproken dat lagere overheden in 2013 verplicht gaan schatkistbankieren. Dat betekent dat lagere overheden (tijdelijke) liquide overschotten bij de Nederlandse staat dienen onder te brengen (beleggingen) en de Nederlandse staat een marktconforme rente vergoedt die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die het Rijk op de markt aangaat. Overigens doet de gemeente Bunnik niet aan beleggingen, omdat er geen liquide overschotten zijn. De gemeente Bunnik heeft een bankrekening geopend die vanaf 2014 hiervoor gebruikt wordt.

Emu (Economische Monetaire Unie) saldo

Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo. Volgens de nieuwe BBV voorschriften wordt voorgeschreven om een geprognostiseerde balans op te stellen en het meerjarig EMU saldo. Dit om een betere raming en beheersing van het EMU saldo te krijgen.

EMU saldo		(x € 1.000)	(x € 1.000)
Omschrijving		Primitieve begroting	Werkelijk gerealiseerd
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-817	779
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	3.484	4.012
3.	Mutatie voorzieningen	-29	-842
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	-385
5.	(Verwachte) boekwinst bij verkoop effecten en (verwachte) boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste	0	0
Berekend EMU-saldo		4.331-	3.690-

7. Grondbeleid

Grondbeleid algemeen

Grondexploitatie is het proces waarbij grond wordt aangekocht, bouwrijp wordt gemaakt en rioleringen en wegen worden aangelegd om vervolgens de grond te verkopen voor de bouw van woningen of bedrijven. Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van diverse programma's. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De financiële baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de algemeen financiële positie.

Onder grondbeleid wordt verstaan de positie die de gemeente in wil nemen ten behoeve van uitbreiding voor woningbouw, bedrijventerreinen en overige doeleinden. Er is een onderscheid tussen actief en faciliterend (passief) grondbeleid. Actief grondbeleid houdt in dat de gemeente zelf grond verwerft, bouwrijp maakt en uitgeeft. Bij faciliterend grondbeleid stelt de gemeente voorwaarden aan de ontwikkeling van grond in eigendom van een particulier.

Nota grondbeleid

Medio 2008 is de Nota grondbeleid door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin wordt onder andere aandacht besteed aan de wijze van grondverwerving, de aan- en verkoopvoorwaarden te hanteren bij grondtransacties, de te hanteren systematiek van kostprijs- en uitgifteprijsberekening bij grondexploitaties. De Nota Grondbeleid 2008 is nog steeds van kracht en gaat uit van een actief grondbeleid. Vanaf 2010 heeft de gemeente Bunnik dit actieve grondbeleid omgezet naar een passief grondbeleid. De gemeente Bunnik hanteert nog steeds een faciliterend en regisserend grondbeleid. Een uitzondering daarop is dat voor sociale woningbouw actieve grondpolitiek wordt toegepast. Dit sluit aan bij de besluitvorming van de gemeenteraad bij de begrotingsbehandeling in 2016. Tot slot kan in overleg met de gemeenteraad – indien sprake is van strategische grond – gemotiveerd worden afgeweken van het faciliterende en regisserende grondbeleid. In 2023 is nieuwe nota grondbeleid opgesteld en deze wordt in 2024 ter vaststelling aangeboden.

De volgende grondexploitaties waren in 2023 in uitvoering:

Het Burgje

Ten westen van de kern Odijk zijn de afgelopen jaren de buurtschappen Het Burgje en De Heuveltjes gerealiseerd. Beide buurtschappen maken onderdeel uit van het plan Het Burgje. In het plangebied zijn in totaal 141 woningen gerealiseerd en inmiddels bewoond. Hoewel het project is afgerond zijn enkele werkzaamheden in de openbare ruimte nog niet gereed. Het voornemen was om de werkzaamheden in 2023 af te ronden. Vanwege enkele onvoorziene uitvoeringsaspecten, de gewenste afstemming met direct omwonenden en capaciteitsproblemen zijn de herinrichting en asfaltering van de Weteringsdijk en de aanplant van bomen aan de Ter Borch in 2023 nog niet uitgevoerd. De verwachting is dat deze werkzaamheden nu in de eerste helft van 2024 worden uitgevoerd. Na het verrichten van deze werkzaamheden wordt de grondexploitatie eind 2024 afgesloten.

Flexwoningen

Medio 2022 heeft het college een bestuursopdracht gegeven om te komen tot de realisatie van ca. 100 flexwoningen. Met deze opgave wilde het college zich een extra inspanning leveren in de toenemende vraag naar huisvesting. Na een brede verkenning van mogelijkheden is besloten om tijdelijk 48 flexwoningen te realiseren aan het Singelpark te Odijk. De flexwoningen zijn afkomstig van een aanbestedingstraject dat is opgezet door het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). De woningen komen in eigendom bij en worden verhuurd door woningcorporatie Portaal. De gemeente draagt zorg voor het bouw- en woonrijpmaken van het terrein en stelt de locatie, gedurende de exploitatietermijn van 15 jaar, ter beschikking. De gemeenteraad heeft op 6 juli ingestemd met de planvorming en een grondexploitatie geopend.

In de grondexploitatie is naast de uitgaven voor het bouw- en woonrijp maken ook rekening gehouden met inkomsten uit diverse subsidies van de provincie en de Rijksoverheid. De uitvoering van de werkzaamheden zijn in de tweede helft van 2023 gestart. De oplevering van de woningen is voorzien in de zomerperiode 2024, waarna nog enkele afrondende werkzaamheden in de openbare ruimte moeten worden uitgevoerd. Na verwachting kan de grondexploitatie eind 2024 worden afgesloten.

Winstneming 2023

Bij afsluiting van een grondexploitatie, of eventueel tussentijds als de exploitatie dit mogelijk maakt, zal een eventueel voordelig saldo worden toegevoegd aan de algemene reserve. In 2023 is voor het Burgje een lagere winst genomen € 111.200 dit naar aanleiding van de PoC methode (percentage of completion).

Verliesneming 2023

Bij afsluiting van een grondexploitatie, of als tussentijds blijkt dat een project verliesgevend gaat zijn, zal een verliesneming genomen moeten worden. Voor de flexwoningen is in 2023 een extra verliesneming van € 13.600 genomen.

Risico's 2023

Met betrekking tot de grondexploitatie zijn de kosten verwerkt in de grondprijsberekeningen.

Particuliere ontwikkelingen

Naast de gemeentelijke grondexploitatiegebieden is de gemeente, zoals de afgelopen jaren gebruikelijk, ook voorwaardenscheppend betrokken bij een aantal particuliere gebiedsontwikkelingen. Deze projecten komen tot stand op basis van tussen de gemeente en de particuliere exploitant afgesloten samenwerkings- en bouwexploitatieovereenkomsten.

Ondanks de grote behoefte aan nieuwe woningen heeft de planvorming in 2023, ook in de gemeente Bunnik, te leiden onder de wisselende economische omstandigheden. Onder andere onzekerheden over de inkomensontwikkeling, de ontwikkelingen op de rentemarkt en veranderingen in wet- en regelgeving hebben geleid tot vertragingen in en optimalisatie van de planontwikkeling.

Hieronder worden per kern de particuliere ontwikkelingen toegelicht

Bunnik

Eind 2022 heeft zich een nieuwe partij gemeld voor de ontwikkeling van de locatie Schoudermantel 6/6a. Deze partij heeft de plannen, met inachtneming van het vastgestelde bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan concreet uitgewerkt en eind 2023 voor een eerste oordeel voorgelegd aan welstandscommissie. Ook zijn verkennende gesprekken gevoerd met een woningcorporatie over de afname van het sociale woonprogramma. Begin 2024 zullen de plannen formeel als vooroverleg worden ingediend, en zal ook het eigendom overgaan naar deze partij. Afhankelijk van het verloop van het verkoopproces kan in de tweede helft van 2024 worden gestart met de werkzaamheden.

Voor de locatie Krommerijnstraat in Bunnik zijn in 2023 de kaders vastgesteld. Aansluitend is een ontwerpbestemmingsplan opgesteld en ter inzage gelegd. Het plan omvat de bouw van 6 kleinschalige appartementen in de huur- en/of koopsfeer. De gemeente vervult een faciliterende rol bij deze ontwikkeling.

Het terrein van de voormalige Rabobank aan de Stationsweg 61 in Bunnik vormt tezamen met twee aangrenzende percelen een ontwikkellocatie naar woningbouw. Met de eigenaar en ontwikkelende partijen zijn de afgelopen jaren intensieve overleggen gevoerd. De explosief gestegen bouwkosten en de ontwikkelingen op de woningmarkt hebben gezorgd voor een complexe opgave voor de betrokken partijen en uiteindelijk geleid tot een ingrijpende heroverweging van de plannen. Deze planaanpassing heeft er ook toe geleid dat de onderlinge afspraken over de uitvoering van werkzaamheden en kostenverhaal ook opnieuw moeten worden bezien. Hier zal in 2024 op worden ingezet met de betrokken partijen.

Aan de hand van een ingediend vooroverleg voor de locatie Rijnzichtlaan is in gezamenlijkheid met betrokken partijen gewerkt aan kaderstelling voor deze locatie. Dit op basis van de algemeen gangbare en locatie specifieke criteria. De kaders zullen begin 2024 worden voorgelegd ter besluitvorming. Aansluitend wordt een intentieovereenkomst afgesloten waarin deze kaders voor de gewenste ontwikkeling en planvorming worden vastgelegd.

Hoewel de transformatie van de voormalige telefooncentrale aan de Engweg binnen de planologische mogelijkheden past, is met de eigenaar/ontwikkelaar gewerkt aan de concrete uitwerking van de plannen. Er is gekeken naar een goede inpassing in de bestaande woonomgeving en afstemming met de plannen voor herinrichting van het nabijgelegen speelterrein. Qua woonprogramma is aansluiting gezocht bij de ambities in het middensegment.

Odijk

In 2023 is het project Oude Haven afgerond. In dit plan zijn naast diverse vrije sectorwoningen ook 6 sociale huurwoningen gerealiseerd. Deze worden verhuurd door Lekstedewonen. De inrichting van de openbare ruimte is grotendeel gereed. De laatste werkzaamheden worden begin 2024 uitgevoerd.

Medio 2023 is het bestemmingsplan voor de locatie Singel, tussen de Zeisterweg en de Barbeellaan, vastgesteld. Het plan voorziet in de realisatie van 12 appartementen in twee bouwlagen met een kap. In de planvorming is specifieke aandacht besteed aan de ligging nabij een zijarm van de Krommerijn. De aanvraag omgevingsvergunning is eind 2023 ingediend. Vier appartementen worden in de sociale huursfeer gerealiseerd. De overige 8 zijn koopappartementen in het middensegment. De uitvoering van het project is voorzien in 2024/2025.

Werkhoven

Onder projectnaam 'Heeren van Werkhoven' ontwikkelt Kalliste een woningbouwplan op de voormalige locatie van Loonwerkbedrijf A.N. Van Impelen en Zn. Het plan omvat van oorsprong 20 eengezinswoningen en 9 sociale huurappartementen. De totale ontwikkeling is opgedeeld in 3 fases. De eerste fase omvat onder andere de sociale huurappartementen en zal in het tweede kwartaal van 2024 worden opgeleverd. De tweede fase is ook in uitvoering. Voor de derde fase is eind 2023 een planoptimalisatie doorgevoerd, waarbij binnen de bestaande ruimtelijke kaders één woning is toegevoegd. Naar verwachting wordt het totale plan eind 2024 opgeleverd.

Op de hoek Herenstraat/Weerdenburgselaan is gestart met het bouwrijpmaken van het terrein en de bouw van de eerste fase van dit plan. Onder de naam 'Hof van Weerdenburg' worden 12 twee-onder-1-kap woningen, 2 vrijstaande woningen en 6 sociale huurwoningen gebouwd. Ook dit plan zal in meerdere fases in uitvoering worden gebracht.

Voor het voormalig kerkelijk centrum aan de Dominee Hermanus Pollaan 1, 'Nieuw Werchinge', zijn de kaders vastgesteld door de raad. Deze kaders bieden ruimte voor de realisatie van een appartementencomplex met maximaal 6 eenheden. In 2024 wordt voor dit plan een planologische procedure worden opgestart. Aansluitend en zal de planvorming verder worden uitgewerkt in een aanvraag omgevingsvergunning. De gemeente vervult een faciliterende rol in dit proces.

8. Openbaarheidsparagraaf

Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) heeft als belangrijkste pijlers: actieve en passieve openbaarmaking van overheidsstukken en het op orde brengen van de informatiehuishouding. De verplichtingen tot actieve openbaarmaking treden gefaseerd, met een Koninklijk Besluit in werking. Dit Koninklijk Besluit is nog niet genomen. Dat heeft te maken met de stopzetting van de ontwikkeling van een algemeen publicatieplatform waarop alle overheidsorganen informatie openbaar moeten gaan maken. De Rijksoverheid werkt nu aan een algemene verwijfsindex. Het is de bedoeling dat de overheidsorganen op hun eigen platformen informatie openbaar maken. De verwijfsindex verzamelt de vindplaatsen en bundelt deze in een zoekmachine. Het is nog onbekend wanneer deze verwijfsindex is gerealiseerd en daarmee ook wanneer de actieve openbaarmakingsplicht in werking kan treden.

De Wet open overheid (Woo) zal structurele gevolgen hebben voor de besluitvormingsprocessen. Daarnaast moet de inrichting van de informatiehuishouding worden aangepast aan de eisen van openbaarheid (informatiebeheer en geautomatiseerde systemen). Dit vereist een grote inspanning van de diverse disciplines binnen de gemeente en dat gedurende een aantal jaren. In het meerjarenplan "Meerjarenplan implementatie Wet open overheid bij gemeenten" dat de VNG in opdracht van BZK heeft opgesteld, wordt uitgegaan van 5 jaar doorlooptijd voor het onderdeel actieve openbaarmaking van documenten en tenminste 8 jaar voor het op orde brengen van de informatiehuishouding en het duurzaam toegankelijk maken van de digitale informatie. Gelet op de ontwikkelingen rondom de algemene verwijfsindex is het mogelijk dat deze termijnen worden verlengd.

In Bunnik zal de invoering worden opgepakt als een "opgave", waarbij actieve samenwerking met de andere RID-gemeenten wordt gezocht, omdat deze gemeenten voor dezelfde uitdaging staan. Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld die in de gemeentelijke begroting voor de invoering van de Wet open overheid (Woo) zijn gereserveerd. Voor Bunnik is in 2022 een Plan van Aanpak opgesteld. Door vertraging bij het Rijk van de beschikbaarstelling van de proces ondersteunende systemen, zijn in 2023 niet alle geplande werkzaamheden uitgevoerd.

Het bestaande Plan van Aanpak zal worden aangepast om in 2024 de vertraagde werkzaamheden uit te voeren, gebruik makend van de gereserveerde incidentele middelen. Met de leverancier van ons zaakstelsel wordt onderzocht op welke wijze de documenten actief openbaar kunnen worden gemaakt van de eerste 4 categorieën: Organisatiegegevens, Bereikbaarheidsgegevens, Bestuursverslagen en Woo verzoeken.

Naast het inrichten van de systemen om actief documenten te openbaren, volgt uit de Wet open overheid de mogelijkheid voor eenieder om verzoeken in te dienen om documenten te openbaren. Dit betreft de passieve openbaarmakingsverplichting. De gemeente heeft 25 verzoeken ontvangen in 2023. Een klein aantal van deze verzoeken zijn in overleg met de verzoekers ingetrokken. De overige verzoeken bleken omvangrijk en complex te zijn. In overleg met de verzoekers zijn deze verzoeken afgehandeld.

Jaarrekening

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Lasten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Verschil (A) - (B) (x € 1.000)
Programma 1. Dienstverlening, Veiligheid en Bestuur	7.546,9	9.862,8	9.598,8	264,0
Programma 2. Fysieke Leefomgeving	7.603,7	8.983,4	8.232,0	751,5
Programma 3. Sociaal Domein	13.317,1	15.232,7	15.472,6	-240,0
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/onvoorzien	878,5	592,5	185,5	407,0
Overzicht Overhead	7.536,9	8.250,8	7.529,3	721,5
Heffing voor de vennootschapsbelasting	0,0	32,7	32,7	0,0
Voor bestemming	36.883,2	42.954,9	41.050,9	1.904,0
Toevoegingen reserves	707,0	1.439,5	1.508,8	-69,3
Na bestemming	37.590,3	44.394,3	42.559,7	1.834,7

Baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Verschil (A) - (B) (x € 1.000)
Programma 1. Dienstverlening, Veiligheid en Bestuur	908,2	2.266,5	3.273,1	-1.006,6
Programma 2. Fysieke Leefomgeving	4.155,4	4.878,0	5.550,5	-672,5
Programma 3. Sociaal Domein	3.219,7	3.597,3	3.772,9	-175,6
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/onvoorzien	27.379,6	28.804,2	28.946,5	-142,3
Overzicht Overhead	192,6	192,6	287,0	-94,4
Heffing voor de vennootschapsbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0
Voor bestemming	35.855,5	39.738,7	41.830,0	-2.091,3
Onttrekkingen reserves	1.734,7	4.655,7	3.352,6	1.303,1
Na bestemming	37.590,3	44.394,3	45.182,6	-788,2

Saldo	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Verschil (A) - (B) (x € 1.000)
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.027,7	3.216,2	-779,1	3.995,3
Toevoegingen/onttrekkingen reserves	-1.027,7	-3.216,2	-1.843,8	-1.372,4
Gerealiseerde resultaat	0,0	0,0	-2.622,9	2.622,9

In bovenstaand overzicht is het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting apart vermeld. Bij de specificaties van de overzichten is het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting opgenomen onder het overzicht Algemene dekkingsmiddelen/onvoorzien. De balans en jaarrekening zijn opgesteld in duizendtallen. Als gevolg van afrondingen kan het voorkomen dat er afrondingsverschillen voorkomen in de tellingen op de balans en in de overzichten van baten en lasten.

Balans per 31 december 2023

(bedragen x € 1.000)

Vaste activa

Immateriële vaste activa

- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden

	Ultimo 2023	Ultimo 2022
	4.963	3.658
	4.385	3.037
	578	621

Materiële vaste activa

- Investerings met een economisch nut
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
- Investerings met een maatschappelijk nut

	Ultimo 2023	Ultimo 2022
	40.401	37.695
	24.542	25.148
	10.287	8.070
	5.573	4.477

Financiële vaste activa

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

	Ultimo 2023	Ultimo 2022
	61	61
	61	61

Totaal vaste activa

	45.426	41.413
--	--------	--------

Vlottende activa

Voorraden

- Onderhanden werk, waaronder bouwgrond in exploitatie
- Gereed product en handelsgoederen

	Ultimo 2023	Ultimo 2022
	-717	-331
	-719	-334
	2	2

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

- Vorderingen op openbare lichamen
- Uitzettingen in's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1jr
- Overige vorderingen

	Ultimo 2023	Ultimo 2022
	14.818	4.469
	357	285
	13.445	3.421
	1.016	763

Liquide middelen

- Kassaldi
- Banksaldi

	Ultimo 2023	Ultimo 2022
	224	217
	5	6
	219	211

Overlopende activa

- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:
  - Het rijk
  - Overige Nederlandse overheidslichamen
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

	Ultimo 2023	Ultimo 2022
	6.005	4.616
	701	-
	155	-
	5.148	4.616

Totaal vlottende activa

	20.330	8.972
--	--------	-------

Totaal activa

	65.756	50.385
--	--------	--------

	Ultimo 2023	Ultimo 2022
<u>Vaste passiva</u>		
Eigen vermogen	30.070	29.291
- Algemene reserve	7.134	8.226
- Bestemmingsreserves	20.313	20.017
- Gerealiseerd resultaat	2.623	1.048
Voorzieningen	3.626	4.468
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.786	1.858
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.	1.839	2.611
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	24.953	11.603
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	24.950	11.600
- Waarborgsommen	3	3
Totaal vaste passiva	58.649	45.362
<u>Vlottende passiva</u>		
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.139	1.940
- Overige schulden	2.139	1.940
Overlopende passiva	4.968	3.083
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd	2.241	1.287
- Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen :		
- EU	0	0
- Het rijk	927	658
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.765	163
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	35	975
Totaal vlottende passiva	7.107	5.023
Totaal passiva	65.756	50.385
<i>Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt:</i>	17.301	12.262

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 28 januari 2021 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Als resultaat van de grondexploitatie wordt aangemerkt het resultaat van de afgewikkelde complexen en de kosten die naar verwachting niet door de grondexploitatie kunnen worden terugverdiend. Complexen worden definitief afgewikkeld wanneer alle voor verkoop beschikbare kavels zijn verkocht en vrijwel alle werkzaamheden voor bouw- en woonrijpmaken zijn gerealiseerd. Indien sprake is van een positief saldo, wordt verantwoord winst uitgenomen. Voor zover voor deze complexen nog kosten gemaakt moeten worden, wordt daarvoor een voorziening gevormd.

De baten en lasten van de nog niet in exploitatie genomen complexen en de onderhanden werken worden verrekend met de boekwaarden van deze gronden. Van enkele terreinen, waarvan nog geen concrete

exploitatie is voorgenomen, worden de lasten ten laste gebracht van de exploitatierekening, dit gezien de onzekerheid van de mogelijkheid tot verhaal van de volledige kosten in de toekomst.

In de programmaverantwoording is per programma de toelichting op de verschillen groter dan € 25.000 ten opzichte van de begroting na wijziging opgenomen. Voor de analyse verwijzen we naar de desbetreffende programma's.

De Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds wordt berekend op de septembercirculaire.

Balans

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa zijn opgenomen tegen historische verkrijgings- en/of vervaardigingsprijzen of lagere marktwaarde verminderd met eventuele ontvangen investeringsbijdragen en gecumuleerde (in het algemeen lineaire) afschrijvingen. Activering en afschrijvingstermijnen vinden plaats conform de Nota Financieel Beleid 2023. Op grond wordt niet afgeschreven.

De niet in exploitatie genomen gronden zijn gewaardeerd tegen de historische verkrijgingsprijzen of lagere marktwaarde, vermeerderd met bijgeschreven rente en exploitatiekosten en (voor een complex) door de exploitatie van het complex te dekken (gekapitaliseerde) kosten.

Conform de Notitie Grondbeleid uit 2019 van de Commissie BBV worden de voorbereidingskosten voor grondexploitaties geactiveerd als kosten van onderzoek en ontwikkeling. Deze voorbereidingskosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie en kunnen dan worden overgeboekt naar de desbetreffende grondexploitatie, dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

Afschrijvingstermijnen

• Globaal kan voor regelmatig voorkomende investeringen de volgende afschrijvingstermijn worden aangehouden:	
Onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
Gebouwen	40 jaar
Gronden	geen afschrijving
Inventaris gebouwen	15 jaar
Automatisering	4 jaar
Personeelsvoertuigen	7 jaar
Wegaanleg	25 jaar
Rioolaanleg	60 jaar
Persleidingen en pompputten riolering	45 jaar
Pompinstallaties riolering	15 jaar
Openbare ruimte	30 jaar
• De methode van lineaire afschrijving wordt gehanteerd. • Annuïtaire afschrijving wordt uitsluitend gekozen indien tegenover de investeringslast inkomsten staan.	

Financiële activa en passiva

Verstreckte en opgenomen geldleningen zijn opgenomen tot het nominaal verstrekte bedrag minus de ontvangen aflossingen. De deelnemingen en effecten zijn opgenomen tegen verkrijgingsprijzen of lagere marktwaarde.

Vorraden

De voorraden burgerzaken zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen of lagere marktwaarde. Onderhanden werken zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten, of lagere marktwaarde vermeerderd met de bijgeschreven rente en exploitatiekosten en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Voor het risico van mogelijke oninbaarheid zijn voorzieningen gevormd. De omvang van de voorzieningen is deels gebaseerd op een beoordeling van individuele vorderingen en deels geschat op basis van de ouderdom van de vorderingen.

Voorzieningen

Voorzieningen voor wachtgeld en voormalig personeel, wachtgeld bestuurders en de voorziening egalisatiekosten riolering zijn gebaseerd op de nominale waarde. De voorziening pensioenverplichting is gebaseerd op de contante waarde.

Voorzieningen wegens uit te voeren werken voor afgesloten projecten grondexploitatie zijn gebaseerd op de gecalculerde nog te maken kosten op het moment van afwikkeling van de desbetreffende complexen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarden.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het 'Normenkader 2023' zoals op 7 maart 2024 door de raad is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld;
  - Ten aanzien van het M&O criterium: omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 1.276.790) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Toelichting op de Balans

VASTE ACTIVA**Immateriële vaste activa**

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling *)	4.385	3.037
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	578	621
Totaal	4.963	3.658

Mutaties Immateriële vaste activa

	Kosten van onderzoek en ontwikkeling	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Totaal
Boekwaarde 31-12-2022	3.037	621	3.658
Investering in het jaar **	1.373	-	1.373
Bijdragen van derden	25-		25-
Afschrijving in het jaar	-	42-	42-
Afwaardering in het jaar	-	-	-
Boekwaarde 31-12-2023	4.385	578	4.963

*) = Waarvan boekwaarde voorbereiding Kersenweide ultimo 2023 = € 3.801.362 en boekwaarde voorbereiding stationsgebied Bunnik ultimo 2023 = € 575.823. Mocht een gebiedsontwikkeling geen doorgang vinden dan ontstaan er ook geen opbrengsten en zal er een afboeking plaats moeten vinden. Bij de jaarstukken 2022 is een reserve gebiedsontwikkeling gevormd van € 3.520.820. Deze reserve is bestemd voor onderzoek en uitvoering van de gebiedsontwikkelingen Kersenweide en Stationsomgeving, voor zover deze kosten niet kunnen worden toegerekend aan de betreffende grondexploitaties.

**) = Voor het verloopoverzicht zie de bijlage restantkredieten.

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
1) Gronden en terreinen	3.518	3.529
2) Woonruimten	319	330
3) Gebouwen	18.999	19.417
4) Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (maatschappelijk)	3.214	2.318
5) Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (economisch)	747	839
6) Vervoersmiddelen	-	-
7) Machines, apparaten en installaties (maatschappelijk)	1.814	1.609
8) Machines, apparaten en installaties (economisch)	687	738
9) Overige materiële vaste activa (maatschappelijk)	545	550
10) Overige materiële vaste activa (economisch)	270	295
11) investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	10.287	8.070
Totaal	40.401	37.695

(zie tabblad materiele vaste activa voor specificatie van de mutaties per categorie)

Mutaties Materiële vaste activa Economisch nut

	1)	2)	3)	5)	6)	8)	10)	Totaal
	Gronden en terrein	Woon- ruimten	Gebouwen	Grond, weg, waterbouw	Vervoer- middelen	Machines, appar. en install.	Overige mat. vaste act.	(econ.)
Boekwaarde 31-12-2022	4.262	330	19.417	106	-	738	295	25.148
Herrubricering*	733-			733				-
	3.529	330	19.417	838	-	738	295	25.148
Investering in het jaar		-	148	341	-	94	-	583
Desinvesteringen *)	-	-	-	-	-	-	-	-
Bijdragen van derden	-	-	-	341-	-	-	-	341-
Afschrijving in het jaar	3.529	330	19.565	838	-	833	295	25.391
Afwaardering in het jaar	11-	11-	566-	91-	-	145-	25-	849-
Boekwaarde 31-12-2023	3.518	319	18.999	747	-	687	270	24.542

*In de jaarrekening 2023 zijn activa (sportvelden en aanverwante kosten) opnieuw gerubriceerd van "Gronden en terrein" naar "Grond-, weg- en waterbouwkundige werken".

Mutaties Materiële vaste activa Maatschappelijk nut

	4)	7)	9)	Totaal
	Grond, weg, waterbouw	Machines, appar. en install.	Overige mat. vaste act.	(maatsch.)
Boekwaarde 31-12-2022	2.318	1.609	550	4.477
Investering in het jaar	1.155	245	92	1.492
Desinvesteringen	-	-	-	-
Bijdragen van derden	87-	-	51-	138-
Afschrijving in het jaar	3.386	1.854	591	5.832
Afwaardering in het jaar	172-	39-	47-	258-
	-	-	-	-
Boekwaarde 31-12-2023	3.214	1.814	545	5.573

Mutaties Inv. met Economisch nut (met heffing)

	11)	Totaal
	Invest. ec.nut. met heff.	(heff.)
Boekwaarde 31-12-2022	8.070	8.070
Investering in het jaar *)	2.373	2.373
Desinvesteringen	-	-
Bijdragen van derden	50-	50-
Afschrijving in het jaar	10.393	10.393
Afwaardering in het jaar	106-	106-
	-	-
Boekwaarde 31-12-2023	10.287	10.287

*) = waarvan een bedrag van €2.232.423 vermeerderingen betreft ten behoeve van de riolering Engboogerd.

Een specificatie van de vermeerderingen en verminderingen in 2023 is te vinden bij de overzichten restant-kredieten als laatste onderdeel van deze jaarrekening.

Financiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	61	61
Totaal	61	61

Mutaties Financiële vaste activa

Boekwaarde 31-12-2022
 Vermeerdering in het jaar
 Vermindering in het jaar
 Afschrijving/aflossing in het jaar
Boekwaarde 31-12-2023

Kapitaalver- strekkingen aan deeln.
61
-
-
-
61

De kapitaalverstrekingen aan deelnemingen betreffen de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
- Bank Nederlandse Gemeenten (3.000 st.)	23	23
- Aandelen N.V. Vitens	13	13
- Aandelen BIGA	24	24
Totaal	61	61

VLOTTENDE ACTIVA**Voorraden**

Waardedocumenten Burgerzaken
 Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)
Totaal

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
	2	2
	719-	334-
Totaal	717-	331-

Mutaties Voorraden

Boekwaarde 31-12-2022
 Voorziening verlieslatend complex
Balanswaarde 31-12-2023

Mutaties

Naar gronden in exploitatie
 Investerings
 Desinvestering
 Opbrengsten / vermindering
 Winstuitname
 Nog te maken kosten

Totaal mutaties

Boekwaarde 31-12-2023
 Voorziening verlieslatend complex

Balanswaarde per 31-12-2023

	Waardedoc. Burgerzaken	Gronden in exploitatie
	2	-334
	-	-
Balanswaarde 31-12-2023	2	-334
	-	-
	0-	198
	-	-
	-	169-
	-	111-
	-	-
Totaal mutaties	0-	82-
	2	415-
	-	303-
Balanswaarde per 31-12-2023	2	719-

Van de bouwgronden in exploitatie kan het volgende overzicht worden gegeven:

In exploitatie genomen gronden

	Balanswaarde 1-1-2023	Investeringen	Opbrengsten / Vermindering	Winstuitname	Mutatie Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2023
- Burgje	334-	12	-	111-	-	433-
- Flexwoningen	0-	187	169-	-	303-	285-
- Rozelaar	-	-	-	-	-	-
Totaal	334-	198	169-	111-	303-	719-

Resultaatverwachting in exploitatie genomen gronden

	31-12-2023	raming uitgaven	raming opbrengsten	Resultaat (nominaal)
- Burgje	433-	252	3-	184-
- Flexwoningen	285-	612	327-	0-
Totaal	719-	864	330-	184-

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Debiteuren algemeen	265	268
Debiteuren openbare lichamen	357	285
Debiteuren inzake gemeentelijke belastingen	596	324
Vorderingen inzake bijstandverlening	154	171
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	13.445	3.421
Overige vorderingen	-	-
Totaal	<u>14.818</u>	<u>4.469</u>

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	212	211	211	220
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	788	789	789	780
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					

(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	36.755			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	36.755			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
	(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1000		
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	19.050	19.177	19.454	20.277
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	212	211	211	220

Debiteuren algemeen / openbare lichamen	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren algemeen	271	284
Debiteuren openbare lichamen	357	285
Sub-totaal	629	568
Af: voorziening voor mogelijke oninbaarheid	7-	17-
Per saldo	622	551

Debiteuren inzake gemeentelijke belastingen	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren BghU	616	339
Sub-totaal	616	339
Af: voorziening in verband met mogelijke oninbaarheid	19-	15-
Per saldo	596	324

Vorderingen inzake bijstandsverlening	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren Sociale Zaken	271	281
Af: voorziening in verband met mogelijke oninbaarheid	117-	110-
Totaal	154	171

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Deze vordering betreft het banksaldo schatkistbankieren.

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
Kas	5	6
Bank	219	211
Totaal	224	217

Bij de bank is in 2019 een rekening-courantfaciliteit afgesloten van € 1.000.000. Ultimo 2023 wordt geen gebruik gemaakt van deze faciliteit.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de gemeente Bunnik

Overlopende activa	31-12-2023	31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	857	298
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	5.148	4.318
Totaal	6.005	4.616

Specificatie van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen / verminderingen	Ontvangen / bestede bedragen	Saldo 31-12-2023
<i>Rijk:</i>				
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen toeslagenaffaire	1	-	1	0
Gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslag	-	-	-	-
SPUK Oekraïne	225	1.807	1.330	701
<i>Provincie:</i>				
Subsidie Leader	72	-	35	37
Fort bij Vechten	-	21	-	21
Buslijn 43	-	23	-	23
SMTF	-	75	-	75
	298	1.925	1.366	857

Specificatie overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

	Saldo 31-12-2023
BCF aangifte 2023	3.813
BCF Sporthuis	101
BTW regiotaxi	13
Rechten belastingen en heffingen 2023	702
Rechten fysiek domein	97
Dividendbelasting BIGA 2023	3
Rentenota SKB Q4	156
COA 2023	21
Vangenetuitkering 2023	64
Personeelsverzekeringen	48
Sociaal domein	47
Overig	132
	5.196

PASSIVA**Reserves**

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Algemene reserve	7.134	8.226
Bestemmingsreserves	20.313	20.017
Totaal algemene en bestemmingsreserves	<u>27.447</u>	<u>28.243</u>
Nog te bestemmen saldo boekjaar	2.623	1.048
Totaal	<u>30.070</u>	<u>29.291</u>

Mutaties Reserves

	Boekwaarde 31-12-2022	Resultaat bestemming	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde 31-12-2023
A. Algemene reserves					
Bufferreserve	822	-	37	95	764
Algemene reserve	7.403	486	96	1.615	6.370
Totaal onderdeel A	8.226	486	133	1.710	7.134
B. Bestemmingsreserves					
B-1 Vrije bestemmingsreserves					
Reserve uit deelnota beeldende kunst	71	-	1	-	72
Reserve management traject	82	-	-	-	82
Reserve personeelsfeest	16	-	-	8	8
Reserve volkshuisvesting	163	-	-	163	-
Reserve maatregelen verkeer en mobiliteit	1.215	-	-	-	1.215
Reserve organisatie ontwikkeling	263	-	-	-	263
Reserve onderhoud wegen	756	-	425	294	887
Reserve onderhoud gebouwen	1.147	-	148	255	1.040
Reserve omgevingswet	279	129	-	-	408
Reserve gebiedsontwikkeling	1.704	-	-	-	1.704
Reserve budgetoverheveling	320	433	-	422	331
Totaal vrije bestemmingsreserves	6.015	562	574	1.142	6.009
B-2 Egalisatiereserves					
Reserve stuurgroep kromme rijlanschap	41	-	-	1	40
Reserve egalisatie kosten gem.reiniging	3	-	86	-	89
Reserve egalisatie leges omgevingsverg.	372	-	186	-	558
Totaal egalisatiereserves	415	-	272	1	686
B-3 Geblokkeerde bestemmingsreserves					
Reserve dekking kapitaallasten	13.587	-	530	499	13.617
Totaal geblokkeerde bestemmingsreserves	13.587	-	530	499	13.617
Totaal onderdeel B	20.017	562	1.376	1.642	20.313
Totaal reserves	28.243	1.048	1.509	3.353	27.447

Toelichting reserves

Algemene reserve

Doel: Algemeen dekkingsmiddel

Toevoeging	Onttrekking	Toelichting
€ 96.190		Dit betreft positief resultaat nva 2023 € 96.190.
	€ 1.615.433	Dit betreft raadsvoorstel voorbereidingskrediet onderwijshuisvesting € 150.000, Traverse € 380.000, saldo collegeprogramma € 92.000, Mfa's € 25.000, Wegenbeheerplan € 26.000, uitvoering centrum voor elkaar € 35.000, minimaregelingen € 25.000, visie op wonen € 30.000, visie op participatie € 9.800, mobiliteitsvisie, grondstoffenvisie € 18.000, formatie rechtmatigheid € 2.900, saldo 1 ^e berap € 283.000, flexwoningen € 127.000, begraafplaats € 100.000, saldo 2 ^e berap € 191.000. Daarnaast is € 36.767 naar bufferreserve gegaan.

Bufferreserve

Doel: Afdekking risico's zoals weergegeven in hoofdstuk Weerstandsvermogen

Toelichting toevoeging: er is € 36.767 gedoteerd nav de begroting.

Toelichting onttrekking: er is € 95.000 onttrokken vanwege de stormschade (2^e berap)

Reserve uitvoering deelnota beeldende kunst

Doel: Incidentele aankoop kunstwerken. Voeding: structureel bedrag per jaar

Toelichting storting: jaarlijkse dotatie.

Reserve management traject

Doel: Professionalisering management

Reserve personeelsfeest

Doel: Betreft reservering voor een personeelsfeest.

Toelichting onttrekking: kosten personeelsfeest 2023

Reserve Volkshuisvesting (BLS gelden)

Doel: Deze reserve is voor sociale volkshuisvesting.

Toelichting onttrekking: inzet voorstel flexwoningen

Reserve maatregelen verkeer en mobiliteit (Salto)

Deze reserve is bedoeld voor het aandeel van de gemeente Bunnik in de financiering van verkeersprojecten die in de bestuursovereenkomst Salto zijn opgenomen.

Reserve organisatieontwikkeling

Doel: Betreft reservering voor organisatieontwikkeling.

Reserve onderhoud wegen

Doel: Spreiding van de per jaar ongelijke lasten over meerdere jaren, blijkend uit Vgrp.

Toelichting toevoeging: jaarlijkse storting

Toelichting onttrekking De kosten die in 2023 gemaakt zijn voor onderhoud wegen.

Reserve Gebouwen

Doel: Spreiding van de per jaar ongelijke lasten over meerdere jaren, blijkend uit recent opgestelde onderhoudsplannen.

Toelichting toevoeging: jaarlijkse storting

Toelichting onttrekking De kosten die in 2023 gemaakt zijn voor onderhoud gebouwen.

Reserve Omgevingswet

Doel: Deze reserve is bedoeld voor de kosten voor de implementatie voorbereiding inwerkingtreding omgevingswet.

Toelichting onttrekking: De kosten die in 2023 gemaakt zijn voor de omgevingswet.

Reserve gebiedsontwikkeling

Doel: Bestemd voor onderzoek en uitvoering van de gebiedsontwikkelingen de Kersenweide en Stationsomgeving, voor zover deze kosten niet kunnen worden toegerekend aan de toekomstige grondexploitaties.

Reserve budgetoverheveling

Doel: Opvang overlopende uitgaven van vorige dienstjaren

Toelichting toevoeging: Bij de jaarrekening 2022 is middels resultaatbepaling dotatie gedaan van € 432.900.

Toelichting onttrekking: De uitgaven 2023 met betrekking tot klimaatakkoord, kerkervisie, flexwoningen, noodfonds, werving en selectie, energietoeslag, flora en fauna en nota grondbeleid, zijn onttrokken.

Reserve Stuurgroep Kromme Rijn Landschap

Doel: Egalisatiereserve van de Stuurgroep Kromme Rijn Landschap. Deze reserve is bestemd voor de 6 deelnemende gemeenten.

Toelichting onttrekking: Het saldo kostenplaats stuurgroep kromme rij landschap komt ten laste van de reserve.

Reserve egalisatie kosten gemeentereiniging

Doel: Egalisatie verschil tussen kosten en opbrengsten reiniging. Deze reserve is op een maximum van € 150.000 gezet conform nota financieel beleid.

Toelichting toevoeging: resultaat op reiniging 2023

Reserve egalisatie leges omgevingsvergunningen

Doel: Egalisatie in de baten van de omgevingsvergunningen

Toelichting toevoeging: Het saldo 2023 wordt gestort in de egalisatiereserve.

Reserve dekking kapitaallasten

Doel: Dekking kapitaallasten van in het verleden ten laste van reserves gedekte investeringen. Omvang gelijk aan daartegenover staande boekwaarde investeringen.

Toelichting onttrekking: de afschrijvingslasten van 2023.

<u>Voorzieningen</u>	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Voorzieningen voor verplichtingen, risico's, e.d.	1.786	1.858
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.	1.839	2.611
Totaal	3.626	4.468

Mutaties Voorzieningen

	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeer- deringen	Verminderen		Boekwaarde 31-12-2023
			Aanwendungen	t.g.v. baten en lasten vrijgevallen bedragen	
1. Verplichtingen en verliezen					
Voorziening verpl. voormalige wethouders	50	-	26	7	17
Voorziening pensioenverpl. wethouders	1.743	22	94	-	1.671
Voorziening wachtgelduitk. voormalig pers.	65	-	5	60	-
Voorziening verlofsaldo personeel	-	98	-	-	98
2. Door derden beklemde middelen					
Voorziening egalisatie kosten riolering	2.611	11	782	-	1.839
Totaal voorzieningen	4.468	131	906	67	3.626

Toelichting voorzieningen

De toevoegingen en onttrekkingen van de voorzieningen zijn conform actualisatie van de voorzieningen.

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders.
Doel: Bekostiging ontslaguitkeringen voormalige wethouders.

Voorziening pensioenverplichtingen wethouders
Doel: Bekostiging pensioenaanspraken wethouders

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalig personeel
Doel: Dekking van bestaande ontslag uitkeringen.

Voorziening riolering
Doel: Dekking toekomstige investeringslasten ingevolge van Vgrp. Hierdoor worden fluctuaties in het tarief voorkomen.

Voorziening verlofsaldo personeel
Doel: dekking van kosten van door personeel opgebouwd verlofsaldi.

VASTE SCHULDEN MET EEN LOOPTIJD LANGER DAN ÉÉN JAAR

<u>Opgenomen langlopende geldleningen</u>	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
1. Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	24.950	11.600
2. Waarborgsommen	3	3
Totaal	24.953	11.603

Mutaties Langlopende geldleningen

	Geldleningen	Waarborg - sommen	Totaal
Boekwaarde 31-12-2022	11.600	3	11.603
Opgenomen in het boekjaar (vermeerderingen)	15.000	-	15.000
Aflossing in het boekjaar	1.650-	-	1.650-
Boekwaarde 31-12-2023	24.950	3	24.953

De rentelasten over de langlopende geldleningen over 2023 bedragen € 454.604,62

VLOTTENDE PASSIVA

<u>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Crediteuren algemeen	1.572	1.412
Afdracht loonheffing en sociale lasten	567	528
Totaal schulden < 1 jaar	2.139	1.940

Overlopende passiva

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd	2.241	1.287
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen	2.692	820
Vooruitontvangen bedragen	35	975
Totaal	4.968	3.082

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen

	Saldo 31-12-2022	Herrubricering	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of Terugbetaling	Saldo 31-12-2023
<i>EU:</i>					
EUCF warmtetransitie	-	-	-	-	-
<i>Rijk:</i>					
Sanering verkeerslawaaai	66	-	-	-45	21
Energiearmoede	155	-	53	-52	156
Lokaal sportakkoord 2020	2	-	-	-2	0
Toeslagenproblematiek belastingdienst	12	-	-	-12	-
SPUK 2020	1	-	-	-	1
Kwijtschelding kinderopvangtoeslagenaffaire	-	-	15	-15	-
Nationaal programma onderwijs	59	-	51	-56	55
Inburgering en onderwijsroute	73	-	179	-164	88
Isolatie woningen	-	-	227	-	227
Ventilatie in scholen	37	-	-	-37	-
OV-ambassadeur	-	-	21	-9	11
Klimaat- en energiebeleid	-	-	300	-	300
Versterking sport en bewegen	-	-	179	-154	25
<i>Provincie/gemeenten:</i>					
Dorpshart Odijk	42	-	-	-	42
Fietsenstalling Bunnik	163	-	-18	-51	94
Eikenpad*	-	620	-	-72	548
Rotonde van Zijldreef	-	-	990	-15	975
Isolatievouchers	210	-	-	-70	140
Jeugdhulp ZOU-regio	-	-	-	-	-
Gevelmaatregelen*	-	8	-	-	8
	820	628	1.998	-755	2.692

Specificatie verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd

	Saldo 31-12-2023
Te verrekenen omzetbelasting	97
TOZO BKAP	97
Rente geldleningen	97
Leerlingenvervoer	13
Verplichtingen ODRU	456
Riolering Engboogerd	375
Oekraïne opvang	5
Verplichtingen RDWI	63
De Kersenweide	39
Inhuur personeel	222
Verplichtingen sociaal domein	322
Verplichting RID	168
Verplichting RMN	22
Verplichtingen regiogemeenten	38
Overig	228
	2.241

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen Gewaarborgde geldleningen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Woningbouwverenigingen/ bejaardentehuizen/ verenigingen/ stichtingen	508	573
Particuliere woningbouw/regeling gehandicapten	16.794	11.688
Totaal	<u>17.301</u>	<u>12.262</u>

Vakantiegeld en -dagen

Gemeente Bunnik heeft ten overstaan van het personeel een totale toekomstige verplichting vakantiedagen € 874.560,19. Voor het zogenoemde overmatige verlofsaldo is een voorziening gevormd ter grootte van € 98.061,31. Het saldo niet uit de balans blijvende verplichting bedraagt derhalve € 776.498,89.

Huurverplichting

Uit hoofde van een afgesloten huurcontract op 1 april 2020 met een huurtermijn van 5 jaar bestaat er voor een bedrag van € 3.920 aan huurverplichting (inclusief servicekosten) voor de resterende huurperiode.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 7 maart 2024 heeft de Raad ingestemd met de grondexploitatie Kersenweide. Met dit besluit wordt de grondexploitatie geopend en kan het woningbouwproject formeel starten.

Overzicht gegarandeerde geldleningen

1. Diverse garantstellingen, excl. t.b.v. eigen woningen

Nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Datum raadsbesluit	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen geldleningen	Totaalbedrag van de gewone en buitengewone aflossing	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van het dienstjaar
1 0029499	100.000	Kunstgras hockey Bunnik	St. Kunstgras accomm. Tolhuisln.	26-1-2017	1,50%	60.000		20.000	40.000
1 0029500	100.000	Kunstgras hockey Bunnik	St. Kunstgras accomm. Tolhuisln.	26-1-2017	2,00%	86.667		6.667	80.000
1-29738	100.000	Kunstgras voetbal SV Odijk	Stichting Sporthuis Bunnik	22-6-2017	1,09%	70.834		16.667	54.167
1-29873	500.000	Blaashal	Stichting Sportdome Bunnik	16-10-2018	1,31%	400.000		66.667	333.333
	800.000					617.500	0	110.000	507.500

Particuliere woningbouw/regeling gehandicapten

Garanties t.b.v bevordering eigen woningbezit

Opgaven banken per 31-12-2023

Bank	Oorspronkelijk bedrag €	Rentepercentage	Restantbedrag van de geldleningen aan het begin van het dienstjaar €	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen geldleningen	Aflossingen in de loop van het dienstjaar (incl. spaarbedrag) €	Restantbedrag van de geldleningen aan het einde van het dienstjaar €	Aantal leningen per 31-12-2023
Rabobank Kr.Rijnstreek	-		20.724		20.724	0-	1
ING	159.958		34.685		-	34.685	1
	159.958		55.409		20.724	34.685	2
Opgave Waarborgfonds Sociale Woningbouw per 31-12-2023 (achtervangconstructie)							
<u>BNG (woningcoöperaties):</u>	15.051.000	-	8.201.000	4.887.000	-	13.088.000	4
St. LEKSTEDewonen	5.182.000	0,225%	5.540.000	879.000	-	6.419.000	
SSH Utrecht	330.000		761.000	877.000		1.638.000	
St. HABION	8.630.000	3,837%	431.000	293.000		724.000	
St Portaal	909.000		1.469.000	2.838.000		4.307.000	
<u>Nederlandse Waterschapsbank NV</u>	527.000		527.000	2.678.000	-	3.205.000	4
St. LEKSTEDewonen	95.000		95.000	301.000		396.000	
SSH Utrecht	65.000		65.000	524.000		589.000	
St. HABION	41.000		41.000	2.000		39.000	
St Portaal	326.000		326.000	1.855.000		2.181.000	
<u>STG Pensioenfonds ABP</u>							
St Portaal				466.000		466.000	1
	15.578.000		8.728.000	8.031.000	-	16.759.000	9

Rechtmatigheid

Inleiding

Tot 2022 gaf de accountant naast de getrouwheid een oordeel over de rechtmatigheid. Met ingang van 2023 geeft het college van burgemeester en wethouders een rechtmatigheidsverantwoording af. De gemeenteraad heeft hiervoor regels vastgelegd in de financiële verordening 2023.

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 7 maart 2024 vastgestelde 'Normenkader 2023' van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.276.790. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de gemeenteraad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college van burgemeester en wethouders ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Bunnik. Het voor gemeente Bunnik toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000, zijnde het Algemeen Bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1	H. Khairouni	D.J. Dolmans	F.J. van der Lubbe
Funcțiegegevens	Griffier	Griffier	Griffier
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/01	01/02 t/m 17/04	17/04 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	0,889	1,000	1,000
Dienstbetrekking ⁸	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	10.062	12.870	58.591
Beloningen betaalbaar op termijn	900	1.643	8.654
<i>Subtotaal</i>	<i>10.962</i>	<i>14.513</i>	<i>67.245</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	16.835	45.822	158.849
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	10.962	14.513	67.245
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
bedragen x € 1	G. Veenhof	F.E. Riesewijk	M.R. van der Jagt
Funcțiegegevens	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/05	01/06 t/m 20/08	21/08 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,000	1,000	1,000
Dienstbetrekking ⁸	ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	49.880	15.342	43.580
Beloningen betaalbaar op termijn	8.030	3.921	7.291
<i>Subtotaal</i>	<i>57.910</i>	<i>19.263</i>	<i>50.871</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	92.254	49.487	81.257
Bezoldiging	57.919,85	19.263,29	50.870,95

Gegevens 2022		
Bedragen x € 1	H. Khairouni	G. Veenhof
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	0,889	1,000
Dienstbetrekking? ⁸	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	68.546	116.264
Beloningen betaalbaar op termijn	11.316	20.725
<i>Subtotaal</i>	<i>79.862</i>	<i>136.989</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	192.000,00	216.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	79.862	136.989
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.

Incidentele baten en lasten

In overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de jaarrekening een 'overzicht van de incidentele baten en lasten'. In dit overzicht dient per programma de afzonderlijke posten te worden gespecificeerd. Het betreft de incidentele afwijkingen ten opzichte van het structurele beeld. Normale budgetverschillen op structureel bestaand beleid worden hierbij niet meegenomen. Daarnaast zijn technische wijzigingen die geen invloed hebben op het saldo, buiten beschouwing gelaten. Ook zijn (incidentele) overboekingen tussen reserves buiten beschouwing gelaten. In het overzicht zijn de incidentele afwijkingen opgenomen uit de programmabegroting, nota van actualisatie, de bestuursrapportages en de afzonderlijke raadsvoorstellen. Daarnaast zijn ook de incidentele afwijkingen opgenomen zoals vermeld in de inleiding van deze programmarekening over de belangrijkste oorzaken van het resultaat.

Incidentele lasten 2023		
Omschrijving	Begroot	Werkelijk
<u>Programma 1 Dienstverlening, veiligheid en Bestuur</u>		
Visie op participatie	75.000	9.814
Uitvoeringsstrategie/procesvoorstel bouwopgave	60.000	0
SPUK Oekraïne	1.330.215	686.221
Nota grondbeleid	11.125	9.875
Verkiezingen	20.000	21.195
Veilig wonen	7.062	0
<u>Programma 2 Fysieke leefomgeving</u>		
Tijdelijke formatie wegenbeheerplan	75.200	26.240
Uitvoering Klimaatakkoord en transitievisie warmte	181.267	65.337
Spuk voor energiearmoede/nationaal isolatieprogramma	112.700	52.078
Dorpsvisie Werkhoven	40.000	0
Visie op wonen herijken	30.000	30.000
Convenant Duurzaam Bouwen implementeren	25.000	0
Mobiliteitsplan actualiseren	150.000	0
Onderzoek verduurzamen vastgoed	10.000	0
Soortenmanagement plan	74.700	74.700
Kerkervisie	25.000	17.922
Project Lekker Landschap	32.600	21.462
Flexwoningen	46.670	85.970
Mobiliteitsvisie	118.300	82.105
Stormschade	95.000	95.000
Isolatievouchers	70.000	70.000
Overname van het beheer van de algemene begraafplaats	100.000	100.000
Grondexploitaties	289.793	670.219
<u>Programma 3 Sociaal Domein</u>		
Beheerstructuur MFA's	40.000	25.198
Lokaal akkoord en lokaal preventieakkoord	20.000	10.000
Nationaal programma onderwijs	81.501	56.138
Verordeningen Jeugd/Wmo aanpassen	20.000	0

Incidentele lasten 2023 (vervolg)		
Omschrijving	Begroot	Werkelijk
<u>Programma 3 Sociaal Domein (vervolg)</u>		
Duurzame uitvoering CvE	35.000	35.000
Minimaregelingen evalueren en aanpassen	25.000	25.000
Brede SPUK / GALA regeling	179.269	139.040
Noodfonds	20.000	10.011
Instandhouding van de lokale en regionale cultuur	24.000	10.000
Project OV-ambassadeurs	8.000	9.400
Energietoeslag 2022 en 2023	545.000	451.000
Regioplan U16 beschermd wonen	40.209	40.209
<u>Overzicht Overhead</u>		
Onderzoek digitale tool (inhuur projectcontrol)	20.000	0
Profiel gemeente/aantrekkelijke werkgever	10.000	0
Formatie toezichthouder rechtmatigheid Wmo en Jeugdwet	27.400	2.929
Wet open overheid (Woo)	50.000	0
Personeelsfeest	10.000	8.090
Update financieel systeem	16.000	15.771
Verlofsaldi	0	98.100
Totaal incidentele lasten	4.151.011	3.054.023

Incidentele baten 2023		
Omschrijving	Begroot	Werkelijk
<u>Programma 1 Dienstverlening, veiligheid en Bestuur</u>		
SPUK Oekraïne	1.330.215	2.039.377
<u>Programma 2 Fysieke leefomgeving</u>		
Spuk voor energiearmoede/nationaal isolatieprogramma	112.700	52.078
Subsidie soortenmanagement plan	74.700	74.700
Isolatievouchers subsidie provincie	70.000	70.000
Grondexploitaties	0	366.764
<u>Programma 3 Sociaal Domein</u>		
Lokaal akkoord en lokaal preventieakkoord	20.000	10.000
Nationaal programma onderwijs	81.501	56.138
Specifieke uitkering brede SPUK / GALA regeling	125.680	139.040
Specifieke uitkering GALA	53.589	0
Specifieke uitkering project OV-ambassadeurs	8.000	9.400
Regioplan U16 beschermd wonen	40.209	40.209
<u>Overzicht Algemene dekkingsmiddelen / onvoorzien</u>		
Algemene uitkering/energietoelage	376.000	376.000
Decentralisatie-uitkering veilig wonen	7.062	7.062
Lagere Winstneming Burgje	0	-111.236
<u>Overzicht Overhead</u>		
vrijval voorziening personeel	0	59.600
Totaal incidentele baten	2.299.656	3.189.132

Toelichting niet-begrote posten incidentele lasten en baten

Hieronder worden de niet-begrote posten toegelicht. De begrote posten zijn al toegelicht in de programmabegroting, nota van actualisatie, bestuursrapportages of betreffend raadsvoorstel.

(lasten)

Verlofsaldi

In verband met saldi vakantiedagen welke de jaarlijkse vakantieopbouw overstijgen dient een voorziening gevormd te worden. Hierin moet per balansdatum een bedrag van ruim € 98.000 worden voorzien. Bij het opstellen van de begroting en bestuursrapportages was de vorming van deze voorziening en de hoogte hiervan onzeker.

(baten)

vrijval voorz personeel

Per balansdatum zijn er geen oud medewerkers meer met rechten op wachtgeld. In verband hiermee valt de voorziening voormalig personeel vrij en ontstaat een voordeel van € 59.600.

Lagere Winstneming Burgje

Op basis van bijgestelde grondexploitatieberekeningen is voor het Burgje een verlaging van de winstneming genomen van € 111.200.

Structureel saldo

Structureel saldo		
Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Begrotingssaldo/gerealiseerd resultaat	143.614	2.622.902
Af		
Incidentele baten	-101.501	-3.189.132
Incidentele onttrekkingen reserves	-148.767	-2.303.025
Bij		
Incidentele lasten	213.501	3.054.023
Incidentele toevoegingen reserves	36.767	662.957
Structureel saldo	143.614	847.726

In bovenstaande tabel zijn de begrote cijfers voor wijziging gepresenteerd en wijken daarom af van de begrote cijfers in de overzichten incidentele lasten en incidentele baten, die na begrotingswijzigingen zijn.

Onvoorzien

In de begroting 2023 is een bedrag van € 15.900 begroot voor onvoorzien. Deze is niet ingezet in 2023.

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves

In overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de jaarrekening een 'overzicht van de structurele toevoegingen aan reserves' en een 'overzicht van de structurele onttrekkingen aan reserves'. De kolom begroting betreft de begroting na wijziging.

Structurele toevoegingen aan reserves		
Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Reserve uitvoering deelnota beeldende kunst	1.079	1.079
Reserve wegen	425.203	425.203
Reserve gebouwen	147.804	147.804
Reserve egalisatie kosten gem.reiniging	202.440	85.877
Reserve egalisatie leges omgevingsverg.	-	185.849
Totaal structurele toevoegingen aan reserves	776.526	845.812

Structurele onttrekkingen uit reserves		
Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Reserve stuurgroep kromme rijnlandschap	40.073	606
Reserve wegen	575.751	294.232
Reserve gebouwen	217.518	255.319
Reserve dekking kapitaallasten	569.582	499.387
Reserve egalisatie kosten gem.reiniging	65.500	-
Reserve egalisatie leges omgevingsverg.	52.743	-
Totaal structurele onttrekkingen uit reserves	1.521.167	1.049.544

Single information, single audit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024								
Verstrekkter	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			<i>Aard controle R Indicator: A16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/06</i>
			€ 1.994.407	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 37.010
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
<i>Aard controle R Indicator: A16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10</i>					
€ 0	€ 20.580	€ 2.051.997	€ 2.656.320					

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			0	11	0	1	Ja	Ja
		Wijziging keuze per (2023/2024)	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10		
		N.V.T.		Nee				
		Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/16	
		€ 0	€ 0	€ 10.028	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	
		€ 0	€ 4.180	€ 0	€ 3.468	€ 0	€ 0	€ 0
		Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/26	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27		€ 0
		€ 0	€ 12.000	€ 0	€ 0	€ 0		€ 0
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
		1	SUVIS21-2-02240976	€ 36.774	€ 36.774	Ja		Ja
		2						
		100						
		Kopie Beschikingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09				
		1	SUVIS21-2-02240976	Ja				
		2						
		100						

BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Cumulative besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten	Cumulative besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06</i>
			71	€ 36.321	€ 44.312	17	€ 11.419	€ 13.276
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten	Cumulative besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>						
98	€ 4.367	€ 7.837						
Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>			
39	16	14	69	98	6			
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
			€ 13.254	€ 1.366	1	24	49	

BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
			1 LAI23-03517344	€ 0	0	0		€ 0
			2					
			100					
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)		
			Aard controle R Indicator: C94/07	Aard controle R Indicator: C94/08	Aard controle R Indicator: C94/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10		
			1 € 0	€ 0	€ 0	Nee		
			2					
			100					
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/02	Aard controle R Indicator: C209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/04	Aard controle D2 Indicator: C209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/06
			1 RHA2023-03500146	Flexwoningen	€ 186.560	€ 186.560	€ 0	
			2					
			10					
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/09	Aard controle R. Indicator: C209/10		
			1 Flexwoningen	0	Nee	Ja		
			2					
			10					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11					
			Nee					

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			<i>Aard controle R</i> Indicator: D8/01	<i>Aard controle R</i> Indicator: D8/02	<i>Aard controle R</i> Indicator: D8/03	<i>Aard controle R</i> Indicator: D8/04	<i>Aard controle R</i> Indicator: D8/05	
			€ 146.000	€ 3.825	€ 5.500	-€ 327	€ 0	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag			
		<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: D8/06	<i>Aard controle R</i> Indicator: D8/07	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: D8/08	<i>Aard controle R</i> Indicator: D8/09			
1								
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			<i>Aard controle R</i> Indicator: D14/01	<i>Aard controle R</i> Indicator: D14/02	<i>Aard controle R</i> Indicator: D14/03	<i>Aard controle R</i> Indicator: D14/04	<i>Aard controle R</i> Indicator: D14/05	
			€ 67.187	€ 0	€ 0	-€ 11.049	€ 59.471	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs			
		<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: D14/06	<i>Aard controle R</i> Indicator: D14/07	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: D14/08	<i>Aard controle R</i> Indicator: D14/09			
1								
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E3/01	<i>Aard controle R</i> Indicator: E3/02	<i>Aard controle R</i> Indicator: E3/03	<i>Aard controle R</i> Indicator: E3/04	<i>Aard controle R</i> Indicator: E3/05	<i>Aard controle R</i> Indicator: E3/06
			1 457.098.03	€ 44.827	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E3/07	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E3/08	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E3/09	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E3/10	<i>Aard controle R</i> Indicator: E3/11	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E3/12	
1		457.098.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
2								

lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 060344 Gemeente Utrecht	5000004918	€ 441.000	€ 441.000	€ 121.488	€ 121.488
			2					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 060344 Gemeente Utrecht	5000004918	Nee			
			2					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
			1 060344 Gemeente Utrecht	5000004918	Ruimtelijke inrichting 1	Nee		
			2		Water vasthouden en benutten 2	Nee		
			3		Water bergen 3	Nee		
			4		Vergroten van de afvoercapaciteit 4	Nee		
			5		Ruimtelijke inrichting 5	Nee		
			6					
lenW	E81	Regeling specifieke uitkering OV-ambassadeurprojecten 2022	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: E81/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E81/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E81/03			
			€ 9.400	€ 9.400	Nee			
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
			Nee					

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>							
€ 0	Nee							

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire				
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente				
		<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>			
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordt hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	
				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/06</i>
			1	060312 Gemeente Bunnik	€ 0	€ 0	€ 1.350	€ 0	€ 0
2									
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking		
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/12</i>		
1	060312 Gemeente Bunnik	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
2									

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
		Gemeente	Gemeente	Gemeente					
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>				
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee					
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee					
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee					
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee					
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee					
6	Totaal	0	0	N.v.t.					
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)				
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>				
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)								
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)								
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)								
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)								
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)								
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0				
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkings - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkings Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire					
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente				
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>				
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0				
6	Totaal	0	0	0	0				

SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2022	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverzekering	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverzekering (aflossing)
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord worden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/01</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4A/02</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4A/03</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4A/04</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4A/05</i>
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	-€ 3	€ 0	€ 2.790	€ 2.135
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 2.607	€ 18.123
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 58	€ 485
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 3.175	€ 0	€ 1.079	€ 0
			Kopie regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06</i>	Baten (jaar T-1) kapitaalverzekering (overig) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4A/07</i>	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4A/08</i>	Aantal besluiten kapitaalverzekering (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4A/09</i>	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	0	0	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	0	0	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	0	0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	1	0	
			Kopie regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/10</i>	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T - 1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4A/11</i>	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle D2 Indicator: G4A/12</i>	Kapitaalverzekeringen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverzekeringen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4A/13</i>	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	

SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>	
			€ 79.618	€ 0	Nee	
SZW	G10A	Wet inburgering 2021_Totaal 2022 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G10B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G10)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10A/01</i>	Besteding (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G10A/02</i>	Baten (jaar T-1) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G10A/03</i>	
			1 060312 Gemeente Bunnik 2	€ 38.433	€ 0	
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>	
			€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_totalen 2022 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12A/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G12A/02</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G12A/03</i>	
			1 060312 Gemeente Bunnik 2	€ 0	€ 0	

SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G13A	Onderwijsroute_ totalen 2022 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord voor het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G13B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G13)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Bestedingen onderwijsroute (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten onderwijsroute (jaar T-1) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten overige voorzieningen (jaar T-1) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G13A/01	Aard controle R Indicator: G13A/02	Aard controle R Indicator: G13A/03	Aard controle R Indicator: G13A/04	Aard controle R Indicator: G13A/05	
			1 060312 Gemeente Bunnik	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2					
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 32.755	€ 51.622				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 1.2 Renovatie	€ 7.411	€ 7.411	€ 0	€ 0	
			2 1.3 Onderhoud	€ 44.211	€ 44.211	€ 0	€ 0	
			100					
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle R Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04		
			€ 10.000	€ 31.224	Ja	Nee		

VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06	
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 7.784	€ 7.784	€ 0	€ 7.784	Ja	
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 53.589	€ 44.589	€ 9.000	€ 44.589	Ja	
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 11.975	€ 11.975	€ 0	€ 11.975	Ja	
			4 Kansrijke Start	€ 8.981	€ 16.191	€ 0	€ 16.191	Ja	
			5 Mentale Gezondheid	€ 4.191	€ 4.191	€ 0	€ 4.191	Ja	
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 10.478	€ 10.478	€ 0	€ 10.478	Ja	
			7 Valpreventie	€ 30.836	€ 10.000	€ 6.167	€ 10.000	Ja	
			8 Leefomgeving	€ 5.988	€ 0	€ 1.197	€ 0	N.v.t.	
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 1.497	€ 1.497	€ 0	€ 1.497	Ja	
			10 Versterken sociale basis	€ 21.855	€ 15.797	€ 4.371	€ 15.797	Ja	
			11 Mantelzorg	€ 5.988	€ 4.552	€ 1.197	€ 4.552	Ja	
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 5.988	€ 3.590	€ 1.197	€ 3.590	Ja	
			13 Welzijn op recept	€ 3.293	€ 2.635	€ 658	€ 2.635	Ja	
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 1.497	€ 1.497	€ 0	€ 1.497	Ja	
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 5.329	€ 4.264	€ 1.065	€ 4.264	Ja	
			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08					
			1 Lokaal Sportakkoord	Ja					
			2 Brede regeling combinatiefuncties	Ja					
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja					
			4 Kansrijke Start	Ja					
			5 Mentale Gezondheid	Ja					
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	Ja					
			7 Valpreventie	Ja					
			8 Leefomgeving	Ja					
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja					
			10 Versterken sociale basis	Ja					
			11 Mantelzorg	Ja					
			12 Eén tegen eenzaamheid	Ja					
			13 Welzijn op recept	Ja					
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja					
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09						
			Nee						
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Aard controle R Indicator: H31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05		
			SPUKNEAS230021	€ 39.639	€ 39.639	Ja			

Taakvelden

Programma	Omschrijving	2023 Primitief		2023 Wijzigingen		2023 na wijzigingen		2023 Werkelijk		2023 Verschillen		Saldo Lasten / Baten
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
0.1	Bestuur	1.287.118	18.155	169.487	-	1.456.605	18.155	1.328.335	45.826	128.270-	27.671-	155.940-
0.2	Burgerzaken	439.902	176.689	61.227	28.092	501.129	204.781	509.383	233.785	8.254	29.004-	20.750-
0.3	Beheer overige gebouwen en	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	7.536.940	192.630	713.848	-	8.250.788	192.630	7.529.265	287.010	721.523-	94.380-	815.903-
0.5	Treasury	519-	29.284	398.408	398.408	397.889	427.692	5.488	574.975	392.401-	147.283-	539.684-
0.61	OZB woningen	-	3.936.116	-	-	-	3.936.116	-	3.916.020	-	20.096	20.096
0.62	OZB niet-woningen	-	2.129.475	-	-	-	2.129.475	-	2.103.514	-	25.961	25.961
0.63	Parkeerbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.64	Belastingen overig	152.618	-	15.000	-	167.618	-	169.890	1.427	2.272	1.427-	845
0.7	Algemene uitkering en overige	11.000	21.169.694	-	1.139.648	11.000	22.309.342	7.922	22.461.801	3.078-	152.459-	155.537-
0.8	Overige baten en lasten	715.438	115.000	699.493-	113.401-	15.945	1.599	2.184	111.233-	13.761-	112.832	99.071
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	32.722	-	32.722	-	32.722	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	707.043	1.734.734	732.440	2.920.928	1.439.483	4.655.662	1.508.769	3.352.569	69.286	1.303.093	1.372.379
0.11	Resultaat van de rekening van	-	-	-	-	-	-	2.622.902	-	2.622.902	-	2.622.902
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.150.596	5.348	1.403.775	1.330.215	2.554.371	1.335.563	1.976.521	2.044.211	577.850-	708.648-	1.286.499-
1.2	Openbare orde en veiligheid	425.912	-	11.695	-	437.607	-	427.688	308	9.919-	308-	10.227-
2.1	Verkeer en vervoer	2.738.707	117.015	453.745	-	3.192.452	117.015	2.763.814	104.208	428.638-	12.807	415.831-
2.2	Parkeren	53.430	6.046	2.474	-	55.904	6.046	55.505	9.746	400-	3.700-	4.100-
2.3	Recreatieve havens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4	Economische havens en	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5	Openbaar vervoer	4.339	-	23.800	23.800	28.139	23.800	4.691	-	23.448-	23.800	352
3.1	Economische ontwikkeling	21.800	-	94.783	-	116.583	-	70.066	-	46.517-	-	46.517-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	12.466	-	160	-	12.626	-	16.546	-	3.920	-	3.920
3.4	Economische promotie	136.837	246.886	125.000-	-	11.837	246.886	487	301.629	11.350-	54.743-	66.093-
4.1	Openbaar basisonderwijs	7.494	-	355	-	7.849	-	7.849	-	-	-	-
4.2	Onderwijshuisvesting	707.161	-	16.997-	-	690.164	-	832.282	36.774	142.118	36.774-	105.343
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	678.480	292.933	83.519	32.000-	761.999	260.933	744.704	248.517	17.295-	12.416	4.879-
5.1	Sportbeleid en activering	192.773	20.000	9.348	61.373	202.121	81.373	187.937	69.773	14.184-	11.600	2.584-
5.2	Sportaccommodaties	977.074	398.142	9	-	977.083	398.142	1.102.237	446.362	125.154	48.220-	76.935
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie	189.378	-	24.710	-	214.088	-	189.070	-	25.018-	-	25.018-
5.4	Musea	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.5	Cultureel erfgoed	8.294	-	25.000	-	33.294	-	17.922	-	15.372-	-	15.372-
5.6	Media	305.658	58.650	11.092-	-	294.566	58.650	312.607	70.119	18.041	11.469-	6.572
5.7	Openbaar groen en (openlucht)	1.333.992	146.790	200.235	-	1.534.227	146.790	1.587.058	144.872	52.831	1.918	54.750
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.034.480	251.138	157.224	111.070	1.191.704	362.208	1.123.744	392.823	67.960-	30.615-	98.576-
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.553.243	-	211.832	-	1.765.075	-	1.923.870	54.935	158.795	54.935-	103.860
6.3	Inkomensregelingen	2.942.789	2.014.000	753.372	182.100	3.696.161	2.196.100	3.598.574	2.180.444	97.587-	15.656	81.931-
6.4	WSW en beschermt werk	514.677	-	89.052	-	603.729	-	594.853	-	8.876-	-	8.876-
6.5	Arbeidsparticipatie	250.445	110.439	1.836	-	252.281	110.439	231.970	120.556	20.311-	10.117-	30.428-
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	556.393	18.611	132.546-	10.611-	423.847	8.000	445.458	9.400	21.611	1.400-	20.212
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	914.265	18.611	167.638	55.833	1.081.903	74.444	1.083.292	94.840	1.389	20.396-	19.007-
6.71b	Begeleiding (WMO)	739.446	18.611	5.519-	21.598	733.927	40.209	831.908	56.209	97.981	16.000-	81.981
6.71c	Dagbesteding (WMO)	419.023	18.611	7.272	18.611-	426.295	-	343.827	-	82.468-	-	82.468-
6.71d	Overige maatwerkarrangementen	5.170	-	-	-	5.170	-	-	-	5.170-	-	5.170-

Taakvelden (vervolg)

Programma	Omschrijving	2023 Primitief		2023 Wijzigingen		2023 na wijzigingen		2023 Werkelijk		2023 Verschillen		Saldo Lasten / Baten
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	591.528	-	248.983	-	840.511	-	904.691	-	64.180	-	64.180
6.72b	Jeugdhulp behandeling	496.139	-	82.544	-	578.683	-	502.675	-	76.008-	-	76.008-
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	36.190	-	6.003	-	42.193	-	256.433	-	214.240	-	214.240
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	56.700	-	9.404	-	66.104	-	146.981	-	80.877	-	80.877
6.73a	Pleegzorg	66.341	-	15.391	-	81.732	-	92.477	-	10.745	-	10.745
6.73b	Gezinsgericht	45.679	-	10.597	-	56.276	-	-	-	56.276-	-	56.276-
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	45.679	-	10.598	-	56.277	-	122.223	-	65.946	-	65.946
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ	1.016.301	-	316.154	-	1.332.455	-	1.205.404	-	127.051-	-	127.051-
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	93.060	-	15.436	-	108.496	-	159.339	-	50.843	-	50.843
6.74c	Gesloten plaatsing	82.720	-	-	-	82.720	-	2.996	-	79.725-	-	79.725-
6.81a	Beschermde wonen (WMO)	19.964	-	946	-	20.910	-	20.910	-	-	-	-
6.81b	Maatschappelijke- en	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.82a	Jeugdbescherming	56.263	-	11.332	-	67.595	-	133.328	-	65.733	-	65.733
6.82b	Jeugdreclassering	6.354	-	1.279	-	7.633	-	11.574	-	3.941	-	3.941
7.1	Volksgezondheid	633.931	-	8.390	6.826	642.321	6.826	673.418	8.136	31.097	1.310-	29.787
7.2	Riolering	1.203.451	1.713.729	214.248	228.726	1.417.699	1.942.455	1.337.275	2.520.235	80.424-	577.780-	658.204-
7.3	Afval	1.551.413	1.907.674	64.240-	25.000	1.487.173	1.932.674	1.472.191	1.916.733	14.982-	15.941	959
7.4	Milieu-beheer	1.121.206	-	476.162	445.081	1.597.368	445.081	1.341.962	189.527	255.406-	255.554	148
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	39.642	-	99.986	-	139.628	-	146.799	-	7.171	-	7.171
8.1	Ruimtelijke ordening	578.898	-	62.230	-	641.128	-	523.560	6.162	117.568-	6.162-	123.729-
8.2	Grondexploitatie (niet-	-	-	289.793	-	289.793	-	670.219	366.764	380.426	366.764-	13.662
8.3	Wonen en bouwen	1.124.953	725.263	134.520	-	1.259.473	725.263	1.266.770	923.589	7.297	198.326-	191.029-
I totaal taakvelden		37.590.274	37.590.274	6.804.075	6.804.075	44.394.349	44.394.349	45.182.566	45.182.566	788.217	-788.217	0

Restantkredieten

Restantkredieten per 31 december 2023

Onderstaand wordt een overzicht weergegeven van de ontwikkeling van de nog niet afgewikkelde investeringskredieten die tot en met 2023 door de gemeenteraad zijn verstrekt. Tevens treft u een overzicht aan van de restantkredieten die zijn afgevoerd in verband met afronding van werkzaamheden.

Overzicht restantkredieten per 31-12-2023							
Rekening	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2022	Bijdragen van derden t/m 2023	Vermeerdering in 2023	Vermindering in 2023	Restant
Te handhaven kredieten							
7040002	Vervangen automatiseringsapparatuur 2023	22.049	0	0	3.763	0	18.286
7050133	Zonnepanelen Heel Bunnik in de Zon	93.745	0	0	2.000	0	91.745
7050141	Zonnepanelen Het Palet	10.188	0	0	0	0	10.188
7210017	Verkeersprojecten A12/salto	1.300.000	116.075	0	0	0	1.183.925
7210039	Vervanging masten inclusief uitbreiding	623.330	469.876	0	162.144	0	-8.690
7210040	Vervanging armaturen	970.800	737.759	0	82.738	0	150.303
7210045	Fietsenstalling station Bunnik	360.000	14.400	65.026	50.626	0	294.974
7210047	Openbare ruimte Molenweg	55.000	1.717	0	0	0	53.283
7210048	Fietsverbindingen Eikenpad/DFR V'daal/USP	720.000	99.659	720.000	72.455	0	547.886
7210049	Amendement inrichten Openbare ruimte Oranjebuurt N/A	567.900	0	0	0	0	567.900
7210051	Rotonde Van Zijldreef	2.200.000	0	990.000	14.800	0	2.185.200
7210052	Doorfietsroute Veenendaal-USP	380.000	0	0	1.430	0	378.570
7423028	Zonnepanelen Barbaraschool	84.754	0	0	0	0	84.754
7423032	OWLP 12e lokaal Anne Frankschool	15.500	0	0	0	0	15.500
7423034	Voorbereidingskrediet Onderw ijsvoorziening Kersenweide	150.000	0	0	7.723	0	142.277
7530052	Field topmaker veld 2 Tolhuislaan 2023	9.680	0	0	0	0	9.680
7530053	Field topmaker veld 2 2023 Odijk	9.680	0	0	0	0	9.680
7560020	Vervangen bomen 2022	45.000	9.728	0	19.552	0	15.720
7560021	Vervangen zieke bomen 2022	65.000	22.478	0	263	0	42.260
7560022	Vervangen bomen 2023	45.000	0	0	21.441	0	23.559
7560023	Vervangen zieke bomen 2023	65.000	0	0	0	0	65.000
7580001	Speelvoorzieningen Engboogerdbuurt	227.500	17.548	0	133.042	0	76.910
7630010	Zonneplan Heel Bunnik in de Zon	36.436	0	0	0	0	36.436
7722039	Reconstructie wijk Engboogerd	860.000	734.718	0	0	0	125.282
7722040	Herinrichting Engboogerd	7.523.995	3.323.128	0	3.084.779	0	1.116.088
7722041	Voorber.krediet Oranjebuurt	800.000	320.216	0	133.677	0	346.107
7722042	Vervanging pompen en gemalen 2020	200.000	58.840	0	55.144	0	86.016
7722043	Vervanging pompen en gemalen 2021	317.001	250.918	0	50.744	0	15.340
7722044	Riolering Oranjebuurt	4.419.546	8.050	0	6.813	0	4.404.683
7810010	Implementatie samenhangende objectenregistratie	40.000	0	0	0	0	40.000
7822009	Voorbereiding Kersenweide	4.415.000	2.709.861	0	1.091.501	0	613.638
7822010	Voorbereiding stationsgebied Bunnik	1.835.000	327.156	25.000	273.667	0	1.259.177
	Totaal	28.467.104	9.222.127	1.800.026	5.268.300	0	14.001.677

Toelichting op restantkredieten

Te handhaven kredieten

7040002 Automatiseringsapparatuur 20-23

Vervanging van automatiseringsapparatuur heeft deels plaatsgevonden. Een deel van de vervangingen is doorgeschoven naar 2024, mede omdat de verwachting is dat er door een nieuwe aanbesteding van gebruikershardware door de RID Utrecht er vanaf het voorjaar van 2024 voor gunstigere prijzen ingekocht kan worden. Het restant krediet willen we daarom graag handhaven.

7050133/7050141/7423028/7630010 Zonnepanelen gemeentelijk vastgoed

Deze projecten lopen nog en zitten in de verduurzamingstrajecten van het gemeentelijk vastgoed.

7210017 Verkeersprojecten A12/Salto

Door de komst van onder andere de nieuwbouw wijk Kersenweide, tweetal doorfietsroutes, ontwikkeling Stationsgebied enzovoorts is er ambtelijk en bestuurlijk overleg over de A12/Salto afspraken. De nieuwe ontwikkelingen creëren positieve koppelkansen voor het gebied A12/Salto en de directe omgeving. In basis staan de afspraken A12/Salto en zijn er enkele verkeersprojecten gerealiseerd.

7210039 en 7210040 Vervanging masten en vervanging armaturen

Gedeelte van de vervanging is gerealiseerd. De voorbereidingen voor een tussenstand opname van de vervanging vindt plaats in 2024.

7210045 Uitbreiding fietsenstalling

De uitbereiding is gerealiseerd. Door inflatie en hogere materiaalkosten bleek het krediet ontoereikend. Hiervoor is in nauw overleg met Prorail en Provincie een aanvullende subsidie aanvraag ingediend bij provincie Utrecht. Zodra verantwoording is afgelegd, verwacht wordt in de loop van 2024, kan dit krediet worden afgesloten.

7210048 Fietsverbindingen Eikenpad

In april 2023 zijn er een tweetal brieven aan Provincie Utrecht en U-Ned gestuurd met het verzoek om een aanvullende subsidie voor de realisatie van de fietsverbinding Eikenpad. Het huidige krediet is op dit moment ontoereikend. In de programmaraad van U-Ned is op 18 december 2023 besloten om een aanvullende subsidie van € 540.000 beschikbaar te stellen. Met de provincie is nog overleg over een aanvullende subsidie voor de grondverwerving van 5000 m2.

7210049 Amendement inrichten openbare ruimte Oranjebuurt NVA

De eisen en wensen voor de (her)inrichting van de buurt, zowel boven- als ondergronds, zijn in 2023 zorgvuldig bij elkaar gebracht. De lessen uit de aanpak in de Engboogerdbuurt en nieuwe ontwikkelingen rondom het landelijke vraagstuk zoals hoe we “van het (aard)gas” af kunnen komen, maken het wensenlijstje compleet. Deze inventarisatie, die is vastgelegd in een aangepaste startnotitie, heeft tot gevolg dat we het plan van aanpak moeten herzien. In deze herziening werken we verschillende scenario's uit om de planning en omvang van de werkzaamheden beter te focussen en binnen de technische en financiële randvoorwaarden mogelijk te maken. Het amendement inrichting openbare ruimte maakt onderdeel uit van het plan van aanpak.

7210051 Ronde Van Zijldreef

Afgelopen april 2023 is de beschikking vanuit U-Ned afgegeven voor de gevraagde subsidie van € 2.200.000. De projectvoorbereiding en realisatie kan van start zodra er vaste capaciteit gevonden is. Door de krapte op de arbeidsmarkt is het vinden van capaciteit lastig. Daarbij komt dat de raad en het college hebben uitgesproken minder afhankelijk te willen zijn van ingehuurde projectleiders. November 2023 is de werving gestart.

7210052 Doorfietsroute Veenendaal-USP

In 2023 is er gestart met het uitvoeringsprogramma mobiliteitsvisie Traverse. De realisatie van de doorfietsroute wordt samengevoegd met de herinrichting rotonde van Zijldreef en realisatie fietspad Eikenpad. Ook hier speelt de krapte op de arbeidsmarkt een rol bij het vinden van capaciteit in dienst van Bunnik.

7423032 1e inrichting 12e lokaal Anne Frankschool

De werkzaamheden zijn niet volledig uitgevoerd en het krediet dient naar 2024 doorgeschoven te worden.

7423034 Voorbereidingskrediet onderwijsvoorziening Kersenweide

Er heeft in 2023 nadere uitwerking plaatsgevonden van de inhoudelijke en financiële kaders ter voorbereiding op besluitvorming over de nieuwbouw. Deze voorbereiding loopt nog door en eindigt naar verwachting in 2024. Het krediet dient naar 2024 doorgeschoven te worden.

7530052 Fieldtopmaker veld 2 Tolhuislaan 2023

Ten tijde van de aanvraag was de inschatting dat de werkzaamheden in 2023 uitgevoerd zouden moeten worden, dit bleek nog niet nodig. De werkzaamheden zullen in 2024 plaatsvinden.

7530053 Fieldtopmaker veld 2 2023

Ten tijde van de aanvraag was de inschatting dat de werkzaamheden in 2023 uitgevoerd zouden moeten worden, dit bleek nog niet nodig. De werkzaamheden zullen in 2024 plaatsvinden.

7560020, 7560021, 7560022, 7560023 Vervangen bomen

In 2023 zijn er inspecties uitgevoerd waaruit een scherper beeld is ontstaan op het te vervangen bomenbestand. In 2024 wordt er een vervangingsplan bomen opgesteld waarbij de kredieten 7560020 Vervangen bomen 2022, 7560021 Vervangen zieke bomen 2022, 7560020 Vervangen bomen 2023 als dekking dienen voor de vervanging van de bomen.

7580001 Speelvoorzieningen Engboogerdbuurt

De herinrichting van de speeltuinen zijn gedeeltelijk klaar. Zomer 2024 worden de speelplekken Engweg en Kersenboomgaard gerealiseerd.

7722039 en 7722040 Reconstructie en riolering wijk Engboogerd, 7210047 Openbare ruimte Molenweg

De Engboogerdbuurt in Bunnik wordt opnieuw ingericht. Sinds maart 2020 is aannemer Pauw Dodewaard bezig met de rioolvervanging en herinrichting van de wijk. Vanwege asbesthoudende kit in het oude riool lagen de werkzaamheden tijdelijk stil. Sinds mei 2022 zijn de werkzaamheden weer opgepakt. De verwachting is de rioolwerkzaamheden in de eerste helft van 2024 worden afgerond. Het project kan naar verwachting uiterlijk begin 2025 worden afgerond aangezien de laatste groenwerkzaamheden in het plantseizoen worden uitgevoerd, vanaf de herfst.

7722041 en 7722044 Voorbereiding Reconstructie en riolering wijk Oranjebuurt

De eisen en wensen voor de (her)inrichting van de buurt, zowel boven- als ondergronds, zijn in 2023 zorgvuldig bij elkaar gebracht. De lessen uit de aanpak in de Engboogerdbuurt en nieuwe ontwikkelingen rondom het landelijke vraagstuk zoals hoe we “van het (aard)gas” af kunnen komen, maken het wensenlijstje compleet. Deze inventarisatie heeft tot gevolg dat we het plan van aanpak moeten herzien. In deze herziening werken we verschillende scenario's uit om de planning en omvang van de werkzaamheden beter te focussen en binnen de technische en financiële randvoorwaarden mogelijk te maken.

7722042 en 7722043 Vervangen gemalen en pompunits 2020 en 2021

Sinds vaststelling van het Programma Water en Riolering is ingezet op het oppakken van de vervanging van de pompen en gemalen. De achterstand is nog niet volledig ingehaald.

7810010 Implementatie Objecten Registratie

Vanwege financieringstekorten bij het Rijk is de Samenhangende objectenregistratie (SOR) uitgesteld. In 2024 wordt meer duidelijkheid verwacht over de planning. Derhalve willen we het krediet handhaven.

7822009 Voorbereidingskrediet Kersenweide

In 2023 is verder gewerkt aan de afronding van het Masterplan Kersenweide. Dit Masterplan (te weten de onderdelen Stedenbouwkundig plan, Kwaliteitsinstrumentarium en Financieel Raamwerk) zijn in juli 2023 ter vaststelling voorgelegd aan de raad. Na dit raadsbesluit kon verder worden gewerkt aan het ontwerpbestemmingsplan en een vastleggen van afspraken met de ontwikkelende marktpartijen in een samenwerkingsovereenkomst. In december 2023 is de samenwerkingsovereenkomst ondertekend en is vervolgens het ontwerpbestemmingsplan Kersenweide ter visie gelegd. Het krediet dient naar 2024 doorgeschoven te worden.

7822010 Voorbereiding stationsgebied Bunnik

In 2023 is de gebiedsvisie van de stationsomgeving afgerond en ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. Op 20 april 2023 heeft de raad de bouwstenen van de gebiedsvisie vastgesteld en vormt de gebiedsvisie de basis voor het vervolgtraject. Na de vaststelling door de raad is gestart met een Europese aanbesteding voor het inschakelen van een stedenbouwkundig bureau voor het opstellen van een Masterplan. Dit proces is in november afgerond met de definitieve gunning aan de combinatie SVP, Okra, Cross. De verwachting is dat het masterplan in 2024 gereed komt.

De volgende (restanten) van kredieten zijn niet meer nodig en worden afgeraamd:

Overzicht af te ramen kredieten per 31-12-2023							
Rekening	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2022	Ontvangen subsidie	Vermeerdering in 2023	Vermindering in 2023	Restant
	Af te ramen - restant niet meer nodig						
7040001	Verv.vast naar mobiele telefoons 2023	13.330	0	0	14.114	0	-784
7040003	Vervangen automatiseringsapparatuur 2023	31.505	0	0	30.220	0	1.285
7050135	Uitbreiding A. Frank 9e en 10e lokaal	193.600	3.751	0	0	0	189.849
7210035	Ontsluitingsweg Fort Vechten	583.200	318.655	297.315	-20.619	0	285.164
7212003	Buslijn 43	348.108	0	340.787	340.787	0	7.321
7530051	Aanleg gronddepot Aurora 2022	9.075	0	0	0	0	9.075
7530054	Renovatie/verduurzaming buitengevel/gang Rijnzaal	42.350	0	0	42.350	0	0
7721009	Aanschaf containers	250.000	80.767	0	0	0	169.233
7722045	Herinrichting Ter Hulstraat	86.600	0	0	101.314	0	-14.714
7810009	Implementatie basisregistraties '23	6.000	0	0	4.850	0	1.150
7810011	Vervangen beheersysteem BAG	40.000	0	0	39.500	0	500
	Totaal	1.603.768	403.173	638.102	552.516	0	648.079

7040001 Mobiele telefonie 2023

Er is dit jaar voor 1/3^e van de medewerkers een mobiele telefoon (ter vervanging) aangeschaft.

7040003 Automatiseringsapparatuur 2023

Vervanging van automatiseringsapparatuur heeft plaatsgevonden.

7050135 Uitbreiding Anne Frank 9^e en 10^e lokaal

Dit krediet uit 2019 is op een andere manier ingevuld.

7210035 Ontsluitingsweg Fort Vechten

De werkzaamheden zijn in 2022 afgerond en in 2023 is de verantwoording bij de provincie ingediend.

7212003 Buslijn 43

De provincie is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer in de provincie. In samenspraak met de gemeente Bunnik en de provincie Utrecht is besloten om de route van buslijn 43 door Odijk te wijzigen, na klachten van bewoners. Voor het wijzigen van de buslijn 43 moesten er nieuwe bushaltes worden geplaatst en oude haltes worden weggehaald. Alle kosten voor het wijzigen en het verplaatsen van de haltes zijn subsidiabel en wordt gefinancierd door de provincie Utrecht. De werkzaamheden zijn afgerond en bus 43 rijdt inmiddels de nieuwe route.

7530051 Aanleg gronddepot Aurora 2022

Gronddepot is aangelegd.

7530054 Renovatie Rijnzaal

Deze investering is naar voren gehaald in verband met de veiligheid. De werkzaamheden zijn uitgevoerd.

7721009 Aanschaf containers

Deze investering uit 2019 is aangevraagd voor de aanschaf van een 4^e container, namelijk een papiercontainer. Dit is niet meer van toepassing.

7722045 Herinrichting Ter Hulstraat

Dit krediet is onderdeel van de herinrichting van de Engboogerdbuurt. De overschrijding is het gevolg van afspraken met de aannemer en betreft indexering.

7810009 Implementatie Basisregistraties 2023

De benodigde aanpassingen aan beheersystemen voor basisregistraties zijn uitgevoerd. Om de samenhang van de verschillende basisregistraties met de applicaties in kaart te brengen is de applicatiearchitectuur in kaart gebracht. Deze zal in eigen beheer worden bijgehouden en geactualiseerd.

7810011 Vervanging Beheersysteem BAG

Er is, na een evaluatie, gekozen voor verlenging van het contract bij de bestaande leverancier.